

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

Februarie 2023 (Anul XV) Nr. 168 (2/2023)

BOEM@

Februarie 2023 (Anul XV) Nr. 2 (168) - 46 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **A.S.P.R.A.**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura Boem@ (InfoRapArt)

2 / 2023

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef: Mihail Gălățanu
Redactor-șef adjunct: Denisa Lepădatu

Redactori: Constantin Oancă, Tănase Dănăilă, A.G. Secară, Mihaela Vaida, Dan Ion Sanda, Grigore Grigore, Lucia Pătrașcu, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Lidia Grosu (Chișinău), Laura Ilinca (Franța), Florin Logreșteanu (Craiova), Ligia Popa (Cluj-Napoca), Melania Cuc (Bistrița), Carmen Racoviță (București)

XXXXXXXXXXXXXXXX

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: *InfoRapArt*

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: 0726 337376

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regiment 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

- În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.
- Materialele trimise trebuie să fie în format electronic (Word, RTF, PDF) și să conțină diacritice.
- Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional texte apărute în alte publicații (inclusiv pe internet).

**Literatură
și
Artă**

DIN CUPRINS

Poezie: **Gabriela Schuster** (p.7), **Vitalie Găiceanu Anato-
lie** (Rep. Moldova) (p.8), **Arsenie Augustin** (p.13), **Ioan
Gheorghită** (p.14), **Emily Dickinson** (p.15), **Nicu Brezo-
ianu** (p.20), **Paula Bârsan** (p.22), **Marin Moscu** (p.24), **A-
drian George Itoafă** (p.35), **Andrei Paraschivescu** (p.36),
Ella Leynard (p.37), **Constantin Bejenaru-Beco** (p.38),
Coralia Drăgan (p.9)

Proză: **Năstase Marin:** Bate vântul de pelin - fragment de
roman (p.26), **Eugen Oniscu:** Inima străinului - Nuvelă-
foileton (15) (p.40)

Cronică de carte: **Ana Opran:** "Insomnia orașului" de Alice
Puiu (p.30), **Constantin Stancu:** Poetul strigă în temnița
libertății (p.32)

Note de lectură: **Lucia Pătrașcu:** Norocel de Angela Burtea
(p.19)

Eseu: **Ștefan Andronache:** Contribuția hotărâtoare a Nata-
liei Negru la elaborarea poemului "Din zile mari" al lui Șt.
O. Iosif (p.16), **Elisabeta Drăghici:** Un tur virtual printre
cărțile Muzeului Digital al Romanului Românesc (p.33)

Dialog: **Nicolae Tzone & Gabriela Schuster:** Despre Emi-
nescu, Dunăre, Iubire, Poemecapodoperă și Dumnezeu (p.3)

Note de călătorie: **Ștefan Andronache:** Chambord, cel mai
grandios și mai somptuos castel de pe Valea Loarei (p.9)

Consemnări: **Mihai Merticaru:** Un poet cvasinecunoscut
(p.23)

Eveniment: **Iancu Aizic:** A doua ediție a Salonului de Carte
"Libris" la Tecuci (p.43)

Cărți: **Redacția:** Cărți sosite la redacție (p.45)

Grafică:

Coperta I: Adam Martinakis – Together

Coperta IV: Salvador Dali – La girafe en feu

Interior: Grafică de Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Nicolae TZONE & Gabriela SCHUSTER

Despre Eminescu, Dunăre, iubire, Poemecapodoperă și Dumnezeu

(dialog de acum 6 ani dintre Nicolae Tzone și Gabriela Schuster, despre Eminescu, Dunăre, iubire, Poemecapodoperă și Dumnezeu, cu gândul de a fi cuprins, poate, într-o carte viitoare):

Malu, 4 km până la Dunăre. Azi dimineța, în grădină, ce de zăpadă! Ce de alb! Ce de lumină în părul de lângă poartă și în mărul din fața casei. Nici nu a avut, parcă, importanță că au fost peste 10 ore de întrerupere a curentului electric și că în cameră am improvizat un recipient cu spirt pentru a face căldură!

*

Nicolae Tzone [miez de noapte – 01h05]: Gabi, „La mulți ani!”

Gabriela Schuster: Ooooo, Printze! Zăpada cu tine!!!

N. Tz.: Zăpada a fost dimineța!

G. S.: Ți-au rămas doar crengile? Și legătura cu Lumea!

N. Tz.: Acum sunt cufundat într-o altă zăpadă. Ascult poemul lui Eminescu, „Atât de fragedă”, cântat de Mondial. Mă cutremur(ă) Eminescu! Iată că legătura cu Lumea în clipa aceasta este Eminescu.

G. S.: Eeee, doarme în visele lui de Veronică... Și nu-i pasă!

N. Tz.: Înnebunește sufletul de puritate: „Atât de fragedă, te-asameni/ Cu floarea albă de cireș,/ Și ca un înger dintre oameni/ În calea vieții mele ieși...”. Nu doarme, nu... Pare că are ochii închiși, dar el vede.

G. S.: Exista femei care nu pășesc...

N. Tz.: Da, cum există și femei care-s vii, dar nu trăiesc.

G. S.: Citeam că-i trist și nehotărât... Perne de zăpadă se așază în drum...

N. Tz.: Da, trist și nehotărât Eminescu, dar atât de îndrăgostit...

G. S.: Cuvântul e mai tare ca dragostea. Poate construi o lume.

N. Tz.: Mătasea încă sună sub pașii de atunci... Nu despărți dragostea de cuvânt! Nu o despărți!

G. S.: Dragostea... și iubirea... ce-s?

N. Tz.: E atunci când Noi, Eu și Ea, îl întâlnim pe Dumnezeu în drum și el ne face umbră (și lumină deopotrivă) cu Inima Sa.

G. S.: Aveam un prieten... Freud. Se juca de-a profetul!

N. Tz.: Interesant Puștiul Freud. Deseori e adorabil

G. S.: Prea multe inimi la umbra sau lumina... Ca luminițele de Crăciun pierdute printre ace...

N. Tz.: Nu, atât de puține, de fapt. Iubirea adevărată e atât de rar de găsit pe Pământ. Nu e de confundat cu și cu.

G. S.: Cu Dumnezeu nu s-a întâlnit nimeni. Într-o seară era cât pe ce... Dar a sunat telefonul și s-a blocat liftul. Am fugit, am fugit... Să facem o rețetă: ce poteci de urmat? Ce priviri de aruncat? Ce cuvinte de susurat?

N. Tz.: Când eram mai tânăr și mai nebun, atât de nebun că nu-mi era absolut nimic imposibil – m-am dus la Maglavit, să-l întâlnesc pe Petruche Lupu, ciobanul de la Dunăre care l-a văzut pe Dumnezeu.

G. S.: Știi povestea liliacului? El vine în prag și se uită la mine cu sunete. Din păcate, Maglavit e un cuvânt rar. Umbrele sunt prea lungi.

N. Tz.: Stai, stai, vorbești prea repede și nu ne auzim. Stai că am rămas cu răspunsul neazvârlit de pe limbă.

G. S.: Ieși la Dunăre... Cuvintele sunt acolo.

N. Tz.: Așadar, la Maglavit și-a făcut Dumnezeu timp să vină, și Petruche Lupu, foarte tânăr pe atunci, i s-a uitat în ochi. Și Dumnezeu a zâmbit.

G. S.: Mdaaa! Mereu există oameni care a-firmă. Nimeni care con-firmă.

N. Tz.: Și eu am fost la Maglavit și am privit chipul îmbătrânit al lui Moș Petruche, în ochii căruia s-a uitat Dumnezeu. Și eu am crezut că Dumnezeu chiar a fost la Maglavit. M-am pozat cu Moș Petruche. Am vorbit cu el despre Dumnezeu. Ți-am zis că eram nebun. M-a plăcut Moș Petruche.

G. S.: În ochii tăi sta nevăzutul și neauzitul. Nebun? De-a lungul sau de-a latul vieții?

N. Tz.: În anul în care am fost la Moș Petruche la Maglavit, se-ntâmpla să am chiar vârsta de 33 de ani. Anumite întâmplări, trăite cu intensitate indiferent de vârstă, se fac aură și ne urmează apoi o viață întregă.

G. S.: Dacă ai poze! Sunt martore. Cu timpul colțurile se ridică și se vede dedesubt.

N. Tz.: Nu te grăbi. Așteaptă să intru pe toate ușile pe care le deschid, că privești atât de frumos! Hai, privește cu urechile! Vin cu sunete...

G. S.: Fericiți cei ce se întâlnesc cu imposibilul, mie nu mi-a fost dat.

N. Tz.: Ai zis, puțin mai devreme, de povestea liliacului ce-ți sosește în prag și se uită la tine cu sunete... Sunetele liliacului sunt prighetori ce cântă încă nenăscute fiind.

G. S.: În jurul meu se înfășoară toate gândurile copilăriei. Scrutez, parte le-am neîmplinit.

N. Tz.: Copii devenim abia după ce murim.

G. S.: În parcul din sat privighetorile se aruncau în Cer și uitau să mai cadă.

N. Tz.: Iubirea seamănă astfel cel mai bine la chip cu copilăria. A iubi înseamnă a te copilări și a asculta cât de frumos cântă privighetorile ce nu sunt încă născute.

G. S.: Oh!

N. Tz.: Acolo, în satul tău, păsările care se aruncau în Cer și uitau să mai cadă, ești sigură că erau

(continuare în pag. 4)

privighetori? Pentru că privighetorile pe care le știu eu și de care vorbesc sunt nu acelea care se aruncă în cer, cum ai zis, și uită să mai cadă apoi, ci sunt acelea în care cerurile se aruncă și nu mai vor să iasă din ele.

G. S.: Oh, după ce murim nu vom mai asculta viorile văzduhului! Cred că ai dreptate... Privighetorile merg la păscut de albastru.

N. Tz.: Când iubești, de ai norocul acesta imens, cerurile toate, din toate lumile, te caută să se mute în tine. Apoi nu vor mai vrea niciodată să plece din tine. Cerurile nu-s chiar toate albastre.

G. S.: Iubirea și obosește. Am văzut cum își trăgea sufletul prin iarba înaltă, nici chipul nu i se mai deslusea.

N. Tz.: Privighetorile nenăscute nu merg, nu stau, nu pasc, nu beau.

G. S.: Nu, unele sunt înclinate spre stele, altele nu.

N. Tz.: O iubire ce obosește nu e iubire, e doar o părere a părerii care părea că pare. Ai pus mâna vreodată pe o stea, ca să știi de-i înclinată ori nu? Și ce stea e aceea ce stă înclinată? Tocmai de aceea e stea, să nu stea înclinată.

G. S.: Nenăscutele nu se ivesc decât la miezul nopții când umblă vrajitoarele și iubirea capătă riduri de noblețe.

N. Tz.: Când iubești e ca să nu stai înclinat. Când iubești, miezul nopții și miezul zilei nu există. Există doar miezul miezului inimii lui Dumnezeu.

G. S.: Deasupra gutuiului meu toate stelele stau înclinate. Le place mirosul de toamnă.

N. Tz.: Când iubești este ca Dumnezeu să aibă unde să vină când e fericit.

G. S.: Miezul din miez cu miez peste miez este prea mult miez. Dumnezeu nu este fericit, este atotputernic.

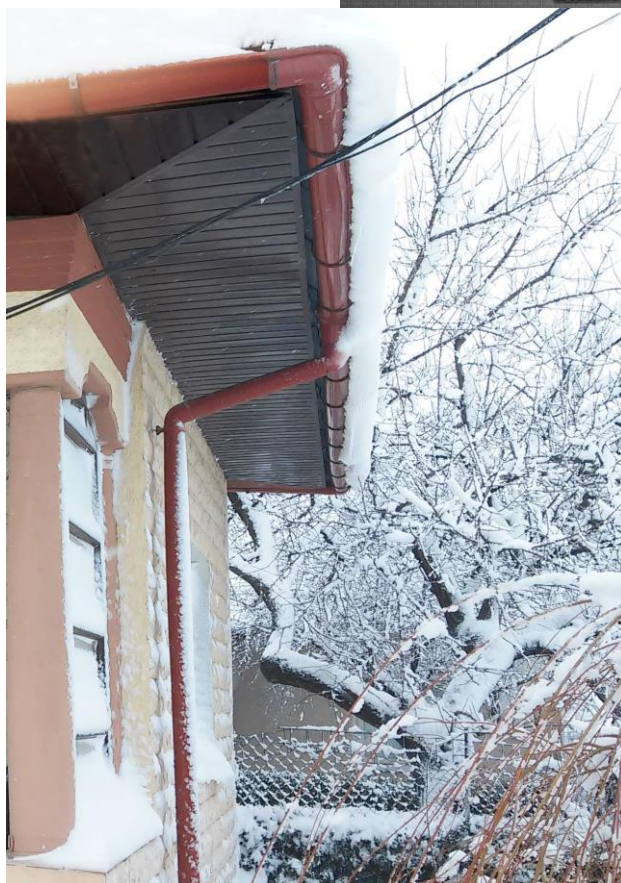
N. Tz.: Puterea-putere este fericire, fericirea este când iubirea e înaltă până la Dumnezeu. Miezul din miez din miez din miez nu este prea mult miez. Este o scară, scara prin care iubita se cațără în iubitul ei până la Cerul din capul lui mereu febril. Mereu fabulos. Fericirea este atunci când știi că poți muri în orice clipă după ce îți săruți și îmbrățișezi iubita.

G. S.: Urechile tale de piatră nu îmi mai aud de mult inima ghemuită sub coaste de frica morții.

N. Tz.: Nu am urechi de piatră. Am urechi de flori. De moarte nu mă tem. Mă iubește. Mă iubește atât de mult că i-e frică să mă sărute. Se teme de iubirea din mine.

G. S.: Moartea este matricea venirii și plecării. Tu ești Alaska. Tu ești Fluviul Galben cu mâinile stângi adunate pe cărți de poeme.

N. Tz.: Când iubești ești Totul și Toate. Ești și Alaska și Aska și Ska. Ești, cum zicea Nichita, chiar A. Ești miez de miez de miez din A. În Fluviul Galben am înnotat odată și s-a făcut alb ca lacrima. Și iubita mea a venit și a început să înnoate alături de mine. Și azi înnoată în mine, unde a venit cu Fluviul Galben albit cu totul. Nu există venire și plecare. Tot așa cum nu există Bărbat și Femeie. Când iubești există numai Inima lui Dumnezeu ce te acoperă cu umbra ei luminoasă și cu lumina ei umbroasă și răcoroasă.

G. S.: Singurătatea crește cu adâncimea...

N. Tz.: Da, singurătatea crește cu Adâncimea, dar, mai cu seamă, crește cu Înălțimea.

G. S.: Sigur că aerul tare are nevoie de îngeri să-l străbată nevătămați. De jos se aude toaca...

N. Tz.: Tocmai am scris un poem unde povestesc că 11 îngeri păzitori, cei mai îngeri păzitori din garda lui Dumnezeu, au venit, nu de mult, și m-au adunat din burțile doldora cu oasele și carnea mea ale unor câini turbați, lihnii de foame, tot 11 la număr. Era toamnă ploioasă și noroioasă, și câinii aceștia turbați toți deodată, la propriu, s-au repezit spre mine să mă sfâșie. Era în decembrie 1989, în zilele de dinainte prăbușirii lui Ceaușescu.

G. S.: Brrrr! Mrrrrr! Sfrrrrr! Durere de câine flămând.

N. Tz.: Toaca cea mai fragedă este când bat cu versul meu cel mai nou în urechea lui Dumnezeu. Când iubești, Sus și Jos nu există. Și nici Înafară și Înăuntru.

G. S.: Când iubești nu exiști, viața se întâmplă după...

N. Tz.: E plină lumea românească de câini flămânzi.

G. S.: Dar câini mai răi decât oamenii ai întâlnit?

N. Tz.: Te dezamăgesc. Nu. Cei mai răi câini dintre câini sunt flori de mușetel pe lângă oameni-câini.

G. S.: Ziceai de iubire...

N. Tz.: Ziceam. Când iubești atât de intens este inexact să spui că te numești om viu. Când iubești trăiești instantaneu cel puțin un miliard de vieți deodată. Și chiar și un miliard de morți deodată. De la o anumită înălțime încolo între viață și moarte sunt uși și ferestre. Știu ce spun. Nu exagerez cu nimic.

(continuare în pag. 5)

G. S.: Iubirea este un drog cu care ne împăcăm angoasele. Ne aruncăm unii în alții ca să uităm cine suntem și de ce.

N. Tz.: Nu e drog. Iubirea-iubire nu e pierdere a minții. E luciditatea maximă. Și e Puterea omenească maximă. E clarviziunea maximă. Este Capodopera maximă. Oare crezi că mi-am intitulat o carte așa doar pentru sonoritate și pentru a mă juca de-a redundanța?

G. S.: Ha! Ha! Ha! Mai omule, maxim este numai scâncetul Universului!

G. S.: Nu ai povestit deloc cum ai botezat cartea aceasta a ta. Ai fost la apa Iordanului?

N. Tz.: Maxim este doar atunci când pășești de mână cu cel pe care-l iubești pe un covor țesut din fir de aur în inima lui Dumnezeu. Și Dumnezeu nu numai că nu se supără, ci este de-a dreptul fericit.

G. S.: Și dacă nu?

N. Tz.: Când iubești nu vezi cu ochii, vezi cu poemulcapodoperă ce-ți îmbracă pleoapă pe deasupra și pe dedesubt de ea. Norocosul de Dumnezeu! Tinerețea lui perpetuă și veșnicia lui sunt date tocmai de îndrăgostiții care au scris în destinul lor să ajungă în inima sa.

G. S.: Tocmai vroiam să spun că mergi cu poemele pe umăr și te arunci în miezul lor de foc în clipele în care ielele fac baie în lună...

N. Tz.: Am fost pe Lună și am săpat fântâni. Și am găsit apă pe lună înainte de înainte. Am casa mea pe lună. Numai iubita mea a văzut-o. E o casă secretă. Doar iubita mea și Dumnezeu au venit aici. Oamenii vor citi jurnalele mele scrise pe lună la 70 de ani după ce voi muri de moartea pământescă. Pe lună este liniște desăvârșită. Pe cuvânt de onoare că e atât de liniște încât auzi nisipul de pe Marte cum se întoarce în somn de pe o parte pe alta.

G. S.: Oooo! Nisipul de pe Marte se răsucesce în somn mușcat de scorpionii de jad. De mână ești dreptaci sau stângaci?

N. Tz.: Eu sunt stângaci de picior. Am fost extremă stângă la Dunărea Giurgiu în adolescență, echipa de fotbal iubită foarte în vestitul port. Dar de inimă sunt dreptaci. Și de Poem sunt dreptaci. Cred total în Poemulcapodoperă dreptaci.

G. S.: Cineva spunea că dacă te-a părăsit norocul trebuie să îl cauți în burta pământului.

N. Tz.: Păi e așa: norocul meu are și o a 2-a și o a 9-a casă pe lună. Și o a 7-a și a 77-a pe Marte. Scorpionii de jad îmi cam știu de frică. Și răscolesc nisipurile de pe Marte tocmai ca să capete curaj.

G. S.: Cum poți fi și stângaci (de picior) și dreptaci (de poem), pe rând? Eu sunt ambidextru, dar simultan.

N. Tz.: Norocul unui bărbat e de căutat deodată în trei locuri, în inima iubitei lui, în coapsa iubitei lui și în creierul fascinant, întotdeauna fascinant, al iubitei lui.

G. S.: Mmmm!

N. Tz.: Poți suga din țâța mamei cu limba stângă? E răspunsul la întrebarea de poți fi și dreptaci și stângaci deodată.

G. S.: Aceasta cu creierul fascinant al iubitei mi-a amintit de magazinul cu emoții.

N. Tz.: Adevărul este că poți să fii orșice vrei, de vreme ce Ești.

G. S.: Nu îmi mai amintesc cu ce limbă am supt laptele mamei, dar cred că era cu limba română.

N. Tz.: Nimic nu este mai fascinant decât creierul îndrăgostit al iubitei. Violete, viorile, planele din el te transformă în cântec cât ai clipi, sau în leu sau leopard, sau în orice dorește ea. Dorința ei devine lege vieții bărbatului îndrăgostit lulea de ea.

G. S.: Devreme ce Sunt, se cheamă că nu pot să îmi ies din piele.

N. Tz.: Tăta mamei nici nu este țâța mamei până țâța iubitei nu se suprapune peste țâța mamei, umplând-o până la refuz cu laptele ei tânăr și răcoros.

G. S.: Când eram copil aveam o tobă de tinichea. Waw, prea complicate vasele comunicante ale laptelui dătător de sistem imunitar. Bărcile se văd deja oglindindu-se în magma albă.

N. Tz.: Când eram copil am dat foc la un plop de 40 de ori mai înalt decât mine. Cine mai era ca mine?

G. S.: De când lumea visele sunt foarte frumoase. Tata a dat foc la casă, avea patru ani. Mama lui, adică bunica mea, era la o cafea

N. Tz.: De bărcile de pe Dunăre nu vorbesc decât cu ghezele mele și ale iubitei mele deodată.

G. S.: Și unde îți tii iubita? S-a lasat întunericul.

N. Tz.: Cu iubita mea am dat foc la o sticlă de șampanie făcută din strugurii culeși de Adam și Eva când erau copii. Iubita mea este în inima mea. Inima mea este în inima ei. Nici nu mai știm care-i unul ori altul. Noroc că Dumnezeu ca să ne recunoască ne-a făcut semnele lui secrete pe umeri, pe buze, pe degete, pe urechi și pe pleoape.

G. S.: La ce bun să vă recunoască?

N. Tz.: Asta ne tot întrebăm și noi, eu și iubita mea, că ne iubește pe fiecare în parte deopotrivă de mult.

G. S.: Adam și Eva nu au fost vreodată copii. Au fost creați direct adulți. Și ce răspuns ați găsit? Cartea de rugăciuni nu are poze.

N. Tz.: Ei, am fost cu iubita mea acolo la ei, în grădină. I-am văzut cu ochii noștri. Știi doar că atunci când iubești treci nu numai prin apa caldă de pe marginea Dunării, ci și dintr-un an în altul, și chiar dintr-un secol în altul cu ușurința în zbor a fluturului de pe o floare pe alta. Nici cartea de poeme nu are poze, dar este scrisă

(continuare în pag. 6)

filă cu filă. Dumnezeu citește din ea chiar în clipa aceasta. Vai, cât de mult îi place să citească din cartea mea!

G. S.: Nimic nu se întoarce. Trebuie să fii pregătit. Timpul vuieste către mal. Da, tocmai îl văd citind, are ochelari de distanță și de soare. Uneori își șterge ochii cu marginea zării.

N. Tz.: Malul vuieste către Timp. Eu și iubita mea am devenit Timp. Da, am devenit miez de Timp de Timp.

G. S.: Eu m-aș fi împotrivit. Timpul este șăgalnic și înșelător. Câteodată stă.

N. Tz.: Ce tu numești ochelari, nu sunt ochelari. Distanța face să se vadă așa. Sunt poemelecapodoperă ale mele care-i înconjoară ochii. Așa citește Dumnezeu poemelecapodoperă, acoperindu-și ochii cu ele.

G. S.: Lumea în care umbli e făcută din aurore.

N. Tz.: Timpul nu stă. Iubirea-iubire e cea care Stă.

G. S.: Asta crezi tu. Timpul meu stă vinerea după amiaza. Mi-a trebuit o vreme să înțeleg.

N. Tz.: Aurorele există. Poemelecapodoperă ale mele există. Iubita mea le citește. Dumnezeu le citește și el. Mama mea le citește. Chiar și tatăl meu mort le citește. Chiar și fiul meu nenăscut le citește. Ce aș putea mai mult să-mi doresc?

G. S.: Să le citesc și eu...

N. Tz.: Am să pun pancarte între poemele mele: „Interzis de citit câinilor bipezi.”

G. S.: Deci sunt câinele...

N. Tz.: Nuuuu! Ție îți voi da să citești, ca să știi ce să mă întreb.

G. S.: Ce pot să întreb? Ideile principale, dacă există...

N. Tz.: De idei întreabă-l pe Camil Petrescu.

G. S.: Să întreb și editura tehnoredactarea și mărirea literelor de plumb? Petrescu... Petrescu... Tocmai l-am dus la aeroport, a zburat în lumea lui.

N. Tz.: Sunt meșter editor. Meșter rotitor. Olar de cărți de poezie.

G. S.: Faină meserie. De unde iei pământul? La Dunăre sunt numai pești.

N. Tz.: De 25 de ani din carte-n carte tipărită duc viața dincolo de moarte. Pământ de pești sunt eu însumi și sunt îndeajuns.

G. S.: Oamenii ca tine nu îmbătrânesc. Mi-amintesc peștele de sticlă de pe televizor. A căzut la cutremur și a rămas fără aripioare. Nu l-am mai dat la apă.

N. Tz.: Nu. Oamenii ca mine mor încă tineri, cu o capodoperă-ntre dinți, cum o țigară de foi.

G. S.: Unii, alții mor sănătoși.

N. Tz.: Un poet veritabil ține cutremurul cel mai grozav la degetul mic. Peștele tău a supraviețuit. Are azi o mie de kilometri.

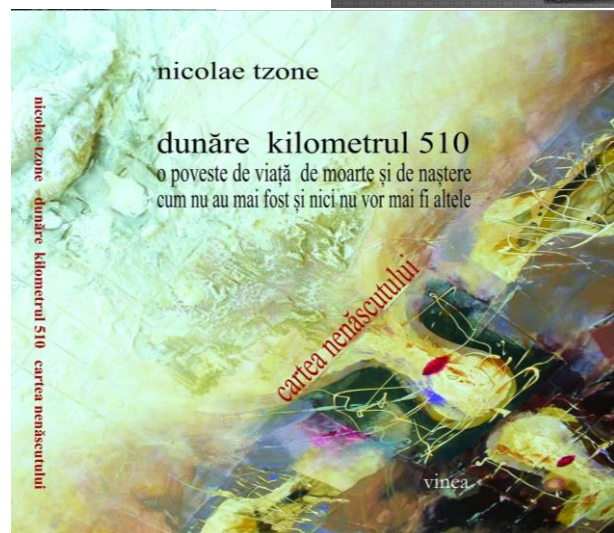
G. S.: Nu mai fumez trabuc de la războiul de 100 de ani. Nu am vicii, nu beau decât sânge de poet la a treia tinerețe.

N. Tz.: Eu am fumat alaltăieri, de anul nou sârbesc. Am aprins un trabuc ce tot am uitat de 2 ani să-l aprind. Nu-s însă fumător de niciun fel.

G. S.: Cât pe ce să îți arzi pletele. Am simțit mirosul.

N. Tz.: Un poet bea mai degrabă verbul a bea. Iarba bea rouă sau roua bea iarba?

G. S.: Stânca stă în castan ca stan și fluieră din crean-ga de alun. Am văzut cum face. Acoperă aerul cu dege-tele.

N. Tz.: Stan îl duce pe Bran la bal, în vreme ce Bran îl duce pe Stan la spital. Balul e spitalul sau spitalul e balul? Hai să te văd de ghicești.

G. S.: Nu pot ghici neghicitele. Eu mi-am acoperit un ochi, celălalt și-a lăsat pleoapa a somn. Poetule, mergem la odihnă pentru zilele următoare? Ne mai auzim, liliacul ne dă de veste. Noapte înstelată!

N. Tz.: Zăpada înstelată de la Malul Dunării în dar. Au, când s-a făcut ora 4 dimineața?

G. S.: Somnul cel bun!

N. Tz.: Pe altădată! Dimineață bună!

G. S.: Desigur. Soarele s-a trezit, repede înaintea lui să închidem ochii!

N. Tz.: Mai ascult încă și încă o dată Mondialul cu „Atât de fragedă...”. Sună și răsună dumnezeiește Eminescu la orele 4 din dimineață...

G. S.: Plec...

N. Tz. [04h15]: Somn cu bine!

Elena Tănase: Frumoasă convorbire! Dumnezeu fie cu dv.!

N. Tz.: Chiar ați rămas să citiți?

E. T.: Da! Am dat de această convorbire a dv. Mi-a plăcut foarte mult!

N. Tz.: Recunoscător atunci! Dimineață frumoasă!

E. T.: Cu mult drag! O dimineață plăcută!

Gabriela SCHUSTER**Contaminarea emoției**

Târziu a țipat vulpea
 noaptea s-a lăsat boțită de lătrături
 înfipte în carnea consumată de spaimă
 eu însămi vin din față
 trec prin mine și rămân în urmă ca o umbră

Floarea din batistă

Pentru că pe tine nu te doare nimic
 pentru că văzul tău este indiferent
 vreau să îți spun că
 bolnavii de plămâni nu mai erau oameni
 între ei și oameni se ridicau ziduri albe
 sau se atârnavă cearceafuri umede
 bolnavii mâncau mult
 trebuia să mănânce
 și să bea
 lapte
 lapte
 lapte
 nu se îngrășau de la plăcintele cu prune
 tăvi pline

Vreau să îmi las viața în urmă

Această adâncă singurătate
 pe care o umplu cu oameni
 pentru a o goli din nou
 pe muchia ei merg
 cu frică
 din fiecare nu vreau decât clipe
 nu știu ce să încep cu mine
 să încep să cad
 să încep să mă înalț
 nebună gonesc întunericul
 din inima mea
 cu cât vreau să îmi las viața în urmă
 cu atât sunt mai flămândă
 vâslesc cu spatele la viitor
 viața alunecă prin orice crăpătură

Corp fără suflet

Să cazi în cer pe sânul lunii
 să te ascunzi de privirile indiscrete
 cu tălpile să împingi ursa mare
 în curtea gemenilor
 și să îți faci iluzii că ești liber
 nicăieri nu ești
 moartea bifează și nu obosește
 te are pe listă
 delfinii albi se zbat
 își strigă perechea
 plouă cu stele și nu se aude
 ele cad din rai
 unde se adună sufletele fără corp
 înfometate de eternitate
 corpurile
 rămân acasă între rădăcinile pomilor
 Dumnezeu nu-i mai mare să încăpem
 sub aripile lui

hai prietene bea-ți cafeaua
 și dacă vrei să pleci
 te înțeleg

Ce și-ar putea dori un înger?

Îngerul meu
 îmi locuia deasupra capului
 îl simțeam cum se răsuțește
 ofta noaptea
 de pe o parte pe alta
 ce și-ar putea dori un înger?
 văzduhul, grădinile
 dor de mirosul jilav al vieții
 de coborâșurile abrupte din munți
 de apele limpezi țâșnind curate
 din burta pământului
 de viață pământescă
 de dragoste?
 urlă,
 nici măcar nu îl văd

Ce iubim

Pasul
 ce nu se înmoaie
 în fața porții mele
 noaptea
 ce nu-mi astupă
 ochii
 fulgul încins
 ce-mi băntuie
 inima
 cercelul
 ce-l pun în ureche
 și nu plecăm la serată
 așteptarea e
 ce frisonăm
 din iubire

În fiecare zi mai moare ceva

Am vrut mai mult –
 fără scuze
 am vrut totul
 timpul se înmulțește
 deopotrivă înainte și înapoi
 ca și cum ar fi înțepenit pe loc
 nu-i pasă de mine
 scoate din adâncuri
 ca hârtia de turnesol
 doar orele veștede
 în fiecare zi mai moare ceva
 înăuntru
 în fiecare zi mai moare câte un
 cuvânt
 pe care nu l-am mai
 rostit
 în fiecare zi nu vreau să crăp

(din volumul *Viețile de dar*, editura Vinea, 2022)

Vitalie GAICEANU ANATOLIE
(Rep. Moldova)

În carte...

Și dacă soarele va arde,
Și dacă toamna va muri,
Și dacă sănătatea scade
În carte mă voi odihni!

Și dacă stelele se sting,
Și dacă norii negri seacă,
Și ochii noștri nu mai plâng:
Eu mă voi regăsi în carte!

La carte ochii mei se uită,
În carte sufletul meu crește,
În carte inima îmi cântă:
În carte...
moartea
mă găsește!

Evoluție prin negație

Cafea,
un pix...
și o folie,
Sunt eu...
la geam
Și cartea mea,
Mă descompun în poezie -
Ca zahărul... într-o cafea.

De mic...

De mic copil am scris în gând,
Apoi l-am rânduit pe foaie,
Zâmbeam și mă trezeam că plâng,
Iar versu-mi se făcea o ploaie...

...Când plouă, mă așez și tac,
Lăsând ca stropii să mă ducă...
În altă lume mă retrag
Și mi-i cuvântul deal și luncă...

Oglindă-mi sunt, cale de pace,
Un pix, cafea și foi curate,
Pisica toarce... ploaia tace,
Inima mea e-un ceas în Carte!

Oprește! Of, suflet!

Galbene frunze de toamnă,
Tristele zile-n decor,
Cântă cu voce de mamă,
Doine din suflet de dor!

Vântul alungă spre mare,
Păsări furate de cuib,
Fulgerul naște și moare
În zile ce vin și se duc!

Strigă un freamăt din glie,
Unde-mi doresc să ajung...,
Dealul cu vița de vie
Mă cheamă la umbra de nuc.

Oprește o clipă,
Of, suflete,
Privește la iarba din câmp,
Lasă-mă azi să mă bucur,
Mâine-aș fi pulbere-n vânt...

De jos mă-nalț

De jos mă-nalț privind spre munte,
Cu frica de a fi strivit,
Până la cer când voi ajunge,
Pe urmele lui Heraclit!

Rotesc pe deget universul,
Având în palmă doar un pix,
Prieten cald îmi este versul,
Doar el mi-i viață, el mi-l vis!

Privesc spre mare să prind valul,
Degringoladă de cai verzi,
Un purgatoriu mi-i calvarul,
Prin rime nasc un univers.

Ce este mai presus de mine?
De minte, haos și neant?
Căutător prin paradigme,
Găsi-voi paradis în iad?

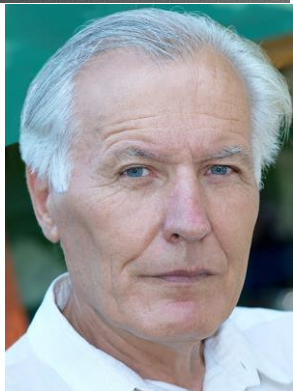
Poemul greu din Parmenide,
Căzut pe bietul Prometeu,
De jos mă-nalț printre cuvinte
S-ajung la Tine, Domnul Meu...!

Unde?

Unde să găsec odihnă,
Într-o lume disperată,
Într-o lume fără tihnă?
Doar în tine, scumpă Carte!

Unde să-mi găsec răspunsul,
Existenței pe pământ,
Limitat în timp și spațiu?
Doar în Carte și-n Cuvânt!

(continuare în pag. 11)

Ștefan ANDRONACHE

Chambord, cel mai grandios și mai somptuos castel de pe Valea Loarei

După cum bine se știe, Chambord a ajuns să fie considerat, astăzi, drept cel mai mare, mai frumos și mai strălucitor castel nu numai din Franța, ci și din lume. Ctitorul inițial, ambițiosul rege Francisc I, l-a înălțat la 15 km. de Blois, pe Valea Loarei, în mijlocul unei imense păduri foarte propice partidelor sale de vânătoare. Noua reședință avea să-i fie inspirată de moda italiană, iar schițele par să fi fost concepute de însuși Leonardo da Vinci, omul care, timp de aproape trei ani, s-a aflat în preajma sa, călăuzindu-i gândurile și faptele ce aveau să-l propulseze, pe rafinatul monarh, direct în marea carte de istorie a Franței.

Regele Francisc I

Începută în septembrie 1519, construcția fortăreață, cu un donjon central și incintă cu patru turnuri proeminente, avea să dureze până în anul 1546. Aici au fost aduși mai mulți arhitecți de origine italiană, printre care Domenico da Cortona și Giovanni Battista, cunoscut sub numele de Rosso fiorentino, dar și francezi, pe lângă

Fațada castelului din Chambord

care au trudit peste 1800 de zidari, zugravi, tăietori de pietre și tâmplari. Pe parcurs, pentru continuarea lucrărilor ori întreținerea clădirii, s-au implicat și alte capete încoronate: Henric al II-lea, Francisc al II-lea, Carol al IX-lea și chiar Ludovic al XIV-lea.

Privit din exterior, castelul, admirabil echilibrat în mediul său natural, îți crează impresia unui amestec de artă rafinată și a unor reprezentări cvasi-matematice. Fațada grandioasă și simetrică, realizată din piatră albă combinată cu ardezia de nuanță gri, și încadrată perfect de turnurile care o flanchează, etalează: ferestre bogat decorate, sute de capiteluri și numeroase forme volumetrice, ce scot în evidență jocul plinurilor și golurilor, dar și acoperișuri înalte în pante repezi cărora li se adaugă o puzderie de lanterne (felinare) și coșuri de fum. Iată, așadar principalele elemente definitorii ale impresionantei construcții, atât de plină de vervă și dominată de fantezie, care reușește să ocupe un patruleter vast de 156 m lungime și 117 lărgime.

Latura de sud a castelului

Se spune că, după ce fuseseră terminate aproape toate lucrările, Francisc I ar fi dispus, pentru decorarea interioarelor, să se aducă, de la Blois, și chiar tocmai de la Fontainebleau, convoaie întregi de mobilă, tapiserii de mari dimensiuni, tablouri, veșminte diverse, cantități importante de veselă și argintărie, întrucât anticipa că, prin acest castel, avea să se perinde tot felul de personaje importante, gentilomi, arcași elvețieni, curtezane, servitori etc.

De pe terasă și dinspre logii oaspeții vedeau priveliștea atât de frumoasă a parcului dar și pădurea misterioasă în care aveau loc renumitele vânători organizate de către regi, de la Francisc I, întemeietorul său, la Ludovic al XII-lea și de la Carol

(continuare în pag. 10)

Quintul la Ludovic al XIV-lea. Domeniul cinegetic imens, care se întindea pe o suprafață de 5440 ha., adăpostea din belșug porci mistreți, căprioare și cerbi.

Spectacolul oferit de turnulețe, hornuri și ferestre

În aceeași perioadă, Chambord-ul devenise și un loc al petrecerilor, serbările somptuoase organizate în parc, fiind înviorate de prezența unor frumoase doamne și bărbați eleganți ce știau să-și etaleze ținutele lor șarmante. La castel a descins, în câteva rânduri, cu curtea sa, adusă tocmai de la Versailles, însuși Ludovic al XIV-lea, Regele Soare. Pentru că piesele de teatru și lucrările muzicale ajunseseră la mare căutare, în vremea acestuia, aici avea să poposească și marele Moliere care a debutat, în 1669, cu o comedie - balet intitulată „Domnul Pourceaugnac” urmată, în anul următor, de memorabila piesă „Burgezul gentilom”, atât de apreciată, mai apoi, în lumea întreagă.

În afară de piese de teatru și de concertele animate de Jean-Baptiste Lully, care erau menite să însuflețească atmosfera sărbătorească, se mai organizau faimoase baluri, turniruri elegante, aveau loc lupte cu animale ori se inițiau jocuri destul de violente. Toate acestea figurau într-un fel de protocol menit să distreze, pe cât posibil, lumea dornică să se emoționeze, să trăiască clipele magice ce o transpuneau undeva între realitate și vis.

Impresionat de miracolul eleganței, pe care a descoperit-o aici, în anul 1825, romancierul Victor Hugo avea să se entuziasmeze spunând: „Toate magiile, toate poeziile, toate nebuniile posibile sunt înfățișate în admirabila bizarerie a acestui palat de prințese, zâne și de cavaleri”.

O contribuție majoră la întreținerea și amenajările ulterioare de la Chambord a avut Maurice de Saxa, mareșal al Franței, pe care regele Ludovic al XV-lea a ținut să-l recompenseze pentru victoria obținută la Fontenay, în mai 1745. Din acest motiv, pe aici s-au perindat mai multe regimente de cavalerie, tătari, chiar și... valahi, ori soldați aduși din Martinica, toți aceștia fiind antrenați în diverse manevre cu caracter militar.

Trebuie menționat faptul că această simbol al puterii unui suveran care s-a dovedit a fi pasionat de artă și literatură, la un moment dat, și-a pierdut mult din strălucirea sa, el intrând, pe nedrept, într-un con de umbră. Noroc că ducele de Bordeaux, care era ereditar al coroanei, i-a apreciat importanța hotărându-se să-l achiziționeze, în anul 1821, după care el avea să-l pună la dispoziția publicului doritor să-l cunoască. În anul 1932, întregul domeniul de la Chambord avea să intre în proprietatea

statului francez care s-a preocupat de restituirea sa cât mai originală. Nu trebuie uitat și faptul că, aici, prin anii 60 ai secolului trecut, s-au inaugurat și primele spectacole de sunet și lumină, cunoscute și apreciate în întreaga lume.

În ultimii trei ani, ținându-se cont de dimensiunile ansamblului, de valoarea sa arhitecturală și artistică cu totul deosebită, s-au investit mai multe milioane de euro astfel încât, după ce vor fi îndepărtate toate schelele, castelul să-și recapete plusul de originalitate și de strălucire, pe care l-a avut inițial, pentru a-i bucura, astfel, pe toți cei peste un milion de vizitatori ce reușesc să-i treacă pragul în fiecare an.

Așa cum menționasem într-altă parte, atunci când venisem pentru prima dată în Franța, cu cincizeci de ani în urmă, eu mai vizitasem acest castel, dar trecerea mea, de atunci, nu mi s-a părut suficientă pentru a putea reconstitui ceea ce văzusem și trăisem cu acel prilej. Din acest motiv și ținând cont de faptul că am ajuns la o vârstă destul de înaintată, am revenit să-l revăd, mai ales că aflasem, din diverse surse, că înfățișarea sa trecuse printr-o multitudine de ajustări.

Întrucât ajunsesem la Chambord, la puțin timp după prânz, mi-am propus să rezolv, mai întâi, problema mesei, pentru că aici restaurantele, între anumite ore, nu-ți mai sunt la dispoziție. După ce mi-am ostit destul de repede foamea și am băut, în final, un vin excelent din zonă, m-am pus la dispoziția castelului care știam că avea să-mi umple sufletul de bucurie.

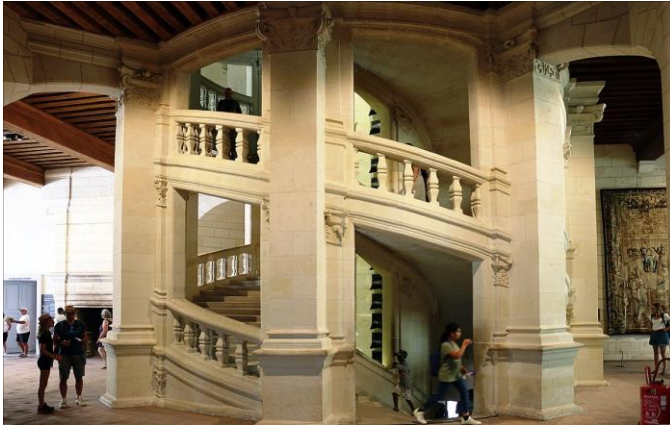
Pentru a putea accede în interiorul castelului, am urmat aleea indicată de pe partea dreaptă, care înconjura edificiul acestuia, permițându-mi să ajung acolo doar prin latura de sud-est. Pătrunzând în curtea de onoare, prin poarta regală, am descoperit o mulțime impresionantă de oameni, copii, adolescenți, grupuri numeroase de turiști ce a vorbeau în toate limbile posibile.

Pe fundal mi-a apărut, drept în față, clădirea monumentală a castelului, cu ferestrele sale mari grupate chiar deasupra intrării. Cum luasem de la centrul de informare un pliant detaliat, tradus în limba română, care îmi propunea „o abordare spațială și cronologică a locului”, mi-a fost destul de ușor să identific întregul traseu prin interiorul acestui impresionant monument de arhitectură și de artă.

Primul lucru, care mi-a atras atenția și m-a făcut să petrec mai multe minute în preajmă-i, a fost, bineînțeles, scara în spirală, cu dublă revoluție, utilizată pentru prima oară în Franța. Deși nucleul său concav, din plin centrul clădirii, are forma unei elice, rampele cu trepte gemene se rulează, în jurul unei coloane, fiind situate una deasupra celeilalte, dar fără a se întâlni vreodată. Inițial, scara fusese izolată de camerele din interior, fiind folosită doar pentru accesul la turnul-lanternă de deasupra. Pe parcurs însă, datorită specificității sale pe care a trezit-o celor curioși, cât și din rațiuni de protecție a

(continuare în pag. 11)

clădirii, ea a fost atașată de spațiile parterului și ale celor două etaje ușurând astfel accesul la apartamente. Desigur că am zăbovit mai multă vreme aici urmărind, cu aparatul de fotografiat, din mai multe unghiuri posibile, această minune a tehnicii creată de Leonardo da Vinci, deoarece mi-am dat seama că așa ceva nu ai posibilitatea să întâlnești oricând și oriunde.

Scara elicoidală concepută de Leonardo da Vinci

Parterul debutează cu o sală audiovizuală care prezintă istoricul castelului pentru cei neinițiați, după care, trecând prin fastuoasa sală a Bourbonilor, decorată cu numeroase tablouri și cu un admirabil candelabru, am nimerit în bucătăria ce etala cuptorul cu hotă. Pe rastele și mese erau înșirate tot felul de ustensile bine conservate (tigăi, sticle, ibrice și farfurii) din secolul al XVIII-lea. Într-una din camerele înalte și cu tapiserii pe pereți sunt expuse, pe un podium alb, speciile de animale vâdate pe domeniul pădurii: cerb, căprioară, porc mistreț, vulpe. Acestora li se adaugă numeroase trofee atârnat pe pereți, arme de foc expuse în vitrine, dar și tablouri inspirate de escapadele cu caracter cinegetic. Alături, iau cunoștință cu trăsurile aurite de epocă care i-au purtat, pe aici, pe mulți din regii Franței și care, acum, ademenesc pe vizitatori să-și immortalizeze chipurile prin fața lor.

Exponate din sala de vânătoare

La primul etaj, care mi s-a părut și cel mai prețios, aveam să descopăr suita apartamentelor regilor și invitaților săi din perioada secolelor XVI-XVIII. Debutul acestora începe, bineînțeles, cu locuința fastuoasă a regelui Francisc I. Toate elementele din interior rezonează nu numai cu gusturile monarhului, ci și cu principiile din punct de vedere estetic. Balustrada albă ascunde, într-un fel, patul mai puțin important, tocmai pentru a scoate cât mai bine

O imagine din camera lui Francisc I

în evidență elementele decorative de pe pereți, ferestrele, oglinda venețiană, tapiseriile și, desigur, covorul de mari dimensiuni cu admirabile elemente inspirate de flori. Așa zisa cameră a reginei, de fapt a găzduirii Mariei Tereza de Austria, pe timpul șederii lui Ludovic al XIV-lea la Chambord, se află ceva mai departe. Tapetul, draperiile, dar și banchețele din interior, sunt de nuanță albastră, ele corespunzând propriului său gust.

La același nivel au mai fost amenajate apartamentele de paradă, vădit extravagante, camera guvernatorului sau apartamentul invitaților importanți prin care se perindaseră și mulți diplomați străini, în care se păstrează acum paturile, birourile și multe dintre tablouri. Mai există aici, la capătul culoarului, o frumoasă capelă pentru ceremoniile religioase, precum și o sală de spectacole, care evocă vechiul teatru de curte, destinată reprezentărilor pieselor create de Moliere. Ultimul spațiu reprezentativ al nivelului este dedicat, în întregime, contelui de Chambord. Piesele care au aparținut acestuia constituie acum un fel de muzeu din care motiv sunt expuse, la vedere, o catedră din lemn masiv, fotoliul care i-a aparținut, portrete de familie etc. Am apreciat și decorațiile pereților, de nuanță roșie, în care simbolul regalității, crinul, iese puternic în evidență.

Bolta sculptată din interior

Cel de al doilea etaj oferă mai puține surprize în sensul că nu toate încăperile de la acest nivel sunt și accesibile publicului. Totuși, am avut posibilitatea să contemplu îndelung bolta sculptată, ce imită un arc de triumf din perioada antichității, casetele redând monograma inconfundabilă a lui Francisc I și mascota preferată redată printr-o salamandră. În acest spațiu generos și-au făcut loc și câteva creații artistice contemporane: picturi și sculpturi. Pe unul din culoare am admirat și galeria impresionantă a

(continuare în pag. 12)

trofeelor de cerbi dobândite poate chiar de unii dintre monarhii care s-au perindat, pe vremuri, pe aici.

Urcând și mai sus, am descoperit terasele concepute special nu numai pentru promenadă, pentru favorizarea confidențelor ori intrigilor, ci și pentru a putea admira, în voie, panorama parcului în stil francez, din partea de nord a castelului, spectacolul oferit de acoperișurile unicat ale construcției și, bineînțeles, maiestuosul turn-lanternă care urcă până la înălțimea de 56 metri, fiind considerat o veritabilă capodoperă a arhitecturii din perioada Renașterii.

Aici, prin fața ochilor celor curioși, defilează tot felul de turnulețe, luminatoare și hornuri, fiecare în parte contribuind la însuflețirea decorului. Priveliștea oferită de pe terase, în care proliferază turnulețe, luminatoare și coșuri, l-a determinat pe Chateaubriand să spună că seamănă cu „O femeie al cărei păr i-ar fi fost suflat în aer”.

Măreția și strălucirea atâtor elemente plastic-decorative ale edificiului insolit, inspirate parcă din povestea celor „O mie și una de nopți”, stimulează interesul turiștilor de pretutindeni și le umple ochii acestora de o imensă bucurie. Înscris fiind, de peste patruzeci de ani, în patrimoniul mondial UNESCO, prețiosul și grandiosul castel din Chambord figurează inclusiv pe lista celor mai reprezentative mostre ale arhitecturii renaștentiste europene.

Vedere asupra parcului

<https://artsandculture.google.com/story/BQURgMXgYCntIA>
<https://www.europe1.fr/emissions/Au-coeur-de-l-histoire/chambord-le-reve-de-francois-ier-4018648>
http://www.spectacles-selection.com/archives/expositions/fiche_expo_C/chateau-de-chambord-V/chambord-P.html

Unde să mă vindec astăzi,
De ranchiună și prostie,
Într-o lume de dezastre:
Doar în tine - poezie!

Unde frunzele dansează,
Unde florile-nfloresc,
Unde Phoenix emigrează?
Spre ceresc din pământesc.

Unde, dacă nu în pagini,
Răsfoind și zi și noapte,
Mă voi curați de patimi:
Îmbrăcat în haine albe?

Copac

Un derizoriu mă repugnă,
Răspăr de suflet spre abis,
Spre-o iarnă rece ce m-alungă,
În peșteră... din paradis.

De umbre albe mă dezbracă,
Sandalele de plumb mi-s rupte,
O soartă rece mă încearcă -
Sunt pom în anotimpuri crunte.

O ploaie îmi așteaptă soarta,
Să spele un copac uscat,
Reînviat, la primăvară,
În verde iarăși să mă-mbrac!

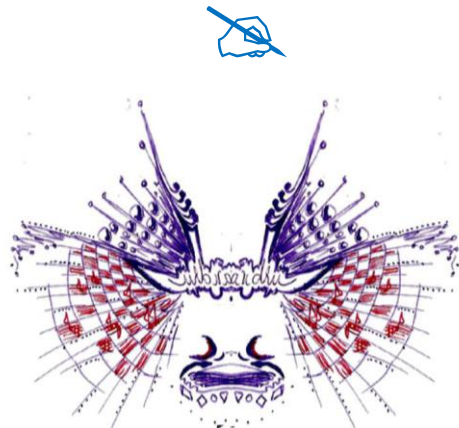
Vitalie Gaiceanu Anatolie s-a născut în satul Pînzăreni, raionul Fălești, Republica Moldova, la 29 martie 1983.

După absolvirea Liceului Seral nr. 1 din Chișinău își face studiile la Seminarul Teologic din municipiul Chișinău.

Timp de 14 ani a lucrat ca pastor, dar și director ONG (viitoarea generație), fiind implicat în mai multe proiecte sociale.

Actualmente este student la Facultatea de Istorie și Filozofie a Universității de Stat din Moldova, anul 2, concomitent fiind student și la Facultatea de Arte Frumoase a aceleiași instituții.

Are preferințe pentru artă, în special cea a cuvântului, studiul limbilor străine, în special limba engleză.

Arsenie AUGUSTIN

Mă agăț de tăcerea nopții
Cu o incizie aproape perfectă,
Somnolent ca o insectă uitată-ntr-o floare
Scot aripi și-ncerc
Zbor efemer și stingher.

Ceasul s-a oprit, patul e rece iar
Miezul copacului smuls
Nu-l mai găsesc.

Undeva stelele par puncte cu granițe
Temporare și șterse
Așezate de vânturi nesigure
Sufărând dinspre marea în lanțuri.

Sânge fraged cântă printre ruine,
Lumina cotrobăie în colțurile albe
Zvâcnirile cârnii
Și atunci însetarea urcă spre tâmpile.

Descos pliurile luminii ca pe
O permanentă supraviețuire în serile
Când dezechilibrul mă doare.

Am vrut să mă dezbrac de oamenii
Ce cad în golul inimii
Transformate-n cenușă.
Numele lor îl port la fiecare trezire
Sub angoasa de tablă.

Îmi aud respirația ca o tornadă
Prinsă de cizma pământului și făcută
Umbra în triunghiul de sticlă.

Scutur pături de rugină,
Scotocesc prin sertare propria fericire
Ascunsă de ochii celor
Cu mii de colți sângerând.

I-am spus umbrei din mine să stea jos
În cenușa din pivnița casei
Să-mi lase noaptea liberă pentru orice
Tăcere împletită în carne.

Pășesc în mintea altora ca și cum
Animalul hămesit de la marginea străzii
N-ar avea curaj să reaprindă frica.

Mă opresc. Mă sufoc.
Îmi fac cuib pe malul stâng al mării
Asemeni pescărușului cu zbor întrerupt.

Îmblânzitorul leilor din arena pătrată
Face semn să le cânt fiarelor
Atunci când luna mușcă din trupul luminii
Bucăți mari de bazalt.

Cresc sub pământ inimi putrede.

O iarbă îmi crește prin tălpi,
Liniștea alunecă-ncrengile uscate
Grele de pământ
Iar noaptea
Devin vultur și pradă, ochi și cenușă.

Cine suntem când se închid ușile
Și speranțele mor asfixiate de cer?
Poate rămâne în urmă un zid, o răscruce.

Ceasul din perete măsoară himere
Strivite demult sub semnele oaselor
Ridicate pe vârfuri.

Nu-mi cere să privesc
Lumini strecurate prin fante
De carne,
Lasă-mi o umbră s-o ating
Atunci când totul arde-năuntru.

În partea nevăzută a amurgului
Pășesc corpuri reci
Măsurând geometria luminii
Cu mână de lut.

Frumusețile străjuite-n labirintul tăcerii
Scapă pe rând și rătăcesc
Zbuciumate prin vise.

Uneori port lumea în buzunarul moale
De sub inimă, unde se-adună
Caldele armonii imperfecte.

Nimeni nu-mi așteaptă zorile.

Ascultă sirena ploii când zice
Luminii să stea
Îngenuncheată la marginea nopții.
Lipește-ți tâmpla de stâlpul infernului,
Strigă numele celor
De departe veniți la tăiere.

Prelinse pe frunte încoace și-ncolo
Se ghemuiesc lacrimi de înger
Limpezite sub streșini
De zbor.

În spate, falduri de tăceri
Pe treptele ieșirii din mine
Atunci când răsuflarea se frânge
Pe talger.

Umpleți palmele cu frunze și flori,
Adormi ca luna pe capătul mării și vezi
Neliniștea stând la răscruce.

Ioan GHEORGHIUȚĂ

Sunt...

Sunt un zenit și pașii-mi sunt păcat
prin piele-mi ies vâpăi ca din furnal
prescrie-mi uneori extraveral
și-ncearcă-mi ne iubirea la mezat,

La târg se dau degeaba sau se vând
plăsele, lanțuri, suflete sau dude
eu mi-aș dori în jur naiade nude
să le mângâi, s-adorm cu ele-n gând,

Sunt un zenit, de-a dreptul un zenit,
simt soarele cum îmi răsare-n frunte,
privirile-mi sunt gata să se-ncrunte
la infinit, mereu la infinit...

A-ncremenit dezamăgirea...

A-ncremenit dezamăgirea pe cerul dimineții
fac chiciură tristeți pe garduri și în case
mai rar vreo lampă chioară ne mângâie pereții
și tot mai multe clipe ne lacrimă prin oase,

Și parc-au înflorit pe *Dunăre*-n aval
ici, colo printre valuri semețe anafoare
și parcă printre coame sălbătice de cal
se naște o credință și-apoi subit se moare...

A-ncremenit dezamăgirea, pe cerul dimineții
se-ntind speranțe crude cu coapsele rănite
și parc-au înflorit pe *Dunăre* scaietii
și cu priviri de ceară se-ntorc binevenite...

S-au îmbătat copacii...

S-au îmbătat copacii de-atât alcool pe stradă,
terasele sunt pline de deznădăjduiți
te-ntreb pe tine, soare, în cine să mai creadă
și tu, pe cine oare, de-a pururea să uiți?

Privește, umbra-i largă și mințile-s bolnave
pe trunchiuri nevăzute îmbobocesc mezine,
sar clipele în cercuri convexe și concave
bătătorind de-a valma emoții și destine,

S-au îmbătat și nucii și trandafirii toți
de-acum presimt că-n suflet și plugurile ară,
dar te implor pe tine, deși nu cred că poți
să-mi dai măcar în vis o altă primăvară...

Doar...

Doar priviți-mă-n ochi,
zorile mi s-au ridicat dintre gene
ca o scânteie sub un deochi
ce se înalță alene,

Mă vedeți mai bine-n pupilă
cât de haotic, cât de negru sub pene
au crescut sentimente de milă
și de nu mai știu ce prin sprâncene!

Veniți, totuși, ca la spectacol,
puțină sinceritate nu strică s-aveți
sunt eu, universalul din *mall*
cu muștar de minuni și creveți,

Dau și iubire, dau și păcate,
ochii mei sunt din argint pământiu
ca un pocal plin cu de toate,
ca un mort ce pare-a fi viu...

Doar priviți-mă-n ochi,
noptile mi s-au scurs pe obraz
și-au rămas mici frânturi din deochi
cu corole de mir și topaz...

Credința de sine...

Mușcă din timp ca dintr-un măr
iluzii fierbinți, credule, infame
mai pune-mi pe rană puțin adevăr,
puțină credință să țină de foame,

Credința de sine – un mit revolut,
o viață pierdută-n eter,
din neputință și poate din lut
recreăm voința de fier...

Doamne, așteptări prea mari, sincer, nu am,
lipsa de aer e tot mai prezentă,
dă-ne totuși la kilogram
speranță sub formă de rentă...

Ninge...

Ninge cu minciuni, iar pământu-i reavăn...
când ne vom trezi plânși din amorțeală ?
jocul de-a prostia fluturând în leagăn
doar cinismu-i ține ritmul plin de fală,

Numai prădători pe la orice stradă
cu țigări de turbă și-n priviri tumori
fac din neștiință limpede bravadă
precum frunțile scăldate de gând, uneori...

Ninge, doamne sfinte, cu atâtea rele,
cu boli și cu gloanțe pline de cianuri
oare unde-s stoluri vii de rândunele,
oare, unde-s oare pâlcuri de păduri?...

Emily DICKINSON
(1830-1886)

Acesta-i un mugur de Creier

Acesta-i un mugur de Creier –
Italic grăunte – cazat –
De Soartă - ori Hazarduri în Spirit –
Ca să fie fructificat –

Sfios cum e Vântu-n Odăile lui
Și iute ca Șuvoiul limbut –
Tot drumul Florii Sufletului
La fel ne e necunoscut.

Când îl află – nu se bucură mulți –
Înțeleptul Acasă-o pofteste
Cu grijă aceluiași loc
Dacă altă Floare mai crește.

Când o pierd – în Ziua aceea
Un Zeu a murit și s-a dus,
Pe Pieptu-i un Suflet se-nchide
Floarea e-a Celui de sus

Traducere de *Veronica Porumbacu*

Aur arzând în purpur scăldat

Aur arzând în purpur-scăldat
Înspre ceruri ca Leopardul sare
Apoi își pleacă Obrazul pătat
În poalele Zării bătrâne - și moare.
Se pleacă până-n Sălaș de Castor
Prelinge-Acoperișuri
Și-n roșu vopsește Hambarul
Apoi cu Tichia-i salută Câmpia
Și Scamatorul Zilei dispere.

Traducere de *Leon Levițchi și Tudor Dorin*

Dimineața e pentru Rouă

Dimineața e pentru Rouă -
Grăul - pentru Amiezi fierbinți -
Pentru flori - lumina serii -
Iar Apusul - pentru Prinți!

Traducere de *Ileana Mihai-Ștefănescu*

Adu-mi apusul de soare-ntr-o cupă

Adu-mi apusul de soare-ntr-o cupă,
Socoate cămile din zori - și după
Să-mi spui cu Rouă câte-s pline,
Și dimineața cât se-ntinde -
Când doarme țesătoarea - cine
Mai țese pânzele senine!

Și scrie-mi câte note ai simțit
În extazul Prihorului amețit
În ramul plin de umire nouă -
Țestoasa câte plimbări a făcut -
Albina câte potire a băut,
La marea Orgie cu rouă!

Bolta curcubeului de cine e dusă
Și cine mână zarea supusă
Cu nuietele subțiri de Azur?
Degetele cui sunt stalactite -
Salbele nopții de cine-s socotite
De nu s-a pierdut vreuna-mprejur?

Și cine a clădit Căscioara Albă, cine
A zăvorât ferestrele atât de bine
Ca spiritu-mi să nu pătrundă în larg?
Cine-ntr-o zi de gală anume
Îmi va deschide dincolo de lume
Și voi lăsa zorzoanele în prag?

Traducere de *Ileana Mihai-Ștefănescu*

Iată-mi scrisoarea către Lume

Iată-mi scrisoarea către Lume
Ea n-a ajuns să-mi scrie -
Sunt simple Vești de la Natură
Spuse cu tandră Măreție

Mesajul Ei îl trec în Mâini
Pe care nu le văd nicicând -
Semeni ai mei - de dragul Ei
Judecați-mă blând

Traducerea de *Ileana Mihai-Ștefănescu*

Într-un ținut pe care nu-l cunosc

Într-un ținut pe care nu-l cunosc - se spune
Că Alpii veșnici depărtări cuprind -
Cu Fruntea, Ei salută înalt Azurul -
Cu Tălpile orașul îl ating -

La poate mii de Margarete
Sfielnice se leagănă în vânt -
Din ele - în zi de August - care Ești
Eu însămi, care sunt?

Traducerea de *Ileana Mihai-Ștefănescu*

Ștefan ANDRONACHE

Contribuția hotărâtoare a Nataliei Negru la elaborarea poemului „Din zile mari” al lui Șt. O. Iosif

Șt. O. Iosif și Natalia Negru, în primul an al idilei lor curate și nesperat de frumoase, ce se înfiripase în sala de lectură a Fundațiilor Regale din București, descoperiseră, dintr-odată, o pasiune comună, ce părea să-i mistuie până în profunzimile sufletelor lor de tineri îndrăgostiți, și anume istoria măreață și atât de zbuțuită a neamului românesc.

Într-o scrisoare, redactată pe 26 august 1903, Iosif îi mărturisea într-un moment de exaltare, „Domniței scumpe”, aflată în acel moment în vacanță, la Buciumeni, în județul Tecuci, visul care-l măcina de mai mulți ani, acela de a realiza „un poem măreț care să (...) răscoale din somn spiritele amorțite” ale epocii „lipsită de avânt și de credință”. În plus, el îi sugera Nataliei ca să accepte să răsfoiască „împreună cartea sfântă a istoriei neamului” și să evoce „figurile mari ale voievozilor noștri”, pentru ca, prețuindu-i pe aceștia, să se poată iubi ei înșiși și mai mult.¹

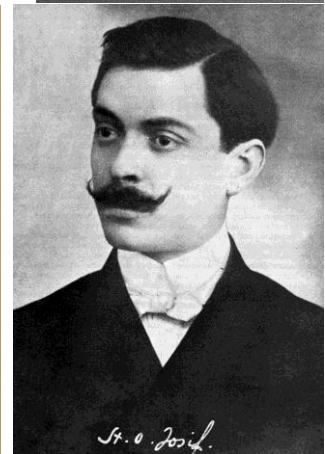
Cum în primăvara anului următor, țara întreagă se pregătea să comemoreze momentul scurgerii celor patru secole de la trecerea în rândul sfinților a lui Ștefan cel Mare, Șt. O. Iosif, care se îndrăgostise subit de frumoasa moldoveancă, socotind că a sosit momentul materializării planului care-l frământa, solicită ministrului Cultelor și Instrucțiunii, Spiru Haret, să-i aprobe și, respectiv, să-i finanțeze o călătorie de documentare în Bucovina pe urmele marelui voievod.

La începutul lunii mai 1904, el se grăbește să-i comunice vestea și Liei sale dragi: „Am fost la D. Haret și am vorbit cu dânsul vreo jumătate de ceas aproape. (...) A primit, fără nicio obiecție, propunerea ce i-am făcut-o la urmă, de a mă însărcina cu misiunea literară despre care am vorbit mai demult. Drumul, deci, mi-e deschis de aici înainte; îmi voi da toată silința să fac o lucrare frumoasă. (...) Pune-ți și tu toată încrederea în puterile mele, în gândul meu de-a învinge orice, pentru a fi mândria ta. Cu suma ce o voi încasa [3000 lei n.n.] la terminarea lucrării, vom putea dura o nuntă să-i meargă vestea și să trăim mai netulburați câteva luni”².

Odată ajuns pe meleagurile bucovinene, aflate, pe atunci, încă sub stăpânire austriacă, și unde avea să rămână până pe la sfârșitul lui mai 1904, Iosif nu se sfiște să-i comunice Nataliei primele sale impresii, să-i facă cunoscută oboseala care deja îl cuprinsese din cauza durerilor nesfârșite prin împrejurimi, precum și temerea, care părea să o conștientizeze deja, aceea că s-ar putea să nu mai poată onora promisiunea făcută ministrului: „... Dacă ai ști, dragă Liliano, cât mă simt de mic și de

Natalia Negru

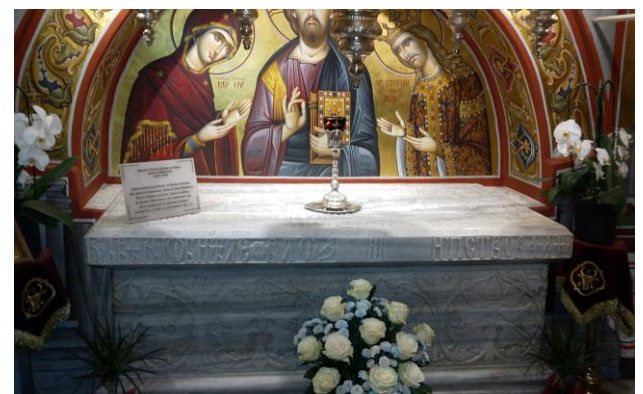
Șt. O. Iosif

neputincios față de subiectul grandios ce am să tratez. A ajuns până aici vestea despre însărcinarea cu care am fost onorat, de a scrie un poem eroic despre Ștefan cel Mare; toți oamenii cu cari mă-ntâlnesc se uită la mine ca la un mare bard național (!) și vorbesc cu atâta entuziasm, încât mi-e rușine”³.

Mănăstirea Putna, județul Suceava

La rândul său, Natalia Negru nu ezită să-l țină la curent cu noutățile din țară. Scrisoarea de răspuns, datată 13 mai 1904, expediată către Putna, acolo unde avea să zăbovească mai multă vreme poetul, îi oferă prilejul să-și exprime mândria față de fapta temerară a logodnicului său: „Steo, te-ai dus așa departe și luminezi un colț de țară în ciuda celor ce ni l-au furat. Te-ai dus să cânti gloria celui mai mare și mai scump voievod al nostru și să jelești pe mormântul lui înstrăinat”, precum și durerea sa profundă față de nepăsarea urmașilor săi: „Românii n-au mângâierea să știe că rămășițele voievodului odihnesc în pace la umbra steagului tricolor”.

Mormântul lui Ștefan cel Mare de la Mănăstirea Putna

(continuare în pag. 17)

Și, tot ea, se întreabă retoric: „Cine știe dacă sufletul lui e liniștit în ceruri și e împăcat cu noi... Și sântem oare vrednici de-a vărsa o lacrimă pe lepedea lui, când pentru a ajunge acolo trebuie să luăm pașaport pentru Țara Ungurească!...”

Singura-i consolare, pentru moment, pare să i-o ofere, totuși, temerarul Steo: „Dar tu, dulce stea, lucești acolo, îți stă așa de bine, razele tale vibrează cu căldură și din vibrarea lor se desprinde mărețul cânt, pe care nu-l aud, însă îl presimt și-mi mângâie inima”⁴.

Prelungindu-și șederea la Putna, poetul este impresionat de Buga, „clopotul cel vechi al lui Ștefan cel Mare”, care „povestește plângând și bocind și preamărind pe mărețul viteaz”, vorbindu-i cu „glasul lui întunecat, despre războaiele lui Ștefan, de faptele lui sfinte”.

Clopotul Buga oferit Mănăstirii de către Domnitorul Ștefan cel Mare

Șt. O. Iosif, care trăia, în preajma mănăstirii de suflet a domnitorului Moldovei, clipe de înaltă vibrație patriotică și de adevărată înălțare sufletească, dintr-un exces de sinceritate ajunge să se considere nevrednic de a mai cânta „epopeea întregă a evlaviosului voievod”. Scepticismul pare să fi început să-l macine: „Simt atunci că mă covârșește povara ce mi-am luat-o pe umeri, mă sperii singur de umbra uriașă care crește tot mai mare în închipuirea mea și, înspăimântat, dau în lături”. Numai „gândul că un suflet drag, departe, tremură neliniștit și așteaptă” rezultatul final al riscantului demers, îl încurajează, îl sprijină moral și îl inspiră.⁵

Într-adevăr, frumoasa sa logodnică, care nu și-a pierdut deloc încrederea în visul și talentul său, avea să-i expedieze o scrisoare plină de îmbărbătare, rândurile Nataliei Negru dezvăluind, totodată, și starea exaltată în care ea însăși reușise să ajungă:

„Port atâta grijă lucrării tale încât tresar în somn câteodată. Ea decide soarta noastră. Niciodată n-am fost atât de însetată de glorie ca acum și nu pentru mine, ci pentru tine. Aș vrea să iasă o capo d'operă (...) Steluțo, dă-ți toată osteneala, pune-ți toată puterea tinereților, tot avântul, tot entuziasmul de care e capabil un român adevărat, cu inima curată și sănătoasă. Aș vrea să te văd nebun ca un poet de 20 de ani, ca un Eminescu de 19 ani, să torni în formă nouă «limba veche și-nțeleaptă», să întrupezi o lucrare care să te turbure, să-ți zguduie toată ființa prin măreția ei, prin puterea sentimentului național... Acel ce citește să rămâie înviorat cu sufletul adăpat și întregit cu cel mai nobil sentiment al vieții... Versurile să curgă puternice ca undele repezi ale unui izvor ce s-ar năpusti nebun din inima munților

sănătoși ca să alimenteze cu apă limpede și binecuvântată albia unui râu pe cale de a seca... Să fie ca o ploaie mănoasă, care ar înviora din nou ogoarele arse și însetate ale țării românești... căci și sufletul românesc scade și se înstrăinează. Spune-ne clar și cu amănunt povestea marelui Ștefan, viteazului și cucernicului voievod, spune-ne-o în limba curat strămoșească, s-o înțeleagă toată suflarea românească, să exalte tinerimea și să rostogolească de duioșie în bărbile albe...”⁶.

O priveliște asupra Mănăstirii Putna

Natalia Negru acceptă, în cele din urmă, chiar să fie sacrificată, aidoma Anei lui Manole din legenda Mănăstirii Argeșului, cu condiția ca să se edifice odată poemul pe care Iosif îl purta în sufletul său, dar căruia încă nu-i putea da configurația pe care și-a dorit-o. Iată îndemnul sincer care continuă să i le facă aceasta: „Închipuiește-ți că ești un copil tânăr și adorabil și, în loc să iubești «o Viorică din poveste», ca odinioară, iubește pe Ștefan cel Mare, îndrăgește-l, lasă-l numai pe el în inima ta, și cântă-l ca un nebun... Cântă-l la nemurire, rupe-ți sufletul în versuri... pe urmă să-l sorb eu. Să zvâcnească ritmul stihurilor, să se simtă ca bătăile puternice ale unei inimi aprinse de iubire și de entuziasm”. În final, muza sa, acceptă chiar să fie „trădată”: „Steo dragă, nu pot să spun cât vreau... nu mă mai iubi deloc pe mine, iubește numai pe Ștefan cel Mare, iubește-ți poemul ca pe copilul tău și fă tot ce-ți stă în putință ca să-i asiguri soarta cea mai fericită și nemurirea”.

În cazul în care, el ar renunța la mărețul proiect, aceasta îl avertizează că s-ar putea să asiste la agonia Liei. „Sufletul cel tânăr, însvăpăiat și plin de speranță și încredere”, s-ar putea să-i dispară, iar „vântul decepțiilor s-ar năpusti ca un uragan într-un pustiu înghețat” asupra sa.⁷

Cum de felul său era un om extrem de sincer, poetul se confesează logodnicei sale: „Vroiam să las baltă și poem și tot - și mai bine să mă-mpușc. Am rupt și am ars tot ce scrisesem. Eram disperat și începusem să blestem ceasul când am primit însărcinarea oficială de a scrie acest poem”.⁸

Imboldul pentru a nu abandona totuși poemul i l-au dat, așadar, scrisorile „pline de farmec și de entuziasm” ale Nataliei care s-a dovedit a fi permanent alături de el în momentele lipsite de inspirație. Iată ce mărturisește el în epistola sa: „M-am ridicat îndârjit și mi-am zis: Nu, nu se poate ca Li să piardă

(continuare în pag. 18)

Încrederea ce-a pus-o în mine! Tu Steo, trebuie să scrii, măcar de s-ar surpa cerul pe capul tău!”

Căutând a se apropia „de sufletul unui rapsod simplu”, el avea să adopte versul evocator al doinelor și al baladelor populare pentru a-l cânta pe „legendarul Ștefan”. Și, după ce îi trimite competentei sale cititoare, în premieră absolută, un fragment din poemul „Din zile mari” care, în sfârșit, începuse a se contura, autorul acestuia ține neapărat să adauge: „Tu judecă cu toată asprimea și nu mi ascunde părerea ta”.⁹

Sărbătorirea Mănăstirii în iulie 1966

Din păcate, poemul lui Șt. O. Iosif nu a putut fi terminat până la începutul lunii iulie, atunci când s-au desfășurat, în toată țara, grandioasele serbări închinare marelui Ștefan. Cu toate acestea, câteva fragmente din poem aveau să fie publicate în revista „Sămănătorul” din 4 iulie 1904.

Încredințat fiind prestigioasei Edituri „Minerva”, poemul „Din zile mari” a apărut, în anul 1905, atunci când autorul său a reușit să primească și restul onorariului promis de către Ministerul Cultelor și Instrucțiunii.

Deși i s-a imputat poemului lui Șt. O. Iosif că a fost scris într-o limbă veche și că ar fi lipsit de suflu epic, Nicolae Iorga s-a dovedit a fi fost singurul, din epocă, care i-a luat apărarea creatorului său, precizând că acesta nu a intenționat „să povestească pe Ștefan, ci să-l cânte”. „După atâtea fanfare, tânguiri de caterincă și imnuri funebre pe armonică, e o plăcere să ai înaintea acest volumaș, mărunț și alb”, „această cârticică, așa de minunat de limpede, de evlavioasă și de bună”.¹⁰

Și pentru a proba că istoricul avea dreptate, reproducem doar un fragment din poemul de mici dimensiuni, versurile autorului intrând, pentru totdeauna, în conștiința tuturor românilor: „Când a fost să moară Ștefan, / Multă jale-a fost în țară: / Câte brațe-n deznădejde / Către cer nu se-nălțară? // Câte jertfe la altare, / Câtă smirnă și tămâie, / Pentru ca viteazul Ștefan / Viu și teafăr să rămâie!”¹¹

Șt. O. Iosif, intuind parcă evenimentele ce aveau să se întâmple pe parcursul celui de al doilea deceniu al secolului al XX-lea, avea să consemneze: „Însă când suna-va ceasul / De dreptate pentru țară, / din mormântu-i va străbate / Vârful sabiei de pară... // Și va fi războiul mare / Între neamurile toate; / Căii în potop de sânge / Pân' la coarne or să-noate... // Peste noi atunci pluti-va / Duhul lui Ștefan cel Mare - / Și vom rupe orice lanțuri, / Vom sfărâma orice hotare!”¹²

Pentru faptul că nu ne-am propus ca, în cadrul

acestei intervenții, să analizăm și rezultatul final al efortului întreprins de poetul Șt. O. Iosif, ci doar să dezvăluim resorturile intime ce l-au condus la abordarea unui segment important din trecutul istoric al românilor, vom încheia cu o concluzie.

Șt. O. Iosif probabil că n-ar fi terminat niciodată poemul istoric „Din zile mari” dacă Natalia Negru, logodnica sa, nu i-ar fi înțeles momentele de șovăială prin care el a trecut, la un moment dat, nu l-ar fi încurajat și îmbărbătat așa cum numai ea știuse să o facă. Faptul că și-a redactat prefața cărții de suflet chiar în casa propriei iubite de la Tecuceleu Sec, aflat nu departe de Buciumeni, dovedește cât de îndatorat se simțea el față de principalul său suport moral în materializarea acestei creații.

Dacă legătura lor frumoasă nu s-ar fi curmat atât de repede, iar lui Șt. O. Iosif i-ar fi fost dat să depășească limita de viață, curmată atât de brusc din cauza unui destin nemilos, probabil că am fi avut, de ce nu? chiar o emoționantă și vibrantă carte în versuri a întregii istorii a patriei noastre.

¹ Șt. O. Iosif, „Opere”, vol. IV, Editura „Minerva”, București, 1981, Scrisoarea XXI din 26 august 1903, p. 473.

² Ibidem, scr. XXXIV, p. 496.

³ Ibidem, scr. XLV, 10 mai 1904, p. 513.

⁴ „Corespondență Șt. O. Iosif, Dimitrie Anghel, Natalia Negru ...”, Editura pentru Literatură, București, 1969, Scrisoarea Nataliei Negru din 13 mai 1904, pp. 194-195.

⁵ Șt. O. Iosif, op. cit., Scrisoarea XLVII, pp. 518-519.

⁶ „Corespondență Șt. O. Iosif, Dimitrie Anghel, Natalia Negru ...”, pp. 199-200.

⁷ Idem.

⁸ Șt. O. Iosif, op. cit., scr. XLIX, p. 522.

⁹ Idem.

¹⁰ N. Iorga, „Poemul lui Șt. O. Iosif despre Ștefan cel Mare”, în „Sămănătorul”, IV, nr. 25, 19 iunie 1905, p. 421.

¹¹ Șt. O. Iosif, op. cit., „Din zile mari”, p. 69.

¹² Ibidem, p. 73.

(„Astra tecuceană”, II, nr. 3, ian. – febr. 1997, p. 11.)

Lucia PĂTRAȘCU

NOROCCEL de Angela BURTEA

Cartea pentru copii „**Norocel**”, semnată de scriitoarea **Angela Burtea**, publicată la editura *Destine*, București, 2022, cuprinde în cele 50 de pagini opt povestiri.

O analiză de carte pentru copii, semnată de o scriitoare care are în palmaresul său literar un număr de douăsprezece titluri de carte, cuprinzând poezie, proză, dar și literatură pentru copii, nu poate fi considerată lipsită de importanță. Dacă ar fi să cităm „Ilinca și Matei” - 2002, „Magia prieteniei” - 2019 și 2020 și „Povestiri pentru copii” - 2022 și încă nu am fi spus tot despre Angela Burtea, ca și scriitor pentru copii. Cu atât mai mult cu cât autoarea, profesor de învățământ primar, lucrând o viață cu cei mici, este membru al UZPR, are o bogată activitate de jurnalist și în prezent este coordonator al Cenaclului Literar „Destine Junior - Brăila” și al revistei „Prețul cuvintelor”.

Nu este surprinzătoare dragostea cu care se apropie de sufletul celor mici, pe care îi iubește, îi înțelege și către care se simte mereu datoră. Le creează povestiri cu tâlc, pline de învățăminte, aduce în lumea lor personaje speciale, reprezentate de oameni, animalețe, flori, ce trăiesc împreună, au un comportament social asemănător, interacționează, se ajută și se completează reciproc. Întotdeauna, caracteristicile negative sunt prezentate doar pentru a putea fi corectate, întreaga carte devenind o lecție completă de învățătură.

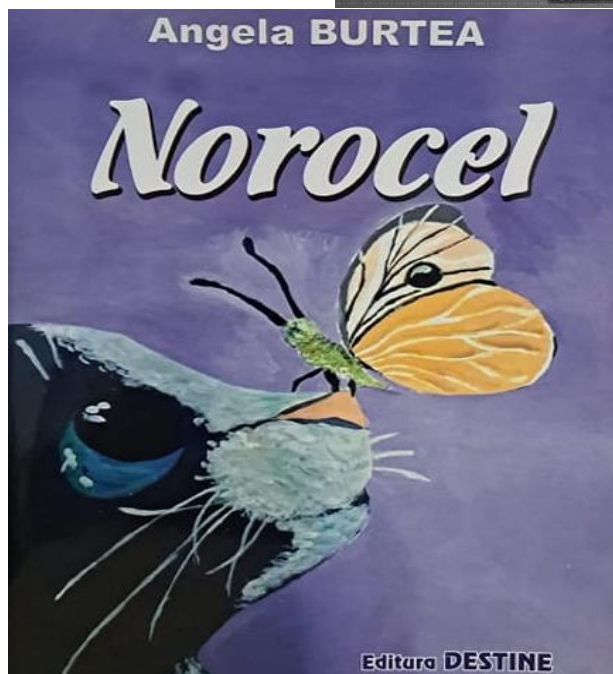
Am semnalat și cu alt prilej talentul cu care scriitoarea Angela Burtea așterne în cărțile sale pagini pline de candoare, fie că era vorba despre evocarea amintirilor, a întâmplărilor și poveștilor de iubire. Prin profesiunea sa, așa cum spuneam, Angela Burtea și-a dedicat o viață întregă lucrului cu cei mici. De aceea, nu s-ar putea spune că prin această carte autoarea a intrat în mod întâmplător într-o buclă a copilăriei. Se află acolo împreună cu cei mici, cu viața lor, cu jocurile lor, cu gândurile lor și cu nesecata lor dorință de cunoaștere.

Astfel, „Norocel” devine o carte de folos cu întâmplări trăite de copii, întâmplări ce, prin desfășurarea lor pozitivă, devin adevărate pilde, adevărate învățături pentru viață. Fiecare dintre cele opt povestiri ale cărții, cu titluri semnificative, scrisă într-un limbaj amiabil, simplu și elegant, are în analiză o situație anume, ce poate părea neașteptată, dar, la o privire mai atentă, cititorul va constata că este perfect valabilă, existentă și bună de prezentat.

Ninsoare târzie este povestirea în care nepoțelul Bibi, bunicul Radu Mirea și cățelușa Linda împărtășesc împreună bucuria unei ninsori neașteptate de mărtișor, când fulgii zburdă ca niște „albine albe”.

Pițigoii. Bunicul Macarie, tâmplarul, cu nepoțelul Tibi salvează o pasăre încurcată în niște sforicele, după ce pițigoii dăduseră strigăte, semnalizând necazul.

Bianca și maimuțica Lili au parte de o întâmplare

neașteptată prin care animaluțul devine mascota clasei în care învață fetița, după ce Lili îl dă de gol pe Edi, care-și însușise un stilou străin.

Izabela. Mătușa Neli face obișnuita plimbare în parc. Acolo o cunoaște pe Izabela, fetița ce vine singură pentru a se juca. Împreună hotărăsc ca pe viitor să vină împreună în parc, la orele de joacă ale fetiței.

Pățaniile Adinei, o fetiță care devine harnică și ordonată după ce cățelul Pufi și toate obiectele din casă o mustră pentru neatenția și lenea ei.

Norocel, pisoiușul, are norocul de a trăi în casa lui Sebi, iar viața lui este foarte diferită de a familiei sărace din care provine. O familie din care cititorul află că este în aceeași situație neplăcută ca unii oameni.

Regina-Noptii, floarea nopții, într-o fermecătoare personificare, judecă, vorbește și explică băiețelului Tilică de ce mai este denumită *tutul ornamentat*.

Smochinul din curtea vecinului este o tentație pentru Trică, care dorește să mănânce din fructe și hotărăște să le obțină singur, rupând o ramură încărcată. Nea Sile, vecinul, îi explică băiatului că nimic nu se obține fără muncă și Trică învață tainele îngrijirii pomilor.

Iată o carte pentru copii, cu norme educative atât de necesar a fi însușite și respectate cu ajutorul părinților, prietenilor, colegilor de școală și de joc și, de ce nu, al autorilor de carte pentru copii. Privită superficial, o carte pentru copii ar putea părea un demers „ușurel”, prin care autorul se joacă în lumea lor. Este, de fapt, o lecție de viață necesară devenirii și viitorului lor, bună să fie păstrată cu respect convenit autorului ce trudește pe coala albă și curată asemeni sufletului de copil. O carte pentru copii, oferită ca dar celor mici, cu îndemnul responsabil al autoarei Angela Burtea: „*Citește, copile! NOROCCEL te-așteaptă! Citește cu ochii minții, dar și cu sufletul! Adună mărgăritarul din ogrorul cuvintelor și împletește-ți haina miraculoasă a cunoașterii: aceasta-ți va fi temelina înțelepciunii de mai târziu!*”

Nicu BREZOIANU

infinite

un meteor mesager
a spart liniștea nopții eterne
sunt gluonul stingher

divin și damnat
supra primordială sleită
pulsează-n spațiul curbat

un sunet acut și pervers
vibrează-n labirintul memoriei
se naște un alt Univers

prizonieri într-un con de lumină canonic
pulsează quarcii-n forme stranii
într-un miez barionic

zâmbesc ștrengărește
mă hrănesc cu hazard
sunt spin sublim
al modelului standard
indescifrabil bastard

marină

descânt
deferlări obosite
în acvariul nocturnelor futele

freamăt
teofanii păgâne
ascunse într-un son diatonic

culoarea
aprinsă-n irizări diafane
a eșuat pe faleza pustie

speranțe
împletite-n visuri păgâne
sunt ancorate în porturi hirsute

iubiri
risipite printre țărături străine
se ascund în rubiconde terține

cotidian

vânt ursuz
mănânc iluzii gonflate
lipsa educației sexuale
distruge copilării
recidivez
într-o casă hangar
a fost ucisă inocența
generația beat
a expirat
un nor corabie
cerne estrogen congelat
o girafă pitică
face reclamă
prezervativelor desuete
guvernul doarme
mai trece o zi impersonală
generația rezist plânge
les gilletes jaunes au devenit incomode
sunt un rinocer
exilat într-o cușcă fierbinte
estropiez cuvinte

la început era cuvântul...

mi-i trupul străin
pupila-i opacă
silabisesc pictograme nipone
sorb cu nesaț
cuvinte balsam
acide gânduri fugare
se preling zgomotos
peste caldarâmul inert
ignobilii zei
nu le degustă candoarea

îngerul palid
surâde sarcastic
vibrează o voce păgână
ești om amorf căzut în păcatul
cunoașterii inutile

*la început era cuvântul
cuvântul era la Dumnezeu
Dumnezeu era cuvântul
Universul este o infinită bibliotecă
în care dorm cuvinte*

universul plânge

sunt suspendat
în timpul
inexistent

universul
plânge
într-o coajă de nucă

număr tăcut
felii de spațiu
trăite

(continuare în pag. 21)

ochii verzi
mi-au brodat iubirea
pe trup

surâsul fierbinte
al stelei neutronice
ucide constelații

schizofrenie cosmică

rătăcesc
printre nopți
erodate de gânduri abrazive

fredonez
groove metal sepultura
viziuni morbide în hologramă mă învăluie

un atom
al conștiinței universale
mi s-a cuibărit în cortex

descifrez
cuneiformele indescifrabile
arhivate meticolos pe alpha centauri

admir
sexul cuantic
al cuplului gay spațiu-timp

pisica lui schrodinger

sunt depresiv
universul se comprimă
fredonez heavy metal
detest tablourile scorojite
ale galeriei Uffizi

Shrodinger a aruncat
pisica într-o cutie
prietena mea plânge
pisica miaună
e vie
eu sunt sceptic
dacă se va sparge fiola cu cianură
pisica va muri

sunt un amestec cuantic de stări
sunt viu și mort în același timp
cocoșul a cântat de trei ori
diavolul a dat colțul
m-am demultipliat
în trăiri sentimentale liniare

pisica a simțit unda ucigașă
și-ar fi dorit un șoricel jucăuș
ca un foton nestatornic

prietena mea plânge
mă imploră
nu deschide cutia
pisica va muri
da

nu deschide cutia
pisica va muri
da ai dreptate
nu încerca să-mi deschizi inima
iubirea va muri
universul și-a cumpărat
o cămașă slim
făcută din bucle finite
și a ricoșat într-un
alt univers mai galant
pisicii i s-a făcut foame

nimic

citesc mic tratat despre nimic
capul meu este un pulsar flămând
universul nu are început sau sfârșit
mă înlănțuie tentacular ca un monstru
am prins luna plină și am ascuns-o în buzunar
gregorio morales se plimba abătut
în jurul craterului maskelyne
simt deriva occidentului repeta el alarmat
răsfoind *cadavrul lui balzac*
elementele grele surâd
razelor cosmice
soarele sîngera peste țurțudan
din împietrita pădure senoniană
se furișă scârțâind carul mare
în care lotrenii își plimbau singurătatea
m-am programat la observatorul palomar
voi studia nucleosinteza esteticii cuantice
nimicul pare un vid instabil
iar eu muritorul
sunt un nimic făcut din nimic
fredonez *dance me to the end of love*

colaps cuantic

privesc pătratul negru al lui malevici
momentul zero al vibrației cromatice
culoare tristă irosită
premoniție a bolșevismului barbar
iubita mea plânge cu lacrimi erogene
îmi reproșează decoerența cuantică
se înșeală rudimentar gripează relativitatea
situației
funcționează după principiile rigide ale mecanicii
clasice
îngurgitează simple certitudini induse
îi ofer două flori albe de crin e uluită
chiar mă iubești pe care să o aleg
știi eu sunt într-o stare de superpoziție cuantică
e greu să fiu captivul unui singur trup egoist
iubirea inerțială crește o data cu viteza de
deplasare
de aceea alerg între buzele tale cărnose
florile de cireș în care rătăcesc gheise matlasate
și misterul virginal al primăverii lui boticelli
eu sunt materie condensată
iar echivalența masă-energie erotică
depinde de pătratul sexualității luminii în vid
curele de slăbire te dezavantajează

Paula BÂRSAN

Candela

Am stors secunda dilatând veșnicia
 Întâlnirii cu tine.
 Am cules privirea și am zburat-o
 În a mea simțire, pe vecie.

Geneza

Înainte de începutul anilor,
 Înainte de facerea lumii
 S-au aprins privirile,
 Au încolțit dorințe.
 Și au zburdat tenebroasa noapte
 Ce azi ne zăpăcește cu stele
 Întâlnirile sfinte,
 Mijită reverie-n eclipse.

Embrionari

Și noi,
 cele mai frumoase chemări.
 Am colorat viața cu ele-n scriptură.
 Iartă-mă pentru presupusa impostură,
 Falsă, nătângă în traiectorie,
 E dezinvolta zgură, depusă căutătură
 Pe zbor.
 Noi doar ne naștem,
 Clopot în el.

Exploziv

Meleagurile mele carnale
 Curg atâta floare
 Deschisă din lumânare în culoare,
 Renaștere, aplecat ram spre cules,
 De cel de mine ales.

Invitație

Vino cum mine și-ai să învii
 În speranță,
 Ușor volatilă,
 Aflu răspuns, de necuprins.
 Pe un vis alungit, regăsit.

Seducție

Lumina pirograva
 Petale spre pârg,
 Inunda fundația simțului meu încordat,
 Te aștept răspuns, mângâiere.
 O expirație profundă spre seară
 Strălucind pe atingerea mea, oxigen.
 Te respir,
 să conduci afară
 Întrebarea din chemarea sufletului meu,
 aflat călător.

Fiori

Ca o gondolă pe cer de înalt
 Lungești luciul de val,
 Arcuind pieptul meu
 În dor de mai multă încordare de lac,
 Spartă de-un lopătar.

Saturnieni

Sclipirea ta vine spre mine,
 Mă urcă la viață,
 Sprijină torenții
 De ceață zemoasă.
 Genocid de dorințe,
 Extrag nestemat,
 Iubirea ta curgătoare,
 Colier șlefuit pe al meu decolteu de privire,
 Iluminând nemărginire.
 Karate, candelabre motoare,
 Pe inelare planetare.

Doar alt infinit

Câte planete mă împresoară!
 Diafan mă aștepți,
 Șoaptă ondulată pe seară,
 Urcând a mea astrogramă
 Pe metereaza ridicată în grad.
 Reminiscentă electrică de vară,
 Foc m-ai brodat.

Mihai MERTICARU

UN POET CVASINECUNOSUT

Câți dintre români știu că, în comuna Cândești din județul Neamț, se află mormântul unui poet care a fost contemporan cu Mihai Eminescu, Ion Creangă și Titu Maiorescu, trăind în preajma lor ani buni? Mai mult decât atât, a fost prieten bun cu Titu Maiorescu, care l-a propus și l-a sprijinit să intre în Academia Română.

E vorba de poetul ANTON NAUM născut la Iași, pe 17 ianuarie 1829, urmașul unei familii de macedo-români, tatăl său fiind proprietarul mai multor moșii, dintre care una se afla la Cândești, cuprinzând casă cu cerdac, livadă, pământ arabil, un iaz și o pădure care se întindea până aproape de Tazlău. Unu dintre cei doi fii ai săi, Teodor, ajuns un filolog clasicist de prestigiu în epoca interbelică, nota în memoriile sale, prin 1974: „Vădurelele (satul respectiv din comuna Cândești) copilăriei mele nu s-au șters și nu se vor șterge niciodată dinaintea ochilor mei”.

Despre poetul Anton Naum au rămas însemnări de la aproape toți membrii societății Junimea, despre el au scris mulți critici și istorici literari, dar o monografie în adevăratul sens al cuvântului ne-a lăsat-o, nu cu mult timp în urmă, un cândeștean, Gheorghe Manolache, actualmente profesor la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu. Din această monografie apărută la editura universității susnumite, aflăm că tânărul Anton Naum a absolvit cu brio Academia Mihăileană din Iași, după care pleacă la Paris, unde urmează, între 1856 și 1865, cursurile de la Collège de France și ale Facultății de Litere de la Sorbona.

Revenit la Iași, în 1866, devine profesor la Institutul Unite, predând cursuri și la Liceul Central, și la Universitate. Între anii 1868 și 1872, a fost revizor școlar în județele Roman, Botoșani, Suceava, Iași și Neamț. În 1872 intră la Junimea și devine unu dintre stâlpii societății. La început se remarcă printr-o prodigioasă activitate de traducător din clasicii literaturii franceze, apoi își adună creația sa originală în volumele *Aegri somnia* (1876), *Versuri* (1890) și *Povestea vulpei* (1902). Un fapt demn de remarcat este că, în 1882, poetul primește premiul Jocurilor florale ale felibrilor din Provența pentru traducerile din Mistral. Premiul, sub forma unui condei de aur împodobit cu briliante, îi este înmănat de Vasile Alecsandri, primul laureat al acestui concurs, următorii laureați fiind Carmen Sylva și Iacob Negruzzi.

În memoriile sale, Iacob Negruzzi, printre altele, atrage atenția asupra aristocratismului sufletesc al poetului Anton Naum, care, „zgârcit la vorbă, sobru în gesturi, totdeauna elegant îmbrăcat, timid și melancolic, a adus în cercul Junimii un aer de distincție foarte caracteristic, fiind foarte prețuit de Maiorescu”. La fel de favorabil îl caracte-

Anton Naum

rizează și istoricii literari I.E. Torouțiu și Gh. Cardaș, care îl consideră „una din figurile cele mai simpatice, un statornic și asiduu junimist, atât în concepțiile literare, cât și în cele politice”.

Profesorul universitar Gheorghe Manolache, autorul monografiei, subliniază cu obstinație că Anton Naum ilustrează spiritul junimist în cel mai caracteristic mod cu putință, plasându-l la intersecția dintre lumea veche românească și antichitatea greco-latină. În 266 de pagini, sprijinindu-se pe concepte dintre cele mai autorizate, pornind de la Horațiu, Cantemir, Boileau, Maiorescu, Bachelard, Bahtin, Barthes, Brunetiere, Iorga, Călinescu, Viannu, Hegel, Lovinescu, Shopenhauer și mulți alții, prof. univ. dr. Gh. Manolache întoarce opera naumiană pe toate fețele, scoțând în evidență originalitatea stilistică, procedeele formale cu totul speciale, însemnele originalității, valoarea formativă a artei sale, respectul tradiției, cultul nativ al artei pentru artă, simțământul religios, desăvârșita unitate a fondului cu forma ș.a. Cartea profesorului sibiuan este un izvor nesecat de informații, un creuzet în care se adună figurile cele mai impozante ale unei vieți culturale milenare, depășindu-se cu mult jumătatea de secol în care a strălucit steaua lui Anton Naum.

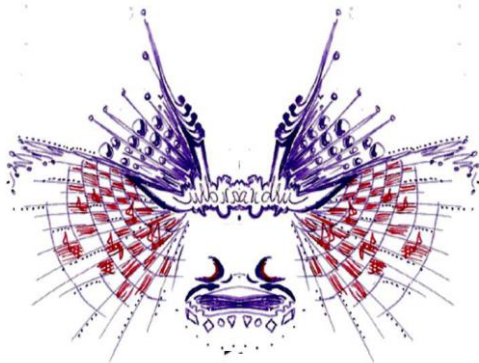
Referindu-se la monografia domnului Gh. Manolache, prof. univ. dr. Antonio Patraș de la Universitatea din Iași scrie în revista *Convorbiri literare*, august, 2020: „Nu am nimic de adăugat la această percutantă și sigură caracterizare menită a-l fixa în *aeternum* pe uitatul junimist drept cel mai reprezentativ scriitor de climat, tot așa cum Junimea a fost gruparea în care s-au regăsit la un moment dat cele mai de seamă energii creatoare ale neamului românesc. Îi revine lui Gh. Manolache meritul de a fi reînviat această figură clasică a literaturii noastre”.

(continuare în pag. 24)

Aș mai adăuga un amănunt semnificativ și elocvent: Anton Naum a predat cursuri la Universitatea ieșeană până la vârsta de 79 de ani. Retras în ultimii ani de viață la moșia din Cândești, poetul poartă o vie corespondență cu prietenii de la Junimea (și nu erau puțini), care îl vizitau adesea, astfel că era la curent cu tot ce se petrecea în țară.

La moartea sa, Nicolae Iorga scrie un emoționant necrolog, din care spicuim: „ A închis ochii, la vârsta de 88 de ani, după o scurtă boală, ca o izbăvire, Anton Naum. A fost cel mai blând om pe care-l cuprindea lașiiu acesta de care era legat cu toate fibrele sufletului său de o delicatețe incomparabilă...A făcut versuri frumoase de o clasică liniște, din care se desfac miresmele unor vremi mai bune decât a noastră... El însuși era o întrupare a poeziei”.

Cu aceste rânduri, am pus și eu o floare pe morământul unui POET.

Marin MOSCU

O lebădă

O lebădă
Desenată în vânt
Pompează tăcerea
Din cer la pământ.

Pun inima sub
Foșnet prelung,
Spre ea alergând
Cu visul ajung.

Rădăcina ființelor noastre

Dincolo de înțelegeri dorm nepăsările,
Cuvintele topesc dorințe-n ecuații,
Vrăjile luminii străbat printre brazi
După un colț preasfânt de fericire.

Codana-și potrivește pașii,
Statuile sunt zvelte în alergarea sa,
Mă legăn în fulgii plăcerii topite
De finețea dulce a trecerii prin trup.

Am arterele încrucișate-a dar,
Iubirea se prelinge în cerul albastru,
Zburăm după-nțelegeri, să putem fi
Rădăcina ființelor noastre.

Stropi de fericire

Stropi de fericire-s
În vată de stele,
Pătate de iubire
Sunt oasele mele.

Mângâi o frunză
Cu palmele reci,
Sărutul aduce
lubirii poteci.

(continuare în pag. 25)

În geana amintirii

Soarele își pune
Ochelari de jad,
Iluzia ne poartă
Spre țărnul celălalt.

Într-o urmă strămtă
Floarea nimănu
Prinde fulgi de stele
Din coama vântului.

Cumpăna fântânii
Răcoarea-și potrivește
Pe unde am intrat
Cu tine în poveste.

Zborul necunoscut

O pată de sânge
Lasă gustul amar
Anilor
Smulși de vitregiile
Pufului toxic
În zborul
Necunoscut

Casa mea cu două praguri

Casa mea cu sufletul spre soare
Are două praguri de ninsoare,
Două praguri de ploi dulci
Și o tabără de cruci

Fulgi de gheață pe zăpadă,
Rană veșnic desenată
Și în tâmpla care doare
Sângele-i uscată floare.

După ușile cu chei
Se ascund strămoșii mei,
Ascund sufletul de soare
Între ceață și ninsoare.

Iubito

Iubito, să adormi după fiecare
Rază de soare care apune departe,
La pieptul meu zâmbind să te trezești,
La fel de tandră, ca poezia-n carte.

Scânteie de vis, iubire, să-mi fii,
Sărut de rouă-n hamac de curcubeu,
Cerul să ne primească în zborul vieții
Mângâiați pe creștet de Bunul Dumnezeu.

Fiorul iubirii

Drumul durerii oprește-n plăceri,
Rămân în viață cu ușa deschisă,
În gând se plimbă femeia amorfă
De roua iubirii atinsă, cuprinsă.

Vântul spulberă strigătul surd
În retrageri de netede pleoape,
Ziua croiește lumină-n oglinda
Fiorului iubirii cât mai aproape.

Sora mea, viața

Sora mea, viața,
Trece prin satul
Pierdut într-o urmă
De umbră
Scăpată
Din legământul
Tatălui
Ce separă
Săracii de bogați,
Regrete de plăceri,
Sifilitici de zdrahoni
Și dăruie în ceruri
Veghea ofilită
A rugilor
Scăpate
Din toaca
Făpturilor văduvite
Ce plâng
Pe umărul
Surorii mele,
Viața,
Cusută cu lumină
Pe meteorii cerului
Sloboziți în lacrimi.

Buzele norocului

Păstrăm norocul
Întâlnirilor nocturne,
Sentimente
Neînduplecate
Deapănă amintirea
Bradului purtat
De Moșul
În sacul
Cerului gol.

Un surâs tresaltă
Când Dumnezeu
Ajută orbii
Să nimerească
Veșnicia ascunsă
Într-o scrisoare
Calcinată.

Năstase MARIN

Bate vântul de pelin

(fragment de roman)

- Ai făcut lista, Bălțatule?
- Ce listă, dom' inginer?

Ion Mărășteanu, care se spăla pe mâini la W.C. dădu încet jetul de apă și ciuli urechile. Șeful de secție, inginerul Breazu, venise în inspecție la echipa de electricieni din tura de noapte. „Al dracului, gândi Mărășteanu, ora unu și el ne verifică. Zvonul cu noul val de șomaj uite că se adevărește. Curcanu și Bălbăitu sunt la intervenția de la LTG, eu m-am întors din alta și asta face pe zmeul în miez de noapte. Ia să fiu atent ce coace!”

- Bă, tu joci bambilici cu mine? Ți-am spus să-i treci pe listă pe cei care trebuie să plece voluntar în șomaj? De ce nu-mi prezinți cererile lor?

- Am crezut că glumiți, dom' inginer. Din cinșpe am mai rămas cu șapte. Nici nu știu cum să-i mai întind în trei ture. Dacă vreți să mai ciupiți vreunul... mai bine, desființați-ne!

- Nu-i rea ideea. Tot ești în prag de pensie. Stai și tu pe tușă câțiva ani și scapi.

- Hă, hă, hă! râse forțat maistrul Bălțatu, știam eu că sunteți glumeți. Cum vă mai merg afacerile? Am văzut că ați mai deschis un magazin în piață. Parcă... și la Tecuci. V-ați reprofilat pe produse alimentare. Păpica, săraca!...

- Ia ascultă, bă! De când te tragi de bărneț cu mine?

- Am glumit și eu, dom' șef. Voiam să-mi fac intrarea pentru fo douăj'dă tone de tablă.

- Mă! Ți-am spus că ai pierdut trenul? Până să ne cumpere indianu', de ce nu ți-ai făcut firmă? Acu'... a-nțârcat bălaia. Gara e pustie. Totul se vinde la firme cu contracte. Ai firmă, ai contract, primești marfă.

- Păi, tocmai asta vă rugam. Am un prieten din Mediaș, firmă-n regulă...

- Șmecherul ăla? Nu vreau să mă complic cu el, pentru că e-n colimator. Să-și vadă de treabă! Trebuie să ne păzim, Bălțatule, să fim corecți! Vezi ce faci cu echipa! Reține-i pe cei vrednici și pricepuți, restu'... valea!

- Asta ziceam, dom' inginer, că toți din echipă...

- Mă superi, Bălțatule! Nu înțelegi că trebuie să ne mai înpuținăm cu vreo două mii? Hai, că n-am timp de palavre! Trece-l pe listă pe amărășteanu'ăla! De vreo opt ani tot îți spun să-l scuipi. Nu pot să-l sufăr, bă!

- Nu se poate, dom' inginer, este cel mai bun, mâna mea dreaptă!

- Pe dracu, cel mai bun! Pune-l pe listă, că nu se prăpădește Combinatul fără el!

- Nu vrea în șomaj, dom' inginer, l-am întrebat eu.

- Păi ce, trebuie să vrea? Șomaj voluntar, da'... obligă-! Adică... lămurește-l, omule! Ce, mă, ai uitat

când duceam muncă de lămurire? Ți-ai pierdut antrenamentul? Hai, peste trei zile mi-aduci cererea lui de șomaj! Dacă nu te descurci, vii cu el la mine!

- O să... văd, dom' inginer. Da', cu cererea mea cum rămâne?

- Bă, nu mă supăra! Hai, salut și... vezi-ți de treabă! Nu uita, scuipă-l pe amărăștean! Nu pot să-i sufăr pe amărăștenii ăștia care ne suflă-n borș.

- Mărăștean, dom' inginer. Cică un străbunic de-al lui ar fi murit la Mărăști, în primul război.

- Ei, și? Mi-o spui de parcă ar fi murit la revoluția din optzecișinouă. Nu contează, scuipă-l!

- O să... văd.

- Bă, nu-nțelegi? Scuipă-l! Ssscuipă-l!

Mărășteanu se făcu galben. Îi venea să iasă și să-l întrebe încet, calm: de ce, dom' inginer, de ce? Pe urmă, să-l scuipe el între ochi. Dar tot mai spera să scape și de data asta. Tremura tot. Se apucă de consolele chiuvetei și își privi chipul schimonosit în oglindă. Scrâșnea din dinți și gândea: „Parșivă mai e viața asta! Cu ani în urmă, când m-au făcut membru de partid, domnul inginer Breazu luase cuvântul, spunând cu o voce puternică: „Da, tovarăși, de oameni ca Mărășteanu are nevoie Combinatul nostru. Harnic, priceput, corect, cinstit. Cu oameni ca Mărășteanu s-au construit în țara asta atâtea fabrici, uzine, combinate. Oameni dârji, curajoși, perseverenți, competenți... Ei sunt sarea pământului nostru! Ei, muncitorii ăștia au dus România la demnitatea și respectul celorlalte țări din lume. Mărășteanu și alții ca el sunt talpa țării...” Ha, ha, ha! rânji Mărășteanu, eu l-am crezut, eram convins că sunt talpa țării cu care călca în lume. Talpa țării... Ce tâmpiți am mai fost! Munceam până la epuizare, pentru că aveam acea demnitate de „talpa țării” și credeam că toată lumea ne respectă. Când stăteam la cozi pentru toate cele, înjuram doar pe Ceaușescu, dar credeam cu tărie în țara noastră, care călca în lume pe toată talpa. Iar acum, domnu' inginer mă scuipă... nu mă poate suferi... Ranchiunosul! Îmi poartă pică de atunci, când, întâmplător, am surprins discuția aia dintre tipul de la marketing și șoferul camionului încărcat cu tablă. Era tot într-o tură de noapte... Parcă-i aud:

- Asta a cui e, mă?

- Nu știți? A lu' dom' inginer Breazu.

- Câte?

- Douășcinci.

- Bine, vino să-ți dau actele! Da'... spune-i să treacă imediat pe la mine!

- Păi... a zis că știți dumneavoastră.

- Băă, tu-i spui să treacă imediat pe la mine.

Era clar. Aveam dovada că se fura tablă cu forme legale. Ce trebuia să fac? Să reclam ca tâmpitu' la poliție? Inginerul Breazu avea firmă, cu un magazin în centrul orașului. Firmă serioasă... Iar eu aveam nevoie de vreo două tone de tablă. Mi-am zis că e momentul să prind și eu un fir de afacere. Ce naiv am fost! M-a repezit cât colo. Adică, afacerile nu-s de nasul muncitorilor. Muncitorul are o singură menire: să hâiască! Ei, dom'le inginer... domnule inginer... am să-ți dovedesc eu, dacă fac rost de capital, că și muncitorul poate fi capitalist.” Trase aer în piept, luă

(continuare în pag. 27)

o mină de om indiferent, voios, calm, se mai privi o dată în oglindă și ieși. Maistrul Bălțatu îl luă la rost:

- Unde-ai fost, mă?
- Păi, nu m-ai trimis mata? Ai uitat?
- A fost în control șefu'. L-a apucat verificările.
- Și, s-a întâmplat ceva?

Maistrul s-a întunecat la față. L-a privit lung și a tăcut. Apoi, cu o voce gravă, îi spuse, așa cum obișnuia să anunțe veștile proaste:

- Măi... Mărăștene... tu, parcă ești aerian. Nu știi că trebuie să mai plece din Combinat încă două mii?

- Unde să plece?

- Băă! Îți bați joc de mine? Parcă spuneai că vrei să te apuci de afaceri. Mereu m-ai speriat că vrei să pleci.

- Când am spus eu asta?

- N-ai spus-o, dar de fiecare dată ai bâzâit că se fură tablă din Combinat, că tu cunoști pe câțiva îmbogății datorită afacerilor cu tablă...

- Și, n-a fost așa?

- Ai dovezi, mă? Dacă i-ai știut, de ce nu i-ai reclamat?

De ce nu te-ai apucat și tu de afacerile cu tablă?

- Auzi, șefu'? Și eu am pierdut trenul ăla.

Bălțatu a tresărit și s-a uitat la el speriat.

- Ce te uiți așa la mine? continuă Mărășteanu. Stai liniștit, că nu aștept să-mi atârnați voi tinicheaua de coadă. De treizeci de ani am fost supus și mi-am văzut de treabă și voi, tot timpu' m-ați lăudat. Acu', vreți să plec... să mă scuipați. Stai liniștit, că n-o să-ți creez probleme!

- Mă, Ionică tată!

- Ce... Ionică tată! Îți țâțâie bumbul. Normal că te gândești la pielea dumitale. Dar, te întreb eu acum: cât am fost în serviciul ăsta cu dumneata, ai avut vreo problemă cu mine? Ți-am creat eu greutăți?

- Nu. Dar...

- Niciun „dar”! Nu aștepta de la mine vreo cerere, că n-am de gând să plec voluntar în șomaj. Ce porcărie! Auzi, voluntar în șomaj... Adică, stăpânul te mituiește ca să te faci șomer. Asta da, afacere! Singura „afacere” a muncitorilor.

- Înțelege, mă Ionică...

- Ce să-nțeleg, șefu', ce să-nțeleg? Crezi că de vreo cînșpe ani nu mă roade și pe mine chestia asta cu afacerile? N-am fost și eu în Turcia să vând rulmenți? Și? Am vrut să încropesc capitalul de început. Am făcut pe dracu! Visam să-mi fac un chioșc, dar am văzut la timp că niciun chioșcar nu s-a îmbogățit. Dacă au ajuns câțiva mari bogătași, ăia au dat tunuri cu tablă sau alte chestii dubioase, în care au riscat.

- N-ai avut curaj, omule! Dar, asta-i legea: cine nu riscă...

- Una e să riști într-o afacere curată și alta în afaceri necurate.

- Da, mă, Ionică! Însă, capitalul, dacă nu-l moștenești, sau nu-ți pică plească de la loto, trebuie să-l scoți de undeva. Eu cred că ni se dă o șansă mare cu „mita” asta de șomaj. Tu, cum ești băiat deștept, cu această sumă și, poate, cu ceva fonduri europene, poate încropești o afacere undeva, pe la țară.

- Las-o, că măcăne, șefu'! Nu mă bate la cap! Ți-am spus că nu fac cerere. Am senzația că vrei să mă lămurești. Așa cum a fost „lămurit” bietul tata ca să intre în colectivă.

Maistrul Bălțatu a tăcut. Și el știa cum a fost lămurit taică-su ca să intre în C.A.P. I se făcu greață de propriile vorbe. Gândi: „O fi tras cu urechea sau a „intuit” dispoziția dată de inginerul Breazu. Oricum, nu mă mai obosesc să-l „lămuresc”. Mărășteanu ăsta este prea isteț, ca să nu-și dea seama că este „săpat”. Acu', Dumnezeu cu mila! Cum i-o fi norocul!” De aceea, schimbă vorba.

Din noaptea aia, lui Mărășteanu a-nceput să-i curgă prin suflet o mazăgă clisoasă și cleioasă. Se lipiseră de el, atât amenințările inginerului Breazu, cât și vorbele mieroase ale șefului său. Simțea, sau... presimțea că rolul lui în Combinat, de „muncitor vrednic, priceput, corect și cinstit”, se sfârșise. Trecuse primul și al doilea val de „șomerizare”, cărora le supraviețuise. Poate ar fi trecut și de al treilea, dacă n-ar fi fost râca inginerului Breazu. Cine l-a pus să-și bage nasul în afacerile lui? E clar că îi vor găsi o chichiță și până la urmă tot îl vor scoate ca pe o măsea stricată. Fără șomaj, fără cele optsprezece salarii „mită”... Ei, Mărăștene, Mărăștene, alege: ori șomer mituit, ori oaie neagră aruncată lupului. Apoi, nu visezi tu de cînșpe ani să guști din pâinea asta misterioasă de capitalist? Uite că ți se oferă visul pe tavă! Nu uita nici vorba aia: un șut în fund, un pas mare înainte. I-a spus și nevastă-sii, Dora, că, de data asta s-a hotărât. Orice amânare îl depărtează tot mai mult de visul său. Nevastă-sa a rămas năucă:

- Ai fost deștept până acum și, așa, deodată, te-ai prostit? Destul că m-au scuipat pe mine de la Șantier și acum sunt aruncată din S.R.L. în S.R.L. Ține cu dinții de post, omule, cu dinții! N-are ce să-ți facă! Și nu te amesteca printre ăia care protestează pentru mărirea salariului. Fofilează-te, vezi-ți de serviciul tău și mulțumește-te cu salariul care-l ai! Mic, mare, îl primești lună de lună. Avem ce mânca și cu ce crește copiii.

- Dar cu întreținerea, ce facem mă? Că s-au adunat peste zece milioane.

- O să... o să... Trebuie să...

- Vezi? Nu se mai poate! Ți-am spus că trebuie să fac ceva? Gata, m-am hotărât!

De fapt, nu prea era hotărât, mai mult disperat. Parcă ajunsese într-o fundătură de pădure deasă, fără nicio cărare. Încotro s-o apuce? A-ntâlnit un cunoscut, șomer din valul doi, care se lăuda că în câțiva ani va fi moșier cu o mie de hectare:

- Cum e, nea Marine? Făcuși milionul de euro?

Ăsta a mormăit printre dinți:

- Făcut pe dracu'! Nu știi vorba aia: rău cu răul, dar mai rău fără rău. Am fost un fraier! Am pierdut și apartamentul, că l-am pus gaj pentru un împrumut de la bancă. Acum, ne ține mama la țară. Noroc că avem ce mânca și, cu ce ne mai trimit copiii plecați în Spania... ne descurcăm.

Mărășteanu a zâmbit și a șoptit în gând: „N-am să fac greșeala cu băncile! Am să caut o afacere cu investiții minime și un câștig pe măsură, cât să-mi asigure existența. Nea Marin a fost un lacom și Dumnezeu l-a pedepsit. Dar... ce să fac? Auzi vorbă! Făci ce te pricepi! Adică? Păi... deschizi un atelier de

(continuare în pag. 28)

reparații electrice. Ce reparații? O siguranță arsă, un bec spart, o priză stricată? Fleacuri! Cine te cheamă pentru asta? Poate vreo vădană, care să te plătească doar cu zâmbete și promisiuni. Hai, că ai luat-o razna! Nu, băiete, un atelier de reparații electrocasnice. Care, mă, că erau câteva în cartier și toate au dat-o chix. Acum vând casete, C.D.-uri, telefoane mobile, cartele pre-pay... trezește-te, neică! Tot comerțul e baza! Deschid un chioșc. Investiție mică și câștigul... la fel. Păi, n-am observat că nu-i nicio scofală cu chioșcul? Atunci? Stai, omule, unde ești, că stai bine! Cum să stau, dacă ăia vor să mă scuipe? Care „ăia”? Doar inginerul Breazu, șeful nu. Dar dacă Breazu pune șaua pe șefu? Șefu o să se scuture. De mine. Și dacă mă opun? Poftim?”

Gândurile astea îi rașchetau sufletul, până-l apuca durerea de cap. Și ofta... ofta... La serviciu se vorbea tot despre chestiile astea, dar pe șoptite. Colegii între ei, sau fiecare cu șefu, uitându-se toți chiorâș la el. Toate astea îi atârnav de suflet tot mai multe gânduri de plumb. Și aștepta deznodământul cu întrebare fatală: „De ce nu faci cererea, Mărăștene? A trecut termenul! Încă mai ai timp să prinzi pleșca asta de bani. Pe urmă...” Se pomeni bătut pe umeri de maistrul Bălțatu:

– Ionică, tată, sunt chemat cu lista și cererea ta. Dom' inginer a spus că tu...

– Și dacă nu vreau, ce-o să-mi facă dom' inginer?

– De la noi trebuie să dispară unul. Adică, ori unul, ori toți. Ție nu ți-e milă?

– De cine?

– De noi toți, colegii tăi. De Combinat...

– Și de Combinat? De ce?

– Păi... rămâne fără echipa noastră de la întreținere.

– Mă faci să plâng, șefu! Săracu! O să-nvețe să se întrețină singur. Iar de voi? Mă doare tot acolo unde vă doare pe voi de mine. Și dacă nu fac cerere, mă dați afară? Pe ce motiv?

– Oho, câte motive avem... Ești obraznic, indisciplinat și... am făcut niște verificări. Ai cele mai multe învoiri. Eu ți le-am trecut cu vederea, dar le-am notat. Am înțeles că te zbați cu privatizarea aia.

– Ce privatizare? Ce învoiri? Nu m-ai învoit decât atunci când mi s-a îmbolnăvit soția și a doua oară când am fost cu fetița la spital...

– Lasă, mă, că am înțeles pretextele. Am fost om cu tine, însă...

– Ce... om! M-ai învoit în contul orelor suplimentare pe care le-am făcut fără crâcnire atunci când nu mai aveai cu cine să-ți rezolvi problemele...

– Ia, ascultă! ridică tonul Bălțatu, să-ți intre bine în cap că ești în colimator! Eu mă străduiesc să te protejez, să te salvez de nenorocirile care te pândesc și tu îmi vorbești obraznic? Nu înțelegi că asta e ultima ta șansă ca să te retragi cu demnitate din viesparul pregătit să te distrugă? Fii cuminte și înțelept, tătucule!

Derutat, Mărășteanu tăcu. Își cuprinse fața cu palmele și izbucni în plâns. Se simțea absorbit de vârtejul destinului. Ce să mai țină cu dinții? De ce să țină? Cei din jur îi aruncau priviri de gheață. Pe toți îi înnebunise cu prostiile lui de privatizare. Că toți șmecherii se-nfruptă din mărul privatizării, interzis fraierilor, care hâiesc. Bălbăitu i-a spus odată: „muș... muș... că... că și tu, cine te... te... ține?” Bălțatu se sperie și-i șopti:

– Ce-ai mă, omule, te-am supărat? Te rog să mă ierți!

– Gata șefu, nu mai rezist! Trece-mă pe listă! Peste câteva zile îți dau cererea.

– Nu, mă, azi mi-o dai! Măine e ultimul termen.

– Atunci... lasă-mă până mâine!

A plecat acasă împleticindu-se. Vântul sfârșitului de noiembrie îl pleznea peste față cu stropi reci, de gheață. Toți alergau spre tramvaie sau autobuze, ferindu-se de ploaie. El a luat-o la pas pe viaduct, privind blocurile din depărtare, ce se profilau prin ceața stropilor, ca niște monștri care se apropiau agresiv de el, hotărâți să-l strivească sub tonele lor de beton. Iar ploaia asta îi biciuia sufletul și i-l spăla de gândurile otrăvite, dizolvându-le. A ajuns acasă ciuciulete, tremurând de-i scăpărau fălcile. Apartamentul era pustiu. Dora- la serviciu și copiii- la școală. A schimbat țoalele ude, a fiert niște țuică, i-a pus zahăr, cuișoare și piper, așa cum îi plăcea lui și s-a aruncat în pat, cu ibricul și paharul pe noptieră...

„Să le spun... să nu le spun?... O să mă toace... și Dora... și fata. Mai bine, nu le spun! O să le anunț când voi avea un cont în bancă burdușit. La ce bancă? Sunt atâtea în cartier!... Le-a luat locul fostelor magazine de stat, falimentate de chioșcurile de lângă ele. Așa cum depozitele din apropiere au fost falimentate de roiul chioșcurilor din jurul lor. Fostele depozite au ajuns niște schelete ale fostului comerț de stat. Cochilii goale, din care chioșculețele au ros carnea lor. Dar și ele vor fi ronțăite de mastodonții ăștia străini, uriașele supermarketuri, plantate aici de mult iubitul și stimatul Occident. Asta-i viața! Mama ei de viață nenorocită! Că doar noi am vrut-o așa. Vorba e... eu ce fac? Tot un chioșculeț? Ce să mai rod, că s-a ros, ce era de ros? Nu, tătucule! (vorba lu' șefu'). Eu vreau să fac ceva, să produc ceva pentru oameni. Ce să produc? Cine mai produce-n țara asta inundată de mărfurile străinilor? Astăzi toată lumea cumpără, nu produce. Asta era! O firmă de import. Ce să aduc? Orice, că fraierii cumpără orice din import. Și gunoaie! Mai ales, gunoaie, denumite „mărfuri second hand”. Că asta am ajuns: Țara „Second Hand”.

Sufletul lui Mărășteanu, viforât de frământări, se îngropa încet-încet în omătul de gânduri negre, disperate. Nici nu și-a dat seama că s-a golit ceainicul și... ar mai fi vrut țuică fiartă, să-i întrețină pârjolul care-l mistuia. Dar era secătuit de voință. Mai bine... să doarmă... să uite că se află în starea asta. Să-și lase sufletul purtat pe norii pufoși ai viselor. Închise ochii și așteptă... Dar Moș Ene nu putu străbate troienele de temeri și disperare. Cohortele de gânduri trăgeau de genele lui și urlau fioros prin pădurea de nervi din creierul său. Pupilele ochilor săi se fixaseră în albul tavanului, în speranța că vor scăpa de pliciul gândurilor-fiare. În starea asta l-a găsit Dora când s-a întors de la serviciu și l-a certat cumplit:

– În ce hal ai ajuns, omule! Chiulanguiu și bețiv. Degradare totală...

(continuare în pag. 29)

Și i-a tocat aproape o oră, în timp ce el nu scotea o vorbuliță. A doua zi a depus cererea. Șefu' și ceilalți din echipă l-au felicitat și au dat o masă-n cinstea lui, cu multă băutură. Toți au fost de acord că „Mărășteanu ăsta e foarte isteț și curajos.” „Uite la el, tu-i mama lui de jmecher, mai are câțiva ani până la pensie. În loc să se fofileze cu niște concedii medicale, să dea șpagă doctorilor ca să iasă la pensie pe caz de boală, el ia privatizarea de coarne și-o bagă-n jug. Ca mâine-poimâine face primul milion și dă peste tine cu merțanul. Păi, să nu-l înjuri?” Curcanu a mârâit: „Cam târziu, bă, cam târziu!” Ceilalți au rânjit: „Pentru jmecheri, niciodată nu-i târziu. Credeți c-o să dea de băut când o să-și umple teșchereaua?” Mărășteanu îi asculta privind năucit la ei. Se mira de ce nu poate să înghită măcar un strop din băutura lor. Ar fi aruncat fiecăruia în obraz câte un pahar de băutură și i-ar fi dat în mă-sa. Dar le-a răbdat cu stoicism obrăznicia, ca să vadă până unde le merge ticăloșia.

Șefu' l-a anunțat că trebuie să-și deschidă un cont în bancă, în care să-i intre zecile de mii de ron, adică sute de milioane de lei vechi. Colegii amuțiseră. Cu fețele galbene de invidie, începură să-l roage ca să-i împrumute. La tăcerea lui, deveniră agresivi: „Ce bă, n-ai de unde?” l-a privit stupefiat: „... mama voastră! a spus în gând. Voi mă înjurați și eu să vă împrumut? Ah, de mi-ar reuși! Ce?” Asta îl chinuia cel mai mult. Ce să facă el cu milioanele alea? Le-ar lăsa să doarmă liniștite-n cont, să clocească și să-i dea din când în când câțiva pușori acolo. El este modest, se mulțumește cu puțin, cât să trăiască. Dar, n-o să sară cața de Dora și să-i spună să cumpere aia, aia, că, avem destui bani? Cât de... destui? Când o să-i roadă inflația bănișorii, peste câțiva ani o să-i rămână doar pentru pâine. Hotărât lucru, trebuie să fac ceva cu ei!

Pe la mijloc de decembrie, șefu' l-a dus în biroul inginerului Breazu:

– Felicitări, măi... Mărăștene! Ai făcut, ce-ai făcut și te-ai descotorisit de noi. Acu'... nu că te invidiez, dar să știi că ești de invidiat. Băăă! Ești stăpânul tău, faci ce vrei cu tine! Contul din bancă... dă p-afară... baftă cu caru'. Am înțeles că ți-ai luat și banii de concediu... și lichidarea. Ai făcut plinu'! Păi, ce să-ți mai doresc de sărbători? Chef mă, petrece mă, că noul an te așteaptă cu muncă mă, muncă de ocnaș. Asta-i munca patronului! Ia spune, în ce afacere te bagi?

Mărășteanu nici nu-l asculta. Privea pe fereastră cum ninge liniștit. Tresări.

– Poftim? A, nu știu.

– Cum nu știi, mă? Ce-ai făcut până acum? Niciun plan de afaceri?

– Nu!

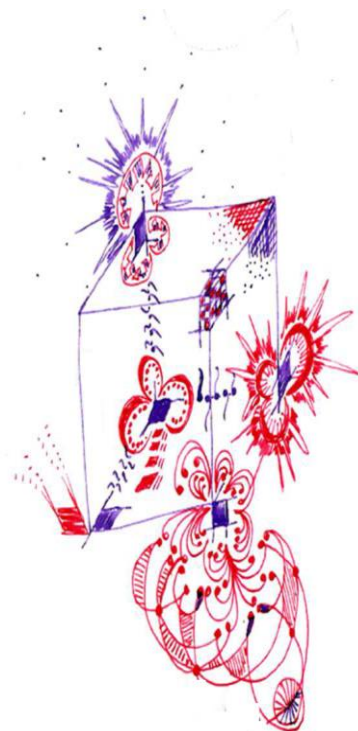
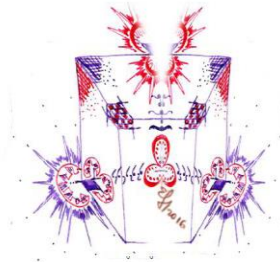
– Măă, eu credeam că-ți sfârâie, dar văd că ți-a înghețat. Mi se pare că tu ești de pe la țară, de undeva de pe Bărăgan. Dacă ai ceva pământ, curte mare, fă o crescătorie de struți, sau de prepelițe! Astea se caută acum. Hai, că te ajut eu!

Și începu să-l toace cu ouăle și carnea de struț, foarte solicitate în occident, cu ouăle și carnea de prepeliță, foarte căutate de bolnavi, cum să facă rost de ele, cum să le crească, să le vândă și alte probleme de „management” al acestor afaceri deosebit de mănoase. Baliverne, pe care, Mărășteanu nici nu le asculta. Privea

pe fereastră cum cad fulgii de zăpadă și se gândea dacă acum este momentul să-l scuipe-ntre ochi și să-i spună: mulțumesc pentru grijă! Dar se abținu. La sfârșit, mormăi cu capul în jos: „Bine, vă salut!”

Când a ieșit din Combinat, a simțit cum i se chircește sufletul. După câțiva pași, s-a întors și a privit lung spre poartă... pe unde intrase și ieșise... ziua... și noaptea... aproape treizeci de ani. Parcă, cineva îl strângea de gât. Parcă inginerul Breazu, sau Bălțatu se repeziseră la beregata lui... Fulgii i se topeau pe sprâncene și i se prelingeau pe obraji. Deși... se simțea ușor... ușor, precum fulgii care zburau în jurul lui, ca niște fluturi.

(din romanul “S.R.L. AMARU”, editura Olimpias)

Ana OPRAN

“Insomnia oraşului” de Alice Puiu

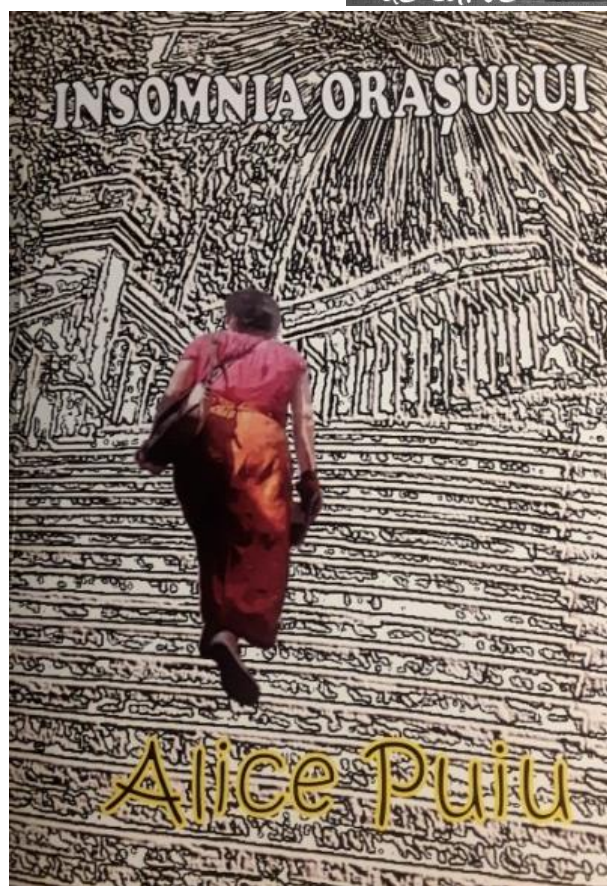
Apărută la Editura PIM, Iași în 2022, “Insomnia Oraşului” (119 pagini) este a 10 carte a poetei Alice Puiu ce a văzut lumina tiparului.

Revendicându-se oarecum din mantaua postmoderniştilor „douămiişti” prin genul de poezie „metafizică”, prin procesul de fragmentare a realului, prin predilecţia pentru mediul oraşului și al străzii, prin asimilarea elementului științific și tehnologic de ultimă actualitate, prin concretețea faptului existențial devenit substanță poetică, Alice Puiu își creează propriul univers liric original, fascinant, insolent chiar.

O nonșalantă libertate asociativă a termenilor dinamizează metafora, conferindu-i o prospețime uimitoare, sau o înlocuiește cu metonimia și simbolul. O imagistică bogată și surprinzătoare uimește cititorul purtându-l într-un univers intelectual ingenios criptat și încântându-l emoțional și auditiv printr-o muzicală fluidizare lirică, printr-o sensibilă tensiune a sensurilor sau a pauzelor purtătoare de subînțelesuri dintre ele. Universul său poetic e plin de „semne” care-l incită pe cititor, cu dezinvoltură și îndrăzneală, spre decriptarea lor și pătrunderea într-o zonă care se află la granița dintre lumea interioară și cea exterioară, graniță uneori imprecisă, dar absolut reală.

Simbolistica titlului tocmai aici ne conduce, reluându-se, nu întâmplător, de-a lungul volumului: “Insomnii de iarnă”, „Rotundul unei insomnii”, „Insomnii duble”. Dar ce ar putea fi „insomnia oraşului”? **Insomnia**, în planul macrocosmic, e o stare de veghe continuă ce ar traduce o mișcare perpetuă a conglomeratului numit oraș. Un univers în continuă zbatere, neodihnit, aflat într-o stare de exacerbare a activității apropiată de robotizare: producție, consum, insațietate, acumulare de deșeuri, lipsa timpului pentru repaus, pentru refacere, pentru înprospătare și înnoire. Un univers fals, al pustiei existențial, care poartă în sine semnele autodistrugerii („o știre clipește tnichea/ în tranșeele unui timp descult / fără surâs antiglonț/ fără primăvara dintr-o candelă de cais/ un glas împătorește pacea într-o broboadă de spaime” (Insomnii duble, p 65).

Insomnia, în planul interior, e o stare de tensiune paroxistică ce traduce înstrăinarea omului de esența sa duală (Veghe și Somn) și deci de starea de echilibru și fericire. Omul a pierdut binefacerile comunicării cu sinele, binefacerile trăirii plene gustate în tihnă, ale bucuriei simple. A pierdut mai ales fericitul contact cu ființa

iubită ceea ce face ca propria angoasă să cuprindă toate lucrurile din jur „recombinând orb înțelesuri / din eprubetele unei absențe”. Insomnia eului se revarsă peste orașul devenit el însuși insomniac. E acea interferență eu interior / lume exterioară întâlnită în arta suprarealistă, unde eul creator își extrapolează ființa în mediul limitrof. Metaforele creează acea senzație de moliciune în transa dintre somn și nesomn: “zâmbetul tău în paranteza emoției/ mă scric fluture/ dintr-o coajă de umbră/ anotimpul ars strecoară vise orfane/ în buzunarul unui cerșetor/ crestate-n pustiu entropic / oglinzi surpă așteptarea” („Insomnia oraşului”. p.12).

Vindecarea stă în iubire, în refacerea totului ființial inițial, dacă nu în planul realului, cel puțin în cel al visului, al ficțiunii: „ochiul tău de descânt/ m-așteaptă pe treptele acestui poem/ locuit de dorul lui martie” („Insomnia oraşului”, p.12).

De fapt întregul univers liric e guvernat de semne care sunt chei de decodificare a fluxului poetic sau motive în jurul cărora se urzește discursul său fascinant: masca, anotimpurile, visul, noaptea, oglinzile, îngerii, icoanele, păsările, cerul, abecedarul...¹

„Abecedarul” e cartea inițierii chemând în jur întregul lui câmp lexical: „abecedarul serii”, abecedarul nopții”, „literele tăcerii” „cuvintele însingurate”, „silabe și semne”, „din memoria unei litere”, „silabe de mai”, „litere din cenușa verii”, „un alfabet destrămat”, „litere șchioape”... În „Abecedarul nopții” (p.2) dintru început noaptea ne scufundă sub despletirea întunecată și pluridirecțională a vălului mitice Maya, simbol al frumuseții, al timidității, dar și al maternității universale. Eul poetic e luat în stăpânire de sensul complet și adânc al Cuvântului:

(continuare în pag. 31)

(urmare din pag. 30)

„sensul rotund al cuvintelor te respiră/ prin șerpuirea fumului dezgolit/ de visul lui Yin/ de șoapta lui Yang./ Această stare de simetrie subsumată armoniei universului, acest abandon în cunoașterea de noapte (în zona subconștientului, a visului) face parte dintr-un joc himeric „de îngeri ghemuiți în palme de icoane”. Imagini ale sacralului de la antic la actual se contopesc într-o stare difuză înmagazinată involuntar în memoria imensă a subconștientului. E și aici o discretă influență a suprarealismului poetic. Lumea exterioară (copaci, păsări din care curge întunericul) a adormit în „abecedarul nopții” – această inițiere în trăirile scăpate de sub rigorile rațiunii. Lumea obiectivă se înalță la etajele superioare tinzând să-și ia revanșa în mentalul creator: „de la etajul despecheat al unui gând/ se rostogolește târziu orașului/ în oglinzi de litere”. Dar jocul alternativ al simetriilor continuă între vis și material: „minut risipind alb sămburi de lună/ printre virgule și iederă de umbre./ impresie uitată - n buzunarul serii” („Abecedarul nopții”, p.2). Și realitatea lumii obiective zvâcnește dureros la suprafață „când un copil deznoadă mirat verbul arzând sincopat/ în tristețea dintr-un fluture” (ibid).

„Masca” este un alt motiv recurent în versurile autoarei ca reflex al eului poetic de a trece dincolo de aparența stereotipică a unei realități banale, golită de sensuri, semnificații și sinceritate, într-o altă realitate, cea a imaginarului revelator de esențe, mister și surprinzătoare trăiri emoționale.

De ce „masca unei toanne”, de exemplu? Poate pentru că dincolo de ea sunt toate anotimpurile vieții înșiruindu-se într-o suită de trăiri pe care „gândul, această punte dintre ființa noastră și lumea exterioară, le-a înregistrat spontan, pe fiecare cu parfumurile, contururile lor mai nete sau mai difuze, cromatica lor intensă sau neutră. Acum, însă, e vremea „galbenului” ce cheamă orașul învâluindu-l într-o lumină a „mirării” față de propria irizare de aur. Șoaptele nopții „curg” precum foșnetele aripilor de păsări, „copacii scriu cerul pe ușa unui vis”. Nu-i așa că ochiul vizionar al poetului ce plonjează în magia imagistică a cuvântului ne face să vedem cu claritate ramurile de copaci înscriindu-se net pe albastrul cerului de parc-ar intra în substanța lui moale ca niște fine linii de desen ce trasează un vis, o viziune, o emoție?... Și ce metaforă vie, „cerul...ușa unui vis”!... Aspirație, dar și intrare oprită. Sete de a transcede dincolo de lumea aparențelor, în spațiul esențelor refuzate.

Pe străzi chipurile de oameni își pierd expresiile închise, măștile traiului zilnic, căpătând lumini evanescente de icoane sub tăcerea odihnitoare în care „îngeri colindă pe dealurile toamnei”. Căderea sacralului în somnolență și uitare, odată cu dematerializarea naturii („rostogolind uitarea prin iarba umbrelor”), „monologul frunzei” în alunecare, toate acestea prevestesc „umere desperechete-n orga zăpezii”. Ființa fizică supusă acțiunii timpului, simte acut rătăcirea „ceasornicarului” (Cronos) într-o lume computerizată, reflectată în oglinzi simulatoare, în metafore agonizante și „iluzii întomnate”. Timpul își ascunde în buzunar „harta sufletului” jefuindu-te de tine însuși, iar „tu cauți litera îndurării/ în liturghia unui vers”. Poetul se „mântuiește” de boala timpului-întrebare prin arta sa.

Aceeași dihotomie la granița cu joncțiunea dintre universul material și cel spiritual transpare în poemul „Mere

și vise”. De altfel nu e prima oară când poeta asociază un element concret cu unul imaterial: „oglinzi indecise”, „inorogi și ghicitori”, „literele tăcerii”, „șotroane cu sentimente”, „virgule și iederă de umbre”...

Prima parte a poemului aparține materialității concrete configurate prin fragmente de realitate care fac să vibreze senzații vii, percutante: „stacojiu în subțirimi de fum”, „lume-ntomnată”, ceruri ce-și revarsă-n odaie luminile filtrate prin „vitraliile abecedarului serii”... Merele, cu sămânța verbelor-acțiuni închisă în ele, mirate ingenuu de forța împlinirii prin potențiala germinație constituie esența acestei lumi a concretului, în timp ce „păsări de litere” trasează semne tainice spre găsirea și descifrarea visului. Trecerea spre vis, ficțiune, spiritualitate creatoare e aproape insesizabilă, căci cele două lumi se întrepătrund pe anume secvențe ale lor.

Eul liric poartă „melancolii pe cărări de hârtie” (ac-tul creator și fericita lui tristețe!...). Imaginarul fabulos se instalează în centrul acestui spațiu liber unde totul e posibil, patronat fiind de labirintul subconștientului fecund. „Pe treptele lunii tramvaiul cu fluturi” evocă o stare poetică de beatitudine. Spiritul lucid se depărtează într-un gest de adio pe balcon cu silabe-încercări trunchiate de comunicare, dintr-o altă lume. Vocabulele nu mai ajung ființei emoționale decât completate și îmbogățite cu alte forme ale cunoașterii, intuitive: puful păpădiilor, norii, „la ultimul etaj septembrie în coșul cu inimi”, „mâini de lumină”, „sărut de cocori”...

Dematerializarea eului fizic e în directă proporționalitate cu creșterea eului creator, „virgulă de nisip ticăit oval/ în mărunțelul ficțiunii îngeri”. Și totul pare să fie în relație directă cu „Poetica reveriei” a lui Gaston Bachelard: „În reverie ființa nu este în întregime difuză în lume, iar lumea la rândul ei pătrunde pe nesimțite în ființa umană”.

Constantin STANCU

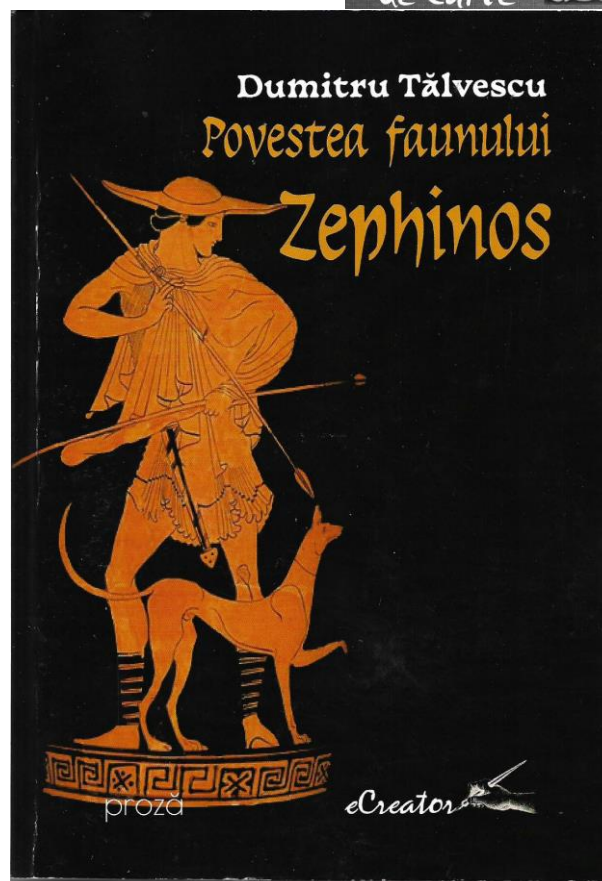
Poetul strigă în temnița libertății

Un poet original se va deosebi de restul poezilor, va avea semne particulare care-l pun în oglinda timpului. Ele vor indica spre starea aceea unică, locul unde timpul se prefacă-n spațiul cuvintelor dantelate. Semnele particulare aparțin doar lui, este un fel de lăcomie asupra harului. Ele îl leagă, însă, de restul poezilor și-l leagă de poezie până la limita maximă, imposibil de evadat din metaforă. Nicolae Crepcia își definește aceste *semne* în cartea de versuri *Semne particulare**, apărută la Editura Rafet în anul 2022. Cartea a fost premiată în cadrul proiectului cultural „Festivalul Internațional de Creație literară *Titel Constantinescu*”, Ediția a XV-a, Râmnicu Sărat, legat de Editura Rafet, director Constantin Marafet, un alt scriitor pasionat de literatura bună și de cărți. Distincția a fost Premiul „Dumitru Pricop”***, iar organizatorii au ținut să remarce versurile lui Crepcia**, unul cu o amprentă lirică distinctă, onorând dinamica literară de azi.

În această plachetă, poetul a transmis cititorului versurile sale, unele într-o formă scurtă, concisă, eliminând zgura din cuvinte. Nu avem titluri la începutul blocului de texte, ele par a face același corp cu restul mesajului. Lirismul, starea de inspirație sunt evidente. La acestea se adaugă și pasiunea și dragostea pentru poezia eliberată de fulgerele modernismului și postmodernismului care spintecă versul. Este un poet așezat, preluând firul roșu al poeziei care marchează viața, speranța, credința, iubirea de natură, marile clipe ale existenței, puncte cruciale care lasă semne în mintea omului. Versurile de început indică atmosfera cărții, impregnată de lumina cuvintelor alese. De remarcat, poetul evită poezia urâtului, la modă în unele cercuri literare. Iată detenta poetică: „Să luăm aminte/ un fluture/ nu rănește niciodată/ o floare” (p.5). Avem de a face și cu un fel de **jurnal** liric, poetul notând faptele, evenimentele, mirările, semnele lui și ale celor din jur.

Grafia poemelor este eliberată de regulile ortografice, libertatea este asumată ca formă, stilul acceptat în ultima vreme în poezia română, un pașaport spre libertatea absolută presupusă. În esență, însă, poezia aceasta se supune rigorii inspirației, regulilor care țin ființa în putere și-n lumină, sub călcâiul poeziei. Semnele discrete din istoria de azi și de ieri dau greutate versurilor. Dacă am alătura mai multe versuri, am forma *poemul*. Toate versurile din volum formează *poemul* care sugerează identitatea poetului și a ființei care acceptă destinul ca un dat special, fără regrete. Avem în față și un *jurnal* liric, așa cum am precizat, impus de trecerea timpului și maturizarea poetului. Sunt frânturi de gânduri care se materializează în versuri, ca o terapie a singurătății și ca rezistență în fața dezintegrării societății.

Iată istoria văzută din afara istoriei, ciclurile care au pus sigiliu pe destinele fiecăruia, nimeni nu poate evada din această istorie: „oamenii cei mai mulți au murit/ generații după generații/ și crucile care purtau câte un

nume/ au putrezit și s-au nimicit/ unele după altele/ și nimic nu mai amintește de ei/ și nimeni nu-și mai amintește de ei/ sufletele lor s-au retras la origini/ să se desăvârșească” (p.15). Istoria este a oamenilor simpli, crucile sunt de lemn, specific culturii valahe. Credința lor a fost/ este creștină, de aici paradigma salvării, care aparține lui Dumnezeu, chiar dacă oamenii uită șirul lung de înaintași. În fond, nimeni nu vine singur pe Pământ, deși se întoarce-n țărâna lui, contra uitării este memoria acesteia.

Comunicarea între oameni, comunicarea între om și Creație, într-un Univers de unică folosință, se face pe căi nebănuite, ecoul poate fi „mai înfricoșător decât strigătul din care a țâșnit”... O remarcă dureros de adevărată. Dumnezeu strigă la o margine de Univers, omul se cutremură la cealaltă... Deși mesajul este sugerat, fără unele detalii concrete, el cuprinde răspunsul pe care îl primește cititorul la cuvintele poetului aflat în starea maximă a receptării mesajului...

Libertatea absolută, libertatea visată este greu de accesat. Poetul afirmă, privind la oamenii care se zbat între gratiile istoriei: „ei sunt dinainte de a se naște/ condamnați la moarte prin înfometare/ în temnița libertății/ din ce în ce mai neîncăpătoare” (p.30). Libertatea fabricată de om nu este una autentică...

Tăcerea biruie timpurile, există o tăcere eternă în care mesajul pare mai acut decât orice dialog: „pe piatră/ e tăcerea/ în tăcere/ glasul lui Dumnezeu” (p.40).

Aceste versuri scurte, poemul minim practicat de Octavian Doclin și alți poeți ai tăcerilor

(continuare în pag. 34)

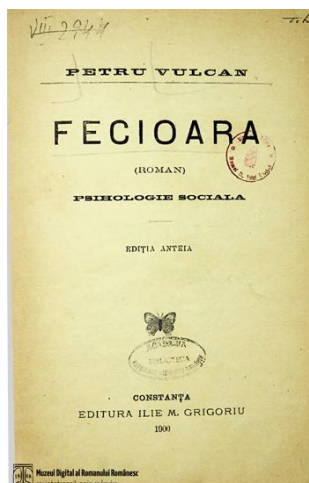
Elisabeta DRĂGHICI

Un tur virtual printre cărțile Muzeului Digital al Romanului Românesc

Dacă până acum câțiva ani nu ne puteam imagina o lectură de carte decât ținând volumul în mână și „trăind” foșnetul filelor cărții (sunet pe care l-am regăsit și la site-ul revistei vrâncene Oglinda literară, creând senzația că răsfoiești în realitatea publicația) iată că astăzi putem citi unele romane publicate cu foarte mult timp în urmă în format digital. Muzeul Digital al Romanului Românesc oferă cititorilor pasionați de romane posibilitatea de a face acest lucru de oriunde (acasă, la birou, într-o sală de așteptare, din altă țară etc.) cu condiția de a avea acces la internet. Este un muzeu inedit al cărții căci îți este permis să ajungi la conținutul acesteia (cu câteva excepții pentru care trebuie să soliciți acordul, fiind permis accesul la conținut în scopul cercetării). În ciuda acestui mic aspect constrângător, colecția de roman românesc vechi este de apreciat și cu atât mai mult de explorat.

Continui prezentarea bibliotecii digitale a Muzeului Digital al Romanului Românesc menționând că are trei secțiuni. Prima secțiune este numită: *Romane publicate în ediție princeps în secolul al XIX-lea*, și este cea mai bogată în exemplare de carte, cu un conținut de 146 de romane. Ceea ce consider a fi impresionant este posibilitatea de a citi romanele românești publicate în secolul al XIX-lea, la prima lor publicare (princeps). Doritorii de a pătrunde în începuturile românești ale romanului național, de a cunoaște scrierile autorilor acelor vremuri au posibilitatea de a face acest lucru fără a mai fi nevoie să solicite aceste cărți din fondurile vechi prin deplasare la sediul bibliotecilor. Cărțile sunt disponibile în ordine cronologică a apariției lor, cea mai veche carte fiind publicată în 1844¹ (autor D.F.B, titlul cărții fiind „Elvira sau amorul fără de sfârșit”, tipărit de Tipografia lui Ios. Kopainig), iar ultima digitizată și disponibilă online fiind apărută în anul 1900 (autor Petru Vulcan, romanul intitulat „Fecioara”, apărut la Constanța editura Ilie M. Grigoriu).

Potențialul cititor se va afla în fața a două situații: una în care cu un simplu click deschide cartea (pdf-ul) și își începe călătoria prin intermediul frazelor ticluite de autor (poate că cititorul tânăr are nevoie de răbdare, căci unele cărți, mai ales cele din perioada timpurie a secolului al XIX-lea sunt scrise în alfabetul de tranziție, iar celelalte poartă amprenta comunicării perioadei respective) și poate citi integral cartea; cea de a doua situație, în care, așa cum am spus mai sus trebuie solicitat un acord pentru a avea acces la conținut (aceste

Sursa imaginilor: Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Daiana Gărdan, Emanuel Modoc, David Morariu, Teodora Susarencu, Radu Vancu, Dragoș Varga. *Muzeul Digital al Romanului Românesc: secolul al XIX-lea*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2019. <https://revistatransilvania.ro/mdrr>

cărți au menționat sub ele textul: „Roman digitizat cu sprijinul Bibliotecii Academiei Române. Textul integral este disponibil doar la cerere, în scopuri de cercetare”).

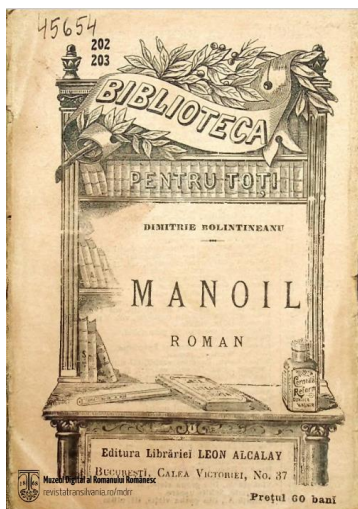
Cea de a doua secțiune se numește: *Romane publicate în foileton în secolul al XIX-lea și în ediție princeps în secolul al XX-lea* și conține 13 publicații. Nu le voi enumera pe toate, căci vreau să las bucuria cititorilor de a le descoperi pe site-ul muzeului, dar voi menționa acum câțiva autori ai unor romane publicate în foileton și oferite publicului secolului XXI în format digitizat: Dimitrie Bolintineanu, Alecu Cantacuzino, Radu Ionescu, B.P. Hașdeu, V. Alecsandri, Iulia Hașdeu, Duiliu Zamfirescu, Al. Macedonski, Ioan Slavici, Alexandru Antemireanu.

A treia secțiune a muzeului digital este intitulată *Mostre de romane publicate în foileton în secolul al XIX-lea*, cu un conținut de 8 exemplare și anume: „Jurnalul pentru toți” – publicație ilustrată de D. Emanuel Arghiropol; un extras din „Revista contemporană” cu textul lui Pantazi Ghica „Marele vister Cândescu – navelă istorică”, 1873; romanul „Trandafir” autor N. Andriescu Bogdan, publicat în „Cabinet de lectură”, sau alte mostre ale romanelor lui E. Lupu („Frații Lupu” și „Gambuzino sau căutătorii de aur” publicate în 1891) și Zamfir Arbore (cu romanele „Diamantul pierdut”, „Istoria unui român în America” și „Psylla”, publicate în 1893).

Cei care doresc să aprofundeze cunoașterea despre această acțiune de digitizare a cărții pot citi cele patru articole cuprinse la secțiunea *Articolele din dosarul dedicat de Revista Transilvania proiectului*.

Cu această scurtă prezentare a unui muzeu al romanului românesc ce se constituie în același timp și într-o valoroasă bibliotecă digitală, cu acces larg oricărui doritor de cunoaștere, fie ca autodidact, fie aflat într-un proces de formare (instruire) în domeniul literaturii române ori cu aplecării spre documentare și cercetare, sper să fi stârnit dorința de a „călători” într-o lume greu accesibilă altă dată. Lectură plăcută!

(continuare în pag. 33)

Sursa imaginii: Baghiu Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Daiana Gârdan, Emanuel Modoc, David Morariu, Teodora Susarenco, Radu Vancu, Dragoș Varga. Muzeul Digital al Romanului Românesc: secolul al XIX-lea. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2019. <https://revistatransilvania.ro/mdrr>

¹ Pe coperta romanului este trecut anul 1845, dar site-ul Muzeului Digital al Romanului Românesc menționează anul 1844.

Webgrafie:

1. Muzeul Digital al Romanului Românesc, <https://revistatransilvania.ro/mdrr/>. Accesat în perioada 20-24 ianuarie 2023

2. Arhiva: Baghiu Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Daiana Gârdan, Emanuel Modoc, David Morariu, Teodora Susarenco, Radu Vancu, Dragoș Varga. Muzeul Digital al Romanului Românesc: secolul al XIX-lea. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2019. <https://revistatransilvania.ro/mdrr/>. Accesat în perioada 20-24 ianuarie 2023

(urmare din pag. 32)

asurzitoare, exprimă, condensat, paradigma existenței umane. Cuvântul care este divin, păstrat de la Început... Versurile nu intră în categoria poeziei religioase, dar exprimă adevărul trăit și asta îl apropie pe poet de har și matrice...

Căutările poetului, ale omului în fața infinitului și a diverselor posibilități, îl duc pe acesta în **Centrul Lumii**. Fiecare are acest privilegiu, are un loc aparte și se situează în Centrul Lumii. De aici, toate lucrurile sunt posibile: „nu sunt în est/ și nici în vest/ nu sunt în nord/ și nu în sud/ unde mă aflu eu/ oriunde mă voi afla/ sunt și voi fi/ în centrul lumii/ din care se răsfrâng/ punctele cardinale (p.59). Este o dimensiune a artei naive, dar profunde. Geografia are misterele ei și presupune o deschidere spre alte dimensiuni.

Numele omului îi definește esența. Când nu te mai strigă/ alungă/ mângâie/ insultă/ cheamă omul pe numele lui, abandonul este posibil, inclusiv abandonul personal, căderea în singurătate. Explicația: „numele meu are forma chipului meu/ numele meu are greutatea crucii mele/ tot

ce sunt încape în numele meu” (p.108). Tragic și optimist, trăind în singurătatea poemului, dar racordat la freamătul lumii, poetul se autodefinește prin ceea ce-l caracterizează: numele, mai presus de lepădare.

Misterul unei seri în Centrul Lumii, arată diferențele: „în fiecare râu/ în fiecare ochi de apă/ în fiecare bălțuță/ chiar și-n urma de ciută/ din care bea mierla/ se așează luna fără să coboare/ se împarte fără să se împartă/ la fel în fiecare suflet/ Dumnezeu (p.97). De observat plasarea în spațiu a poemului, simetric, urcă și coboară, cuvintele sunt ramuri ale po(e)mului, Dumnezeu e numele singur, pur, neîmpărțit, egal în sine și cu restul Creației, despărțit de ea și aflat în fiecare suflet.

Contextul în care rezistă versurile este dominat de natură, anotimpuri eterne, misterul existenței, prezența divină, foamea după eternitate, poezia care modelează fiecare clipă. Cartea demonstrează capacitatea lui Nicolae Crepcia de a depăși limitele liricii sale și, totodată, de a conserva materia fină din poemele sale.

Evaziv și esențializat, versul încapsulează trăirile unui poet care și-a acceptat menirea. Poezia afectează ființa umană, poetul devine captiv poemului pe care l-a transmis mai departe ca pe un mesaj prins în sticla cuvintelor: „din coasta mea/ modelez poemul/ și el/ mă va duce/ la pierzanie” (p.18).

Editura Rafet a acordat un premiu pentru poezie, poetul rămând pîtit în versurile sale până la dispariție. Poate fi recunoscut după semnele particulare, dacă cititorul este atent la textul și contextul liric, la muzicalitatea interioară a cuvintelor care se leagă într-un timp al sincerității și tăcerii asurzitoare.

*Nicolae Crepcia, *Semne particulare*, versuri, 109 pagini, Editura Rafet, 2022.

** Nicolae Crepcia, scriitor, membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Alba-Hunedoara. Data și locul nașterii: 16 februarie 1952, localitatea Brotuna, județul Hunedoara. Locuiește în comuna Vața de Jos, satul Brotuna, județul Hunedoara. Debut literar: „Tribuna”, 1974. Debut editorial: *Pe umărul lui Rimbaud*, Edit. Călăuza, 1996.

Alte cărți publicate: *Între iarnă și somn*, Edit. Călăuza, 1998; *Îngenuncheat în lacrimă*, Edit. Corvin, 2000; *Elegii provinciale*, Edit. Biblio 4 You, 2003; *Scrisorile de la Brotuna*, Edit. Danimar, 2004; *Durerea ca fericire*, Edit. Danimar, 2005; *Halucinațiile unui hoinar singuratic*, Edit. Danimar, 2005; *În intimitatea frigului*, Edit. Danimar, 2006; *Spovedaniile Ianului*, Edit. Gligor Hașa, 2011 etc.

Referințe critice: Răzvan Codrescu, Sabin Selagea, D. Enache, Dumitru Hurubă, Miron Țic, Petrică Birău, Eugen Evu, Gligor Hașa, Adrian Botez, Ioan Evu, Marioara Aslău, Constantin Stancu, Ovidiu Vasilescu, Mihai I. Vlad.

***Dumitru Pricop (n.21 mai 1943 – 29 iulie 2007) – profesor, scriitor, jurnalist român, personalitate omagiată de Editura Rafet. Născut la Negriștești, Vrancea. A colaborat la revistele literare cunoscute. A fost interesat de creația populară din Vrancea, atent cu personale care au iubit folclorul și a cules și publicat acest tezaur românesc din Vrancea. Autoportret: „Ceas mai putea acum cerși tăcerii?/ O lacrima,o mare ,un potop?/ A inserat,Dumitru al lui Pricop,/ Tot pruncul orb jertfindu-se-n dureri”.

Adrian George ITOAFĂ

Așezăm pe o farfurie apusul

Așezăm pe o farfurie apusul,
servind mirați ingrediente de viață
așternute pe platoul cu frunze,
remegăm din scoarța copacilor interminabili
și-un zumzet se frânge-n surâsuri plecate pe buze.
Ochii izbândesc să se amestece în azurul cerului,
silabisind octave ce anunță ultima îmbrățișare
oferită la bufetul gustativ,
acolo vegetația ne-a ajuns până la gât.
les ramuri din guri, se amestecă
devenind spaghetti comestibile, deșirate,
le oferim înălțimilor, cerând îndurare nopților reci,
înveliți precum sarmalele-n frunze,
acoperindu-ne, nu am vrea să sfârșim fără a ne dăru
simțurile.
les buricele din flori și ne așează necopți
în măruntaiele neînțelese ale fiecărui copac spovedit
de călugărul orb, ce atinge scoarța rănită.
Astfel, ieșim evitând a produce efectele adverse ale
unor prezicătoare
flămânde, care au uns cu blestem locul facerii noastre,
și ardem din nimic pe un rug, cuprinși de patimi și
trupuri.

Iarna bate la geam cu o perucă multicoloră

Printre ramuri lungi de gene,
iarna bate la geam cu o perucă multicoloră,
o sorcovă a biodiversității
șuieră un colind sfâșiat de o haită de vuiete,
ieșite din curtea crivățului care le ațâță spre mine.
Dau să evit a scoate din buzunare căldura umană
și pașii se sting la vecinii din urmă,
rămași pradă unor dansuri barbare.
Răzbat colinde și zurgălăi pretutindeni, o ceată
de urși bruni acoperă ulița și îmi dau o stare de
neliniște.
Îmi doream să se așterne cu urși albi,
să acopere ograda pentru a hiberna toată iarna.

Două lacrimi

De fapt,
când îmi șopteai,
auzeam florile,
fluturii,
în timp ce infinitul
ne era părtaș,
ne adăuga în spațiul cu puncte
ale existentelor respirații,
și astfel,

aprinși în vârtoarea
pâlniilor întunecate ale
universului,
absorbiți de înălțimi,
devenind două lacrimi
ai unor ochi renegați de aproape,
locuim în condense atracții.
Urmăresc fără încetare
șoaptele tale,
și gravitez pe orbită
într-un spațiu imens,
fără nume.

Florile decedate

Cărări scrise de mână
mă determină să sap cu ochii
în adâncul pașilor de cârțiță ce au curmat
așteptările înfloritelor vise.
La doi pași de mine,
În portbagaj, erau florile acoperite
de un sicriu transparent,
o folie ce nu permitea
să emane mirosuri.
Au fost refuzate de iubită,
pentru că erau albe,
și nu rezonau.
Le-am luat în brațe și purtat
spre pământul părinte
ce și-a deschis brațul solem,
în timp ce am îndesat lacrimi,
amintind despre mine.
Nu mă supăr pe tine,
florile ne-au separat
sentimentele.

Îmi spuneai!

Mi s-au aprins călcâiele
și mă doare că nu plouă
cu tine pe buze, cât să rodesc dimineața
cu-n zâmbet.
Văd păsări ciripind sătule de noi,
și ne-am amestecat în trilirii,
rătăcind în depărtări neștiute.
Mă voi întoarce, îmi spuneai!

Vino cu versul

Vino cu versul,
să pot deveni personajul
scrierilor tale.
Dintr-o dată,
îți sunt bărbatul visat,
imaginat,
ori vântul ce te cuprinde,
alteori strigătul ce nu l-ai uitat,
pacea sau dorul,
și înainte de lacrimi,
simți-vei durerea neîmplinirii.
Dar, mă întreb, cum pot răni,
sărutându-te?

Andrei PARASCHIVESCU

A fi născut

A fi
sau a nu fi
născut.
Aceasta e
întrebarea.

A fi
sau a nu fi
mort.
Aceasta e *cealaltă*
întrebare.

Întreb-
are?

Viul
moare.

Mortul
nu trăiește.

Viul
se naște
trăiește

și
moare.

A fi născut
sau a nu
fi.
Aceasta e
întrebarea.

(întrebare care supără)

A fi mort
sau a nu
fi.
Aceasta e *cealaltă*
întrebare.
Moartea
aceasta *nu e*
întrebarea.

Moartea
lui Ivan.

«Moartea
lui Ivan Ilici»

da, asta e :
«Moartea
nu e!»

da, asta e:
neantul
pentru tot

si, mai ales,
pentru oricine.

Ba nu!
Neantul,
ca și moartea,
nu poate fi
însărcinat
nu dă
naștere
fiindcă nu e
nimic
prinde
prin de-
finiție
si prin de-
fini-
ție.

Atunci fie ca
viața
să trăiască: ea este
vie
vitală
ea este
sui
generis
ea curge
sau mai degrabă de-
curge
din flux
din potop
din josul
valului
val
de
adânc

viața
e o energie
de Dragoste
DRAG
si vita
vitală

Viața
Moartea
ne reîn-
torc
la noi-
înșine
sine
si
da, da!

chiar dacă
nu vrem.

Ella LEYNARD

Gândire

Este ca și cum lumea nu s-ar mai afla în echilibru dacă mintea nu i-ar construi permanent viitorul, există și gândul asupra ei, însoțitor, merg împreună, și, de fapt, între cele două personaje are loc o permanentă comunicare, dintotdeauna, a adâncurilor fiecăruia.

Apropierea de sens

Saltul nu are calitate decât de circumstanță, ocazional poate fi încercat, în contexte limitate, neaducând nici o înțelegere, salvând o stare de fapt. Drumul se face în ritmul normal al bătăilor inimii, negrăbit, neaccentuate nuanțele, cu privirea atent așezată pe realitatea dezvăluitoare de sens.

Smerenie

Mă aplecasem să adun toate cuvintele furioase ce rămăseseră pe jos, aruncate, le-am găsit atât de grav rănite, încât brusc mi s-a făcut atâta milă de noi, încât m-am uitat mai bine și am adunat toate lacrimile strecurate, neobservate, printre ele.

Cuvintele le voi întoarce pe cealaltă parte și le voi da sensul lor bun, inițial, din lacrimile, uscate între timp, rămăseseră doar boabe mici de sare cristale dure pe care le voi înșira pe fire de mătase și le voi dărui îndrăgostiților pe stradă, la întâmplare, ca ochiul rău să nu le deoache iubirea, cuvintele lor să nu își piardă niciodată sensul inițial, zâmbetele lor să nu devină niciodată lacrimi.

Virtutea timpului

Când aud tăcere în jurul meu, tresar la gândul că timpul însuși tace și îmi oferă un mediu cât mai liniștit pentru a gândi, când nu las neliniștea cuvintelor născându-se să mă absoarbă într-o clipă care pare eternă. Înțelepciunea lui și căutarea mea fac suportabilă trecerea, în clipa liniștită a cuvântului pe care îl auzim, împreună, în același timp, așezându-se pe foaia albă.

Imagine hibernală

Pericolul ca frigul iernii să împrăștie cuvintele este mic, comparativ cu razele soarelui, pe cele împrăștiate pe străzi, vântul le va spulbera în grădinile caselor, unde copiii, cu instinctul lor sigur, le vor folosi ca bază a oamenilor de zăpadă căroro le vor așeza un nas mare și roșu, care să aspire toată minciuna lumii oamenilor, înghețul îi va fi luat acesteia puterea, când ploile primăverilor îi vor topi.

Tăcerea

Acel ultim moment al tăcerii înainte de izbucnirea cuvântului, când ziua dispăre încet, când cortina se va ridica dintr-o clipă în alta. Sunt clipe pe care aș vrea să le prelungesc, să le spun mereu să aștepte clipa următoare, apoi cealaltă, până când ele însele s-ar dumiri brusc că, de fapt, nu au nici un motiv să treacă.

Năluca iernii

Iarna coboară prin pădurile care, pierzându-și frunzele, seamănă atât de bine cu literele uriașe, suple, care se îmbrățișează, prelungindu-se. Îmi uit privirea în admirația lor și crește în mine, brusc, un dor de neînțeles de a mă fi născut vultur, și rămân cu dorul de cea mai înaltă creangă, care, înțepând cerul, îl împinge tot mai sus, în ochiul meu cuibărită privirea vulturului, privindu-ne de sus.

Cuvintele tăcerii

Îmi vorbește tăcerea cu acele cuvinte pe care le păstrează mereu proaspete, pentru a-mi însoți neliniștea pornirii în lume a fiecărei cărți.

Văd zăpada care se pregătește și va coborî pentru ca drumul pe care va porni cartea să fie plin de lumină.

Capătul gândului

Alunec pe el, ca pe un derdeluș alb, subțire ca un fir de mătase transparentă, închid ochii să mă bucur de această călătorie, să o las să mă invadeze, devenind una cu parcursul însuși, să nu mă gândesc, străbătând, la nimic, să nu mai existe gânduri, oboseli, să rămână doar starea unui sentiment care sunt eu însămi, devenind eu însămi.

Constantin BEJENARU-BECO**Electricitate sexuală**

In memoriam *M.M.*
 Dandilocventa, năzuroasă legendară,
 Provocatoare fără-a fi vulgară
 Cu corp-i de liană-cosânzeană
 Și mișcări de langustă-mangustă
 Mulate impecabil pe fustă,
 Tămăduia odinioară bărbații
 De-orice boală prin...electricitate
 Sexuală!

Sete de DUMNEZEU

Astăzi când *întuner*ic mare
 Ete în *Lume*, când trăiesc și asist
 La degradarea morală a *Societății Occidentale*,
 Cândva declarată *CREȘTINĂ*, mi-e sete
 Profundă de *DUMNEZEU* și de *Cuvântul Său*:
 Să se facă *LUMINĂ (FIAT LUX) !...*

Elegie liturgică

Mamă Țară îmi vine să te mănânc
 Și să plâng văzând cum se-ntrec și petrec
 Rând pe rând *Îngerii Lumii Divine*
 Și te-nfășoară ca pe un prunc cu
 Izvoare de-argint, *Munți* de aur, *Codri*
 De platină, diamantin *Cer* și cu
 Colinde creștine lerui-ler să *Te-nLumine*
Întru Mulți Ani cu Zile cât mai senine.
Mamă Țară îmi vine să te mănânc
 Și să plâng...

Neglijabile aging

De când am aflat de *Jonathan*,
 O țestoasă gigant din insula
Sfânta Elena, a împlinit zilele-acestea
 Două sute de ani, îmi doresc
 Să mă molipsesc de *Neglijabile aging*
 (*Îmbătrânire neînsemnată*), însușirea
 Extrem de ciudată prin care
 Unele viețuitoare ajung la o...
 Vârstă foarte înaintată!

Odă României Eterne

Slavă Eternei României,
 Țara de aur, Mama Sfântă
 Unde privighetorile în Grădina
 Maicii Domnului cântă și
 Berzele aduc copiii din binecuvântate
 Galaxii de *DUMNEZEU* care-i încântă cu
 Har și cu pilduitoare Liturghii!

Degetul lui DUMNEZEU

Celor care m-ați crezut că sunt *Născut*,
 Nu făcut ori prefăcut pentru *POEZIE*,
 M-ați tras în piept denigrându-mă pe nedrept
 Și plini de resentimente meschine
 Mi-ați întors spatele la ananghie,
 Stăpânit de gânduri senine vă spun

Doar atât, stav-ar înjurăturile-n gât,
 V-ați străduit să-mi faceți rău
 Doar *Degetul Lui DUMNEZEU*
 A schimbat răul în *Bine*
 Dezamăgindu-mă întru sine!

Elegia Stejarului Crăiesc

Precum o nălucă dorul meu de ducă-n
 Uni(c)Versuri pline de mister zeiesc,
 Mă cuprinde-n vârful *Stejarului Crăiesc*
 Din *Pădurea Letea*-n care astăzi
 Întristat privesc *Codru-albastru*-al
 Fluviului de soare ce se varsă-n *Mare*,
 Sufletu-mi de jale să-*L* tămăduiesc.

Balada celor Trei Tahieni

Miliardele de neuroni
 Din *Creierul Mare*
 Coordonate-n aspic de *Trei Tahioni* din
Creierul Mic mi-au implementat
 Foaia de parcurs la plecare
 Să survolez cuantic-
 Semantic cea mai *Galactică* zare
 CUVÂNTĂTOARE.

Cântec (Din Trup, Inimă și Suflet)

Din *Sufletul* meu
Grănicerul, gândesc *Marea și Cerul*,
 În timp ce privesc *Munții* din
Inima mea, luminați-legănați
 De cea mai palidă-candidă
Stea-Trupul meu, *Temnicerul*.

Balada Fericirii

Frate siamez al *Mântuitorului*
 Port în *Lume* ca pe o
 Grandioasă coroană *Imperială*
Cuantic-Galactică Cerebrală
 Sărăcia-mi lucie aurorală-
Fericirea cea mai banală,
 Curată și binecuvântată cu
Dumnezeiască morală.

Curiozitate Valahă

Motto : „În afară de *Muzică* și *Poezie* totul
 e minciună și vulgaritate”.

Îmboldit de-o *Curiozitate Valahă*
 Ca o filă străveche de letopiseț,
 Un gând mă îndeamnă să mă-ntreb
 Dacă-ntr-*Adevăr Sufletul Omului*
 Are 17 grame de regrete și
 Amintiri făr' de preț,
 Răspunsul nu este,
 Vorba cuiva dintr-un faimos
 Cânt *Vânare de vânt*, ci
Vânare-împuşcare de ...Gând!

Coralia DRĂGAN

Cine spune Eminescu

Cine spune Eminescu
Spune țară, neam, popor,
Glorie și nemurire
Peste vremuri, dulce dor.

Cine spune Eminescu
Spune și Luceafăr sfânt
Ce străluce între aștri
Cât va fi și-acest pământ.

Cine spune Eminescu
Spune doină, spune dor
Despre țara sa iubită
Și-al său neam biruitor.

Cine spune Eminescu
Spune dor de Ipotești
Și de plopii fără număr
Ce așteaptă să-i șoptești.

Cine spune Eminescu
Spune teiul din Copou
Ce în versu-i laudase
Umbrea lui de-atâtea ori.

Cine spune Eminescu
Spune și îndrăgostit;
Veronica-l inspirase,
Sufletul i-a clocotit.

Cine spune Eminescu
Spune zburciom peste ani;
Viaț-ades el și-a trăit-o
Fără de-averi și fără bani.

Cine spune Eminescu
Spune mare trăitor
Pentru țară, națiune
Pentru sacrul său popor.

Luceafărul cel Sfânt

Eminescu e titanul poeziei românești,
E Luceafărul care veghează
La trăirea culturii și limbii strămoșești;
El e frate cu Arghezi, Coșbuc, Labiș,
Baconschi și alți poeți de neam aleși
Ce-au urcat pe culmi de aștri
Tot ce e mai sfânt și românesc

Eminescu e vioară, este liră
Și e muză chiar și-n spini,
E cântare și e șoaptă
Dar și tunet în surghiun
Din spitalul de nebuni.

Eminescu-i națiunea
Pentru care s-a luptat
S-o salveze dintr-aceia
Care doar s-au îmbuibat.

Eminescu-a fost fierbinte
În iubirea pentru neam;
Sufletu-i ardea ca focul
Când versurile-i dedica.

Eminescu-a fost bun frate
Cu orice român cinstit,
Dar și dușman cu ciocoiul
Defăimat în versu-i sfânt.

Eminescu e miracol și e veșnic
Cât va fi și-acest pământ
Unde s-a născut și arde;
E LUCEAFĂRUL cel sfânt !

Speranța

Bate luna-n geam timid,
Noaptea se strecoară-n suflet,
Nu e nimeni prin prejur
C-o luminează cât de mică.

Dar o șoaptă eu percep
Dintr-un unghi al veșniciei,
Ce îmi spune: sunt aici
Pentru tine, pentru mâine.

Daaa-i speranța, o cunosc
E în calea mea de-o viață,
Ea îmi tot șoptește-ades
Că-i nădejde, nu mă lasă.

Zorii mi-i aduce-n prag,
E lumina dimineții;
Risipește de îndat
Tot ce-i trist și mistuiește.

Sufletul mi-e luminat
Și un zâmbet înflorește,
Ochi-mi râd, e-o nouă zi
Dumnezeu chiar mă iubește

Unirea

Unirea este o mare sărbătoare,
Este a nației române floare;
Hora ce-i unește pe români
Dar și stindardul din străbuni.

Unirea nu este pentru-orîșicine
Chiar de-i român în nume;
E pentru inima care tresaltă
Cu toat-a sa ființă deodată.

Unirea este o mare înfrățire
Făcută prin jertă, prin iubire;
E sângele vărsat, iubite frate
S-avem noi azi o țară ca și o cetate.

Unirea e respect pentru străbuni
Care-au unit pe cei cu inimi de români
Și au trasat noi linii la hotare
S-avem noi azi, o ROMÂNIE MARE!

Eugen ONISCU

INIMA STRĂINULUI

Nuvelă-foileton (15)

La un moment dat Elena spuse:

– O prietenă de-a mea la câteva străzi de aici a deschis un mic restaurant, eu doresc să intru puțin este foarte plăcut acolo. Tu te grăbești spre casă?

– Nu, dar nu pot intra pentru că nu am pașaport de vaccinare.

– Ascultă-mă Eusebiu, eu sunt foarte îndatorată față de tine și am să-ți mărturisesc un lucru pe care până acum nu l-am spus nimănui. Ei bine, află că am o prietenă foarte bună care este medic și cu ajutorul ei m-am vaccinat la chiuveță după cum se spune. Așa că dacă vei avea nevoie de pașaportul verde pentru a lucra, eu pot să te ajut. În curând nu se va mai putea munci și trăi în societate fără pașaportul verde.

– Nu doresc să fac așa ceva mai ales după cum am auzit astfel de abateri se pedepsec penal.

– Eusebiu, hai să fim cu picioarele pe pământ, chiar nu vrei să te trezești deloc unde este nevasta ta acum dacă a dorit să facă lucrurile corect? Și câți ca ea au murit în toată lumea, iar despre toți acești oameni nu se spune decât foarte puțin sau se ascund de mass-media aceste tragedii. Și mulți alții au rămas cu efecte secundare groaznice pe viață. Apoi Gigi Becali îi roagă pe guvernanți să-l lase să producă tratamente alternative și nu îl lasă, și de aici reise și mai bine toată politica asta mârșavă a lor cu vaccinurile ce trebuie făcute pentru că reprezintă soluția cea mai eficientă. Totul nu este decât o afacere pentru ca unii să se îmbogățească, despre asta este vaccinarea. Iar tu vrei să fii corect în fața unui astfel de sistem? Greșești foarte mult. În schimb eu nu voi lăsa să îmi distrugă viața. Ce crezi că sunt atât de naivă să nu îmi dau seama de tot jocul lor meschin?

– În parte ai dreptate.

– Nu în parte ci în totalitate am dreptate, spuse Elena în ochii căreia se aprinse o luminiță de indignare.

Eusebiu tăcu. Merseră câteva minute în tăcere. Apoi Elena rupse tăcerea:

– Mă tot gândesc la noi și la întâlnirea noastră de acum doi ani, la faptul că ne întâlnim din nou acum ca doi oameni liberi ce au trecut fiecare prin câte o dramă. Și îți spun că destinul ne unește din nou, nu crezi?

– Nu știu ce aş putea să zic în această privință.

– Eu am ferma convingere că destinul ne unește din nou și nu voi mai face greșeala de acum doi ani în urmă să te resping, ci îți spun că mâine ești invitat la mine acasă pentru a cina cu mine și fata mea, ești doar salvatorul ei. Ce zici accepți?

– Elena eu nu mai sunt omul de acum doi ani în urmă, m-am schimbat mult înțelege-mă.

– Am înțeles de la Cristina că acum practici credința creștină și ești atras de Dumnezeu. Ei bine, să știi că și

eu am o credință și îi admir pe bărbații ce vor să trăiască după anumite principii biblice, așa că în această privință nu văd nici un inconvenient.

– Nu sunt pregătit acum pentru a începe o relație pentru că am suferit mult după pierderea soției mele, am nevoie de timp nu pot așa deodată să încep o altă relație.

– Te înțeleg dar să știi că cei morți, morți rămân, iar noi trebuie să trăim Eusebiu și să ne bucurăm de viață chiar și în circumstanțele grele pe care le avem datorită pandemiei. Iar de unul singur nu vei reuși să depășești tot ce s-a acumulat în sufletul tău, ai nevoie de cineva care să te ajute. O femeie în viața ta îți va alina durerile și apoi eu nu sunt chiar o necunoscută pentru tine, sau poate că ești supărat pe mine pentru că acum doi ani te-am refuzat, atunci îmi cer iertare Eusebiu.

– Nu ai de ce să-ți ceri iertare pentru că ai ales ce ai considerat atunci că ar fi mai bine pentru tine, și îmi pare rău că totul ți-a ieșit rău. Acum dacă între noi doi ar putea să fie ceva...

Eusebiu se opri pentru că Elena îi prinse mâna sa rece, simți în palma sa mâna ei caldă, a unei femei singure și dorința ei de-al avea ca partener de viață. Se priviră în ochi și văzu în ochii ei o strălucire ce îi făceau și mai frumoși ochii ei negri. Își desprinse ușor mâna din a ei și spuse:

– Scuză-mă Elena dar încă nu pot, mă simt încă atât de prizonier trecutului meu.

– Te înțeleg Eusebiu, adevărul este că prea m-am grăbit să interpretez eu după mintea mea reîntâlnirea noastră, ai dreptate să lăsăm timpul să le așeze pe toate. Dar te rog, invitația la cină rămâne valabilă, vino la noi pentru ai face o bucurie fetei mele ce acum este o adevărată domnișoară, își amintește de tine ca de binefăcătorul ei. Și nu mâine căci este miercuri și sunt ocupată, ci duminică pentru că voi fi liberă, deci așa rămâne.

– Bine voi veni duminică la cină. Acum trebuie să ne despărțim, vreau să mă întorc acasă să fiu singur cu propriile mele gânduri pentru că reîntâlnirea noastră mi-a răvășit sufletul.

– Da, te înțeleg rămâi cu bine Eusebiu și încă odată mulțumesc pentru tot binele pe care ni l-ai făcut.

Eusebiu se despărți în acea seară de Elena foarte zbuclumiat, încercând să înțeleagă cumva atitudinea și cuvintele ei atât de schimbate. Se frământă mult timp în noapte până ce reuși să adoarmă. A doua zi spre seară la apusul soarelui, se duse pe faleza orașului pentru a medita puțin și a încerca să-și facă puțină ordine în gândurile sale. Faleza la orele serii era locul său preferat unde venea pentru a admira apele Dunării și a medita. În acea seară pășea îngândurat pe faleza aproape pustie. Un vas mare își anunța sosirea în port, sirena suna prelung în apropierea falezei, ambarcațiuni mai mici ancorate pe acolo se legănau mișcate de valuri. La celălalt mal al Dunării învăluit în razele aurii ale apusului era satul de pescari îmbrăcat în veșmintele toamnei, se vedeau și oameni ce mișunau pe acolo și bărci de lemn acostate la mal. Razele roșiatice ale soarelui la

(continuare în pag. 42)

apus continuau să se răsfrângă peste sat și să se oglingdească în apele Dunării.

Eusebiu surâse în fața aceluia peisaj frumos și îi păru rău că nu avea talentul mamei sale la pictură pentru că iar fi plăcut să picteze acel țărâm îndepărtat și învăluit în razele soarelui la apus. „Oare ce este mai bine să fac acum, să mă reîntorc în occident sau să rămân în România cu ai mei? Însă ar trebui să țin cont în luarea unei decizii că occidentul a devenit un loc unde drepturile și libertățile omului sunt tot mai mult călcate în picioare. Poate că de moment ar trebui să rămân pentru că în ultimul timp am trecut prin atâtea și bune și rele, încât am nevoie ca să meditez puțin și să mă liniștesc pentru că am fost prea zbuciumat. În ultimul timp am trăit prea intens descoperind multe lucruri noi și atât de tainice pentru mulți oameni cum ar fi de exemplu, cunoașterea lui Dumnezeu. Da, ar trebui să explorez din plin acest orizont al cunoașterii divine și să caut să-i cer încă odată lui Dumnezeu iertare pentru păcatul răzvrătirii mele. În ceea ce privește posibilitatea ca între mine și Elena să începă ceva, de moment nu mă pot pronunța pentru că așa cum a spus și ea, timpul le va așeza pe toate la locul lor și mai ales după cum va fi voia lui Dumnezeu. Încă mă simt prea legat de Sefora cu toate că a murit, nu pot acum să încep din nou cu o altă femeie, deși trebuie să recunosc că apariția Elenei în viața mea m-a zbuciumat destul de tare. De moment însă am nevoie să trăiesc din nou cu bucurie și să-L caut pe Dumnezeu, simt că asta trebuie să primeze acum în viața mea pentru că timpurile sunt extrem de grele.” După ce monologă astfel Eusebiu porni de-a lungul falezei îngândurat dar cu inima înviorată de speranța că chiar și în acele condiții sumbre alături de Dumnezeu se putea răzbi prin negurile vremurilor ce cu toții le străbăteau.

În următorul an, Eusebiu avea să se căsătorească cu Elena și să înceapă o viață nouă, rămânând în orașul său natal.

La început noua viață pe care Eusebiu o începu alături de Elena fu minunată. Se mută în casa părintească a Elenei, unde împreună cu ei mai locuia mama și fata Elenei. Eusebiu căuta să se poarte exemplar cu soacra sa și în mod special cu Felicia care îl trata cu respect pentru că în trecut o ajutase cu bani pentru operația ei. Încă de la început Eusebiu observase că Felicia era inteligentă și foarte sensibilă, deși îi era recunoscătoare pentru că o ajutase îl privea cu spaimă văzând în El un intrus ce intrase în intimitatea vieții ei pe care și-o trăia alături de mama și bunica ei. Felicia era o fire total opusă mamei ei. Îi plăcea foarte mult literatura și în mod special îl citea în acea perioadă pe Dickens, iar pentru a putea intra în universul ei și a se împrieteni cu ea se apucă să citească și el din marele scriitor englez. Ba mai mult de atât cu ocazia zilei ei de naștere îi oferii cadou o ediție completă a operelor lui Dickens, și văzu că acel cadou îi produse o mare bucurie.

Mama Elenei era o bătrână suferindă de o boală cardiacă care își trăia viața bucurându-se de nepoata și fiica ei. Pe Eusebiu îl privea cu admirație și îl trata cu bunăvoință datorită faptei bune pe care acesta o făcuse în trecut față de nepoata ei. În tot acel timp Eusebiu nu încetase deși se însurase din nou să nu stea de câte ori avea prilejul cu tatăl său care rămăsese singur în casa lor. Vlad plecase înpoi în Spania la lucru, iar Alin cu

familia sa locuia în casa nouă pe care și-o construise. De aceea bătrânul se plângea de singurătate și că își trăiește bătrânețea singur și că copiii săi nu au mai mult timp pentru el. Eusebiu începu munca în șantierul naval alături de fratele său Alin.

Totul era nou și minunat pentru el, lucra în România printre oameni ce unii dintre ei avuseseră parte de ani de emigrare. Pe zi ce trecea muncind între acei oameni căuta să se comporte cu altruism și cu timpul ajunsese să fie stimat de unii colegi de muncă. Într-una din zile primi un telefon de la mătușa sa prin care îl anunța că unchiul său Costea era pe moarte și că dorea să-l vadă. Plecă la casa unchiului său animat de dorința de ai împărtăși încă o dată lui Costea vestea bună a mântuirii. Pentru că Eusebiu după toate întâmplările dramatice pe care le trăise la Berlin și în urma discuțiilor cu Marcu prin prisma căruia îl cunoscuse pe Dumnezeu, devenise un ucenic al lui Hristos. Iar acasă se simțea ca un înstrăinat ce revenise între ai săi căutând un nou început.

Pe Costea îl găsi foarte slăbit de boală.

- Îți mulțumesc Eusebiu că ai venit, spuse Costea surâzând slab.

- Și eu mă bucur să te revăd...

- Mă apropii de clipa morții și totul este atât de înfricoșător...

Eusebiu începu pe cât îi fu posibil să-i spună cuvinte de speranță, dar totul se soldă cu un refuz total din partea lui Costea de a accepta vestea bună a mântuirii. Iar după câteva zile Costea muri. În tot timpul cât participă la înmormântarea unchiului său, Eusebiu privi îndelung chipul acestuia a cărei față acoperită de paloarea morții reflecta toată acea împotrivire și rezistență în fața iubirii lui Dumnezeu. Și îi păru rău că unchiul său murise cu inima împietrită.

De la început viața lui Eusebiu alături de Elena, deși frumoasă în parte uneori era umbrată de anumite ieșiri ale Elenei care în anumite circumstanțe dorea ca totul să se facă doar cum ea voia. Eusebiu era foarte tolerant cu ea și căuta pe cât era posibil să nu o supere. Dar nu întotdeauna reușea să suporte tot comportamentul ei impulsiv cu calmitate. Odată în timpul unei discuții după ce ea îi replică ceva foarte tăios, el îi spuse:

- Nu crezi că ar trebui să dai dovadă de mai mult rafinament, ești doar o persoană cultă!

- Ce, cum îndrăznești? Nu cumva ai făcut pe blânda până acum și începi să-ți scoți colții!

- Poate că ar trebui să fii și tu puțin mai supusă sub puterea bărbatului tău.

- Ascultă, tu dacă citești Biblia și o înțelegi așa cum poți, ai impresia că timpurile patriarhale sunt de actualitate. Ei bine eu îți spun că nu, sau dus demult. Și nu uita un lucru, că prin căsătoria cu mine ai urcat și tu pe o treaptă mai înaltă în societate, de aceea ai face bine să te cizelezi mai mult și să nu încerci să te impui ca bărbat în fața mea pentru că nu ai nici o șansă.

Eusebiu pentru câteva clipe rămase în tăcere pentru că aveau doar puțin timp de când erau căsătoriți și era prima lor ceartă ce izbucnise între ei.

(continuare în pag. 43)

Își dădu seama că trebuia să se abțină pentru că mânia Elenei de obicei trecea ca un foc de paie și apoi își cerea scuze de la toți cei pe care îi jignise. Însă în acea ocazie nu putu să se abțină și făcu marea gafă să toarne gaz pe foc în loc de apă.

- Elena, tu ai nevoie să citești și să recitești învățăturile biblice pentru ca să înveți să-ți controlezi temperamentul tău impulsiv.

- Cum îndrăznești tu să-mi faci mie morală în casa mea? Și apoi îți sunt superioară ca educație și dacă m-am măritat cu tine am făcut-o și pentru a te cizela, dar se pare că vrei să trăiești așa cum tu totdeauna ai trăit ca un om de rând ce nu are mari aspirații în viață. De aceea îți zic, bagă-ți bine mințile în cap și nu căuta să mă înveți pe mine cum să-mi trăiesc viața, ai grijă că te încumeți cam mult.

În acele clipe Eusebiu își aduse aminte de caracterul plin de rafinament și blândețe pe care îl avusese Sefora și cum în lunile cât fusese căsătorit cu ea până la moartea ei nu avuseseră nici o ceartă. Acea amintire îl determină să izbucnească:

- Ai nevoie de rafinament Elena, pentru că în ciuda calităților tale ai o hibă în ființa ta și anume, comportamentul tău impulsiv ce te trage în jos...

- Cum îndrăznești tu la mine în casă să-mi dai lecții, cine te crezi?

- Sunt un om care în circumstanțe grele a învățat lucruri minunate, de aceea experiența mea de viață mă califică pentru a-ți da aceste lecții și a-ți spune că greșești.

- Eusebiu, tu nu ești în măsură să faci așa ceva, cu cine îți închipui că stai de vorbă. Chiar acum cere-ți iertare și revizuieste-ți comportamentul...

- Nu eu trebuie să-mi cer iertare ci tu și mai ales trebuie să-ți cizelezi temperamentul...

- Nici un cuvânt mai mult, ce ai impresia că vei face pe moralistul cu mine, tu chiar nu înțelegi că nu ești în măsură să-mi dai mie lecții? Și ascultă-mă bine ori te supui mie în totului tot ori ne despărțim.

Eusebiu rămase ca consternat dându-și seama că împinsese lucrurile prea departe. Se gândi să-și ceară iertare dar își dădu seama că ar fi fost din partea lui un act de slăbiciune și Elena nu ar mai învăța nimic și ar fi rămas mereu cu ieșirile ei necontrolate.

- Nu eu trebuie să-mi cer iertare, ci tu Elena pentru că în aceste momente nu mă respecti ca bărbat al tău.

Elena se albi la față, ba chiar începu să tremure și izbucni:

- Leși afară din casa mea, dispari și din viața mea nenorocitul cine te crezi?

- Nu îmi vorbi așa pentru că nu sunt copilul tău ci bărbatul tău...

- Eusebiu strângeți lucrurile și pleacă de la mine din casă...

Eusebiu tăcu și în acea seară se mută de acolo. După ce se instalează în casa sa părintească căută să-l liniștească pe tatăl său spunându-i că între el și Elena era doar o mică neînțelegere care se va rezolva. Nu putea să-i spună bătrânului că Elena îl jignise destul de tare și nu îi acordase respectul convenit ca soț al ei. De asemenea Alin și Cristina rămaseră foarte surprinși de toată acea întorsătură a lucrurilor, iar Cristina află de la Elena că Eusebiu se comportase dur cu ea și că nu se putea

conviețui cu el pentru că avea un caracter imposibil pe care și-l formase în urma vieții sale dramatice pe care o trăise și ea încercase pe cât îi stătuse în putință să-l modeleze dar el nu se lăsase cizelat și învățat.

Într-o zi la muncă fiind în pauză pe când era doar cu Alin, Eusebiu îi mărturisi totul. Alin după ce îl ascultă cu atenție zise:

- Tu ai avut mare răbdare cu ea, eu în locul tău cred că nu m-aș fi lăsat așa, cel puțin i-aș fi dat unele replici mult mai usturătoare. De mult am observat că Elena are un comportament foarte impulsiv, deși nu neg faptul că este o femeie cu mari calități.

- Crezi că aș putea să mă mai reconcilies cu ea?

- Da, dar nu după cum ea vrea. Din câte am înțeles i-a spus Cristinei că te așteaptă să te întorci la ea și să-ți ceri iertare. Însă eu te sfătuiesc să nu procedezi așa pentru că dacă vei face așa toată viața te va călca în picioare și va trebui ca mereu să fii la picioarele ei. Trebuie să o determini să vină ea la tine și să-și ceară iertare. Ea este cea care are nevoie să învețe să te respecte și nu să te trateze după cum îi convine ei.

- Da, ai dreptate, tot așa gândesc și eu.

(Va urma)

A doua ediție a Salonului de Carte „Libris” La Tecuci

Marti, 7 februarie 2023, Sala „Alexandru Mironescu” a Casei de Cultură a municipiului Tecuci a găzduit cea de a doua ediție a Salonului de carte – „Libris 2023”.

În sală erau frumos expuse lucrările apărute în anul 2022 ale autorilor tecuceni și din împrejurimi alături de fotografiile acestora. Erau prezentate cărți semnate de Daniel Bradea, Viorel Burlacu, Gelu Ciorici-Șipote, Vasile Ghica, Mihaela Gudană. Vasile Sevastre Ghican, Marin Mârza, Isabela Monica Manole, Ionel Necula, Ghiță Nazare, Constantin Oancă, Virgil Pavel, Doru Scărlătescu, Eleonora Stamate, Ramona Sonu, dar și publicații precum „Tecuciul literar-artistic”, revista „Jurnalul nostru” – care apare la CNCH având în colegiul onorific pe distinșii profesori Vladimir Radu și Viorel Burlacu iar editor coordonator pe apreciata profesoară Ana Mazilu, revista „Muguri de cuvânt” – a Bibliotecii „Ștefan Petică” din Tecuci, revista „Emoții de licean” a CNAE, revista „Gânduri” – a Școlii gimnaziale „Dimitrie Sturdza” și altele.

Manifestarea a fost deschisă de managerul Casei de Cultură, Cristian Gabriel Călugăru, cel care a făcut o scurtă prezentare a evenimentului, dar și a celor 22 de autori care și-au prezentat aici cărțile realizate în anul 2022, aducând în special aprecieri cărții realizate de cercetătorul în istoria locală Daniel Bradea, respectiv cartea dedicată activității Casei de Cultură în perioada 1953-2013, instituția având acum peste 70 de ani de existență.

În continuare, metodistul Casei de Cultură - poetul Dan Viță vorbește la început despre cărțile expuse subliniind în special legătura dintre autor, editor și carte. Se oprește

la a explica valoarea și importanța ISBN-ului spunând că editarea unei cărți reprezintă un echipament complex, străbătând laturi economice și financiare. Remarcă în public și prezența reprezentanților Editurii „Graphotek” Tecuci, apreciind valoarea și importanța acestuia. În continuare, ne vorbește de o altă editură cu foarte mari realizări, respectiv Editura Boem@, pe care o consideră, la ora actuală, cea mai de prestigiu editură gălățeană prin cele peste o mie de titluri apărute aici. Subliniază și importanța revistei Boem@ - care se află acum în al XIV-lea an de existență, respectiv la nr. 168, revista apărând lunar online și printată la trei luni. Avem acum, continuă vorbitorul, bucuria și plăcerea de a-l avea aici, alături de noi, pe poetul, eseistul și prozatorul Petre Rău, fondatorul acestei publicații pe care îl invităm să ne spună câteva cuvinte.

Scriitorul tecucean/gălățean Petre Rău începe prin a mulțumi organizatorilor pentru invitația primită și continuă spunând că Editura Boem@ este continuatoarea editurii InfoRapArt care a apărut în anul 2007, având peste o mie de titluri scoase de sub tipar ajungând chiar și la câte o sută de lucrări anual. Este o editură foarte bine cotate pe plan local, județean și chiar național. Mă bucur că am publicat și lucrări a 13 autori tecuceni, cu cele 23 de cărți realizate de aceștia. Remarcă totuși din aceste cărți, pe cele semnate de Constantin Oancă, Ovid Caledoniu, Dionisie Duma, Virgil și Lidia Pavel și mulți alții. Din aceste publicații, 11 cărți au obținut și numeroase premii. Scriitorul Petre Rău apreciază colaborarea cu scriitorii tecuceni, care pentru el reprezintă o mare onoare și o deosebită plăcere. Ne amintește apoi și de existența cenaclului literar gălățean „Noduri și semne”, unde s-au remarcat scriitorii ca A.G. Secară și, mai ales, regretatul jurnalist Victor Cilincă. În continuare ne prezintă cu mare bucurie primul număr al revistei apărut în anul 2009 și apoi ultimul număr apărut, respectiv cel ce acoperă perioada trim. IV 2022. Încheie, aducând mulțumiri Casei de Cultură pentru această frumoasă și reușită organizare.

În continuare a luat cuvântul prof. Vladimir Radu, din partea C.L. Tecuci, începând prin a aduce mulțumiri Casei de Cultură pentru organizarea acestui salon, la prima ediție de anul trecut, având dubii în ceea ce privește continuarea acestuia, dar iată că s-a realizat și sperăm în continuitatea proiectului. Ne vorbește în continuare de importanța cărților și aduce în

(continuare în pag. 44)

prim plan nemuritoarele cuvinte ale marelui Arghezi „Car-te frumoasă, cinste cui te-a scris”. Vorbitorul aduce mulțu-miri editurii Graphotek, care înseamnă mult pentru cultură tecuceană. Consideră că ar fi necesar un ilustrator și un redactor de carte: „Oricum, adresez felicitări tuturor celor ce au expus, felicitări realizatorilor de reviste din școli dar și Casei de Cultură, prezentă mereu la astfel de evenimente!”.

A luat cuvântul profesorul Virgil Pavel, care spune că participările lui la astfel de evenimente îi dau o poftă și mai mare de viață. Ne vorbește în continuare de volumele pe care le-a publicat, oprindu-se la cartea „Întoarcerea în timp”. Apreciază activitatea scriitorului Petre Rău și în special cartea acestuia dedicată tragicului eveniment cu vasul Mogoșoaia, o carte cu adevărat eveniment. Continuă, spunând că Petre Rău i-a fost elev la CNSH și atunci când i-a cerut sprijin pentru prima carte pe care a scris-o, fostul elev l-a ajutat cu mare plăcere, dar dovodindu-se a fi foarte exigent din punct de vedere literar.

A luat cuvântul scriitorul Tănase Dănăilă, aducând aprecieri Casei de Cultură pentru activitatea pe care o desfășoară și ne vorbește în continuare de Editura Boem@, beneficiară a numeroase premii naționale. Vorbitorul se oprește la o altă latură a scriitorului Petre Rău, respectiv la calitatea acestuia de a descoperi, sprijini și îndruma tinerele talente, exemplu fiind tânăra și talentata Denisa Lepădatu, deținătoare a numeroase premii și participări internaționale. Totodată, propune ca anumite lansări de cărți să fie făcute în școli sau licee pentru o mai mare popularizare a cărților și autorilor.

Aprecieri asupra acestei activități au venit și de la scriitorul Constantin Oancă, cel care ne spune că a scos aici, la editura gălățeană, șase cărți. Încheie, vorbind de legătura ce trebuie să existe între om și autor.

În încheiere, au fost oferite diplome după cum urmează:

Pentru Poezie: Mihaela Gudană, Eleonora Stamate, Monica Manole, Marin Mârza, Gelu Ciorici; pentru literatură: Vasile Ghica și Ramona Sonu; pentru critică: Ionel Necula; pentru literatura religioasă: Vasile Sevastre Ghican; pentru journalism: Viorel Burlacu; pentru Eseuri: Constantin Oancă; pentru cercetare și istorie literară locală: Daniel Bradea; pentru Cercetare științifică - Muzeul de Istorie „Teodor Cincu”; pentru reviste școlare: Colegiul Național „Calistrat Hogaș”, Colegiul Național de Agricultură și Economie, Școala Gimnazială „Dimitrie Sturdza”; pentru reviste literare: „Tecuciul literar artistic” și Revista „Muguri de cuvânt” a Bibliotecii Tecuci. Premiul Special al Salonului literar a fost atribuit cercetătorului în istoria locală Daniel Bradea pentru cartea dedicată activității Casei de cultură în perioada 1953- 2013.

Apreciam activitatea ca o reușită deplină și aducem felicitări organizatorilor!

A consemnat pentru ziarultecucean.com,

Iancu Aizic

REVISTA LITERARĂ BOEMA@

Revista literară Boema apare sub egida asociației ASPRA (Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice) și prin grija editurii InfoRapArt din Galați.

EDITURA BOEMA@

Editura Boem@ este continuatoarea, din data de 25.01.2023, a editurii InfoRapArt, editură înființată în anul 2007.

Din anul 2012 editura face parte, alături de revista literară Boem@, din organizația națională APLER - Asociația Publicațiilor Literare și a Editurilor din România.

După aproape 17 ani de funcționare fără întrerupere, editura a reușit să publice numeroase cărți și reviste, peste 1.000 de titluri, alungând în anii dinaintea pandemiei la peste 100 de titluri anual și devenind, prin numărul de titluri publicate, cea mai mare editură din județ și una dintre cele mai mari pe plan național.

Mai multe dintre cărțile editurii InfoRapArt au fost premiate de diverse instituții. În anul 2019 APLER a acordat managerului și editurii InfoRapArt premiul „Redactorul anului”.

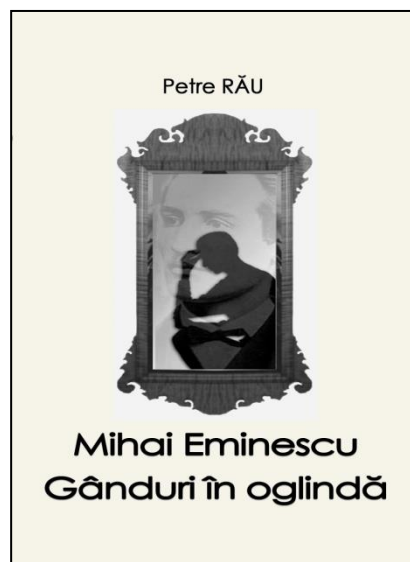
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

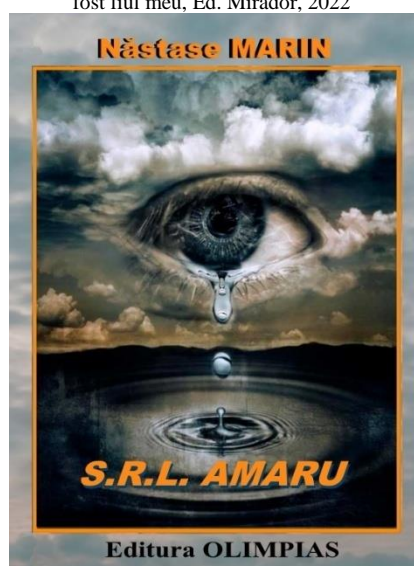
Viorica Acioacărlănoaiei – Pedro Negrescu () a fost fiul meu, Ed. Mirador, 2022

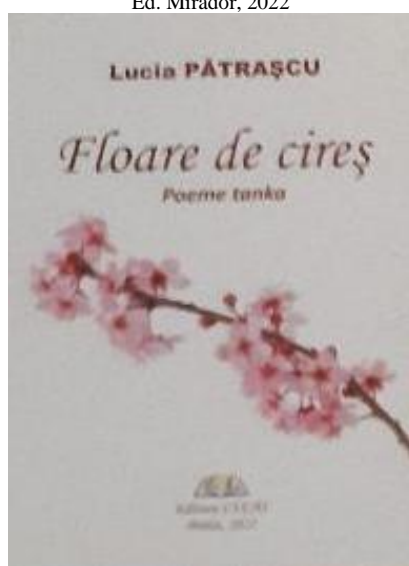
Viorica Acioacărlănoaiei – Lacrimi și bucurii Ed. Mirador, 2022

Petre Rău – Mihai Eminescu. Gânduri în oglindă Ed. InfoRapArt, 2022

Năstase Marin – S.R.L. AMARU Editura Olimpias, 2014

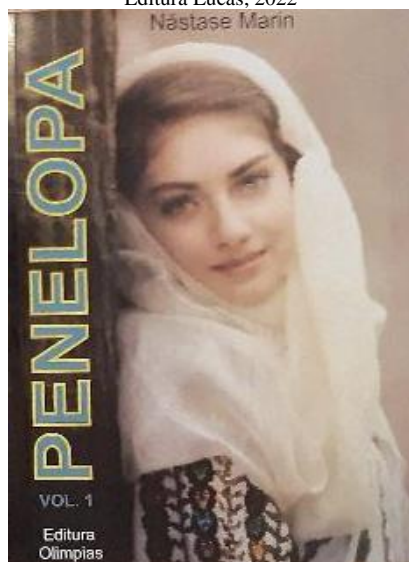
Lucia Pătrașcu – Floare de cireș Editura Lucas, 2022

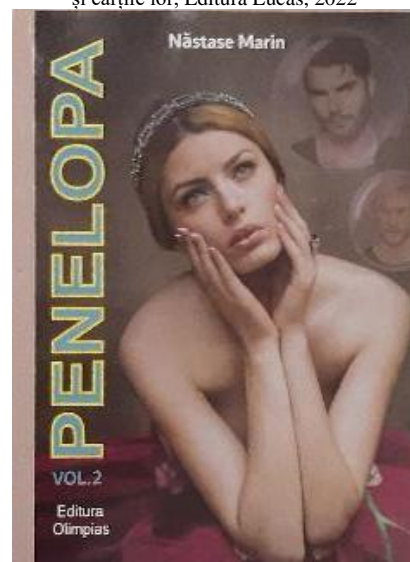
Lucia Pătrașcu – Scriitori brăileni contemporani și cărțile lor, Editura Lucas, 2022

Lucia Pătrașcu – Dor de foaie verde... Editura Lucas, 2022

Năstase Marin – Penelopa, vol. 1 Editura Olimpias, 2017

Năstase Marin – Penelopa, vol. 2 Editura Olimpias, 2018

BOHEMA

apler

www.boema.inforapart.ro